

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

[PART II—Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

*Second day of the Ninth Session of
the Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 29th July, 1959.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

ADJOURNMENT MOTION RE.

*Withdrawal of sanction for executing improvements to
Kurnool Water Works.*

Mr. Speaker: Sri Mahaboob Ali Khan, Ex-Chairman, Kurnool Municipality has given the following motion for adjournment of the House.

“This House do stand adjourned to discuss an urgent matter of public importance viz. the situation created by the withdrawal of the Government Orders sanctioning an amount of Rs. 3.97 lakhs for the execution of the water works improvement scheme of the Kurnool Municipality and the en masse resignation of the Chairman and the Councillors on 25-7-1959.”

This is a serious situation. The whole civic body has resigned. Sri Mahaboob Ali Khan will speak on the motion.

شری محبوب علی خان (کرنول)

صدر صاحب۔ میں سب سے شکر گزار ہوں کہ آپ نے اس سیشن کے سلسلے میں مجھے یہاں بات کرنے کا موقع دیا۔ کرنول میں پینالٹی کے حالات میں اس بارہ کے رو برو پیش کرنا پڑتا ہے۔ بات یہ ہے کہ تمام میونسپلٹیوں کو جو اختیارات دئے گئے تھے وہ ان اختیارات کے کرنول کی میونسپلٹی کو بھی ملنا چاہئے تھے۔ فی الحال اس اور ٹیکسیشن کے تعلق سے جو اختیارات تھے اس کے متعلق یہ تھا کہ ٹیکس زیادہ ہوتے ہیں تو اپیل کر کے کٹا سکتے ہیں۔ اس کے بعد اس میں کمی کی جاتی تھی۔ مگر سٹرٹاروکل ڈسٹرکٹ میں سٹریٹ لائٹنگ اس بارہ کو سیز کر دیا۔ اس کے بعد۔۔۔۔۔

The Minister for Labour and Local Administration (Sri D. Sanjivaram): The adjournment motion refers to the refusal of the Government to sanction the loan of Rs. 3.97 lakhs and the resignation due to the refusal by the Government; but the Hon. Member is making reference to another subject viz., withdrawal of the appellate powers of the Municipality.

Mr. Speaker: That is Preliminary to his coming to the subject proper. There is some previous history which he is giving so that we may know the entire subject.

شری محبوب علی خان۔ آپ کو معلوم ہے کہ کرنول ایک جزیرہ نما ہے اس کے چاروں طرف پانی ہے لیکن خود وہاں کے لوگوں کو پینے کو پانی نہیں ملتا۔ ہم نے درخواست دی تھی کہ ہوائی ٹون اور ہوائی گرانٹ کے حساب سے ہم کو پانچ لاکھ روپیہ عنایت فرمائے جائیں تاکہ فول والوں کو پانی کی سہولت حاصل ہو جائے گی۔ ہمارے وزیر صاحب نے فرمایا کہ گرانٹ نہیں مل سکتی البتہ اگر لوگوں کی درخواست دیکھنے کے بعد کیا جائے گا۔ ہم نے ریفرمیشن کے ساتھ درخواست دی تھی کہ (۳۰۹۲) لاکھ کی رقم سیکشن ہونے کے بعد ایک لاکھ کی رقم پاس ہے وہ ملائی جائے تو پانچ لاکھ ہو جائے۔ اس طرح ہم نے پانچ لاکھ کی اسکیم کا انتظام کیا تھا تاکہ کرنول کے لئے پانی کی سہولت دیا جاسکے۔ ہم کو پانچ لاکھ کا پانچ لاکھ روپیہ سے ہم بہت خوش تھے اور شکرگزاروں میں ایٹھے ہوئے چورہ بنے تھے کہ یہ پانچ لاکھ روپیہ جوئی ہے مگر اس کے ساتھ ہی پانچ لاکھ روپیہ سے ہم کو پانچ لاکھ روپیہ سے کم کر دیا گیا ہے کہ پانچ لاکھ روپیہ کی رقم ملے گی ہے وہ نہیں ملے گی۔ آپ اپنے نوٹ سے ترقی کر لیتے ہیں تو انتظام کر لیتے۔ یہ کہنت تھی کہ کرنول میں ایک دو لاکھ لاکھ روپیہ کرنول میں کیا پیش تھا اس وقت حالات دیکھ کر یہ چیز جوئی اور اب اس کو ختم کر دیا جا رہا ہے اس بات پر وہ

... اس کے لئے رکھا تو تمام کونسلر نے یہ لکھ کر کہ میں حکومت سے یہ ...
 ... اسے اپنا استعفیٰ دے دیا میں نے کہا کہ خیر ہے یہی ایشی ہو جائے۔ ہمارے وزیر اعلیٰ جو آج بھی بحیثیت
 ... شہر یہاں موجود ہیں ان کے ساتھ وہاں ایک سنگس میں فرسٹے ہیں کہ وہ کونسل سے کیا پیش کرنا ہے اس کے بعد ہی کئی کونسل
 ... میں ہو چکے۔ اور یہ کہ ان میں بڑی ارب پتی اور میت ہے۔ آپ زبان سے فرمائے اور ہاتھ سے کر کے بھی بتا دیئے
 ... یہ وہاں ٹیکل کالج بناؤ، کونسل کالج قائم ہوا اور کونسل کو حیدرآباد سے لنک (Link) کر کے لے لے کر
 ... بنا یہ سب چیزیں آپ نے کیں۔ میں نے کہا کہ اب ہم ان کے پاس جا کر فریاد کریں گے یا ناش کریں گے۔ تو اس پر
 ... نے کہا کہ ہمارا یہ استعفیٰ ہی ان کے سامنے ڈیپوٹیشن (DEPUTATION) منگوانے کا تو شاید
 ... راجی اس پر غور فرمائیے اور وہ وہاں یا نہ دیں۔ یہ لنگو ہونے کے بعد ہم نے راجی نامے منظور کر لیکر وزیر صاحب
 ... خدمت میں پیش کیا ہے۔ کونسل کے تعلق سے میں خاص طور پر اس کا اظہار کروں گا کہ ہمارے وزیر صاحب کونسل
 ... میں کچلے پورے ہیں۔ وہیں انہوں نے تعلیم حاصل کی۔ وہیں کی بدولت وہ بدلاس کے وزیر بنے اور اب وہیں
 ... دولت آئے اور پریڈیش کے وزیر بن کر یہاں تشریف فرما ہیں۔ اور اس کا صلہ آج وہ کونسل کو یہ دے رہے ہیں۔
 ... کے لئے میری گزارش ہے پیر والوں سے رہنا ایسا ہے، پہلا اقدام۔ میں۔ بندہ دیوانہ نہیں کہیں اس آڈیٹر پر کیا
 ... ہر سال آئے اور اسے یہ ہے کہ میں سیکرٹری ہوں یا میں یہاں ظاہر کیا ہیں انہیں سیکھتے ہوتے اور اگر وہ
 ... ہر نہیں لگے ہیں تو اور وہ مسلح سے لیکر ان باتوں کو پیرس میں لفظ بہ لفظ شائع فرمائیں۔ یا اگر وہ دنیا کے گوش
 ... کہ یہ معلوم ہو جائے کہ ہم پر یہ عنایت ہوئی ہے۔ خدا حافظ۔

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఏ. వి. వెంకటరెడ్డి). అధ్యక్షా! ఈ subject matter
 ... చూడండి. చెప్పి వచ్చి ఇదిగో వరుచాక యీ పని నాకు చేపించుకు నాకు
 ... ఎన్నికలు వంక 15 కోట్లలో వసుంతు యిప్పుడు రాజీనామా యివ్వడం
 ... అంత chivalrous గా కనపడలేదు. ఎవడో తినడానికి వెట్టుకోవ్వ వేసినంత
 ... గాలికి పోతుంటే ఎట్లానూ గాలికి వెట్టుకున్నదికదా, అదో కోంత పుణ్యమైనా
 ... సంపాదించుకుంటామని కృష్ణానదిలో కృష్ణానదిలో అన్నాడు. 15 కోట్లలో
 ... elections వందానికి ముందు అంతవరకు ఏ ఒక్క point మీద agreement
 ... లేక no-confidence motion, confidence motion అని చెప్పారుకున్నా వారు
 ... ఒక్క point వైస్ agree అయినారు. "అందరూ election ముందు herolor
 ... రాజీనామా యివ్వమ. మళ్ళీ election లో chance ఉంటుందేమో" అని
 ... రాజీనామా యిచ్చినారు వారి Water works కి సంబంధంలేదు. మరొక వానికి
 ... సంబంధం లేదు. Elections ఎక్కడో వస్తున్నాయి. రాజీనామా చేసినా

Adjournment Motion re : Withdrawal of sanction for executing improvements to Kurnool Water Works.

రాజీనామా చేసి మళ్ళీ ఒక chance try చేద్దాం అని చేసిన ఎత్తుగాని మరేమీ కాదు. కర్నూలుకు water works ప్లేను యిప్పుడు అంటామో? కర్నూలు వారి ప్లే. శ్రీ సుంజీవయ్యగారికి అభిమానం వచ్చు న్ననా? ఆ ఊరిలో ప్రట్టి ఆ ఊరిలో పెరిగిన వారు ఆయన. 3 లక్షలు water works కి కావాలంటే నేను వద్దంటానా? నాతో యీ విషయం ఏమీడూ చెప్ప లేదుకూడో. రాజీనామా యిచ్చి యిప్పుడు ఉభయపాలు చేస్తున్నారుగానీ, యింకవరకు నాకు తెలియదు. ఇది విచారకరమైన విషయము. ఇలాంటి stunts వల్ల మనం democracy లో యేమీ చెయ్యలేమని చెబుతున్నాను. ఇదో నా సమాధానం.

శ్రీ పిల్లలమిట్టి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : On a point of Order, Sir, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు intervene కావడం బాగానే ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్న మెంటు తరపున వారు చెప్పారు.

శ్రీ పిల్లలమిట్టి వెంకటేశ్వర్లు : I am not at all objecting. కానీ వారు refer చేసిన విషయాలలో.....

Sri K. Vijayabhaskara Reddy (Yemmi Ganur-General) : On a point of Order, sir. It is only an adjournment motion and only the hon. Member who moves the Motion can be allowed to speak.

శ్రీ పిల్లలమిట్టి వెంకటేశ్వర్లు : Let me finish this point of order, Sir. ముఖ్యమంత్రిగారు intervene కావడానికే నేను object చేయడ లేదు. It is good he has intervened. వారు చేసిన కొన్ని remarks లో ఇది stunt అని, cheap popularity కోసము చేసినదనీ అన్నారు. మనం ఏ విధముగా responsible గా ఎన్నకోబడ్డామో వారు కూడా స్మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారాలు నిర్వహించడానికి అక్కడ ఎన్నుకోబడ్డారు.

Mr. Speaker : So you object to those words.

శ్రీ పిల్లలమిట్టి వెంకటేశ్వర్లు : Certainly, Sir. వారు యిక్కడ లేదు కాబట్టి సమాధానం చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Chairman ఉన్నారు.

శ్రీ పిల్లలమిట్టి వెంకటేశ్వర్లు : ఉన్నప్పటికీ He is not here as a Chairman. Moreover he is an ex-Chairman.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కాబట్టి ఆ మాటలు ఒప్పుకోలేదంటారా?

శ్రీ పిల్లలమ్మరి వెంకటేశ్వర్లు : వారు defend చేసుకోదాని కిక్కడ లేదు. వారంతా ఒకప్పుడు శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికి, యిష్టులు కావచ్చు. ఇప్పుడు కాకపోవచ్చు. ఏమయినప్పటికీ వారిక్కడ లేవప్పుడు వారిమీద అట్లాంటి aspersions యీ House లో cast చేయడం మంచిదికాదేమోనని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అట్లాంటివి ఉంటే వద్దని చెప్పడంకూడా అవసరమని నా ఉద్దేశ్యం.

Mr. Speaker : That's all right.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (ఫోకాగర్) : శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఏదోమాట్లాడా తప్పకొండి. వారి speech యొక్క అర్థం యేమీ తీసుకోవాలో నేను అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాను. ఇదివరకు కొంత డబ్బు యిస్తామని వాచసుతీసుకున్నారు మంత్రిగారు. సమఖ్యమంత్రిగారి statement బట్టి ఆ డబ్బు తిరిగి కర్నూలు మ్యూనిసిపాలిటీకి యివ్వబోతున్నామనే వాగ్దానముక్రింద తీసుకోవచ్చురా?

శ్రీ యన్ నాజీవరెడ్డి : నాకు చెప్పలేదని చెప్పాను. ఇంతవరకు నాకు తెలియదు చెప్పి ఉంటే ఆలోచించి ఉండేవాడను. నేను ఎప్పుడూ కర్నూలు పోతూనే ఉంటాను. ఒక కూర్చి నీళ్ళకు యిబ్బందిగా ఉందిని చెప్పి ఉంటే పరిశీలన చేయడానికి వీలయ్యేది. పరిశీలన చేయకముందే రాజీనామా యివ్వడం మంచిది కాదని చెప్పాను తప్ప, యిస్తున్నామని కాని, తేదని కాని కాదు కర్నూలులో రాజీనామా యిచ్చారని పత్రికలలో చదివాను. నేను ఇన్ని మార్లు కర్నూలుకి పోయానా అక్కడ నీటి యిబ్బంది గురించి ఒక deputation అయినా రాలేదు. Deputation వస్తే పరిశీలన చేయడానికి వీలుండేది. ఇస్తామో లేదో on the spot చెప్పడానికి వీలులేదు. Examine చేయకుండా చెప్పలేను. కర్నూలుకి Medical College డెవలప్ అని నాకు compliments చెప్పిన వారు యీ విషయం కూడా నాలో చెబితే ఆ గౌరవం నాకే దక్కేటట్లు ఉండేది. కర్నూలు ప్రజలకు కూడా గౌరవంగా ఉండేది, ఆ విషయమే చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది కాదు ప్రశ్న. 'Withdrawal of the sanction' గురించి ఏమిటి చెబుతారు?

శ్రీ యన్ నాజీవరెడ్డి : అది withdraw చేసి ఉంటే proper గా represent చేయాలి. అన్ని compliments చేసినవారు నాకు అది కూడా చెబితే ఆ గౌరవం కూడా దక్కేది. Proper methods పూర్తి కాకముందే అనెంట్లో

పెట్టడం విచారకరమైన విషయము. నేను ఏ వయినా మాటలు వాడి ఉంటే, (శ్రీ) వెంకటేశ్వర్లుగారు వాటిని తప్పుగా భావించినట్లయితే నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. I will withdraw them here and now. There is absolutely no objection. కాని చెప్పకుండా చేయడం న్యాయమని ఎవరూ అనుకోరు.

Mr. Speaker : Was there a sanction and was it withdrawn? That is the point.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : కర్నూలు మ్యూనిసిపాలిటీలో నిజముగా నీటికి యిబ్బందిగా ఉంది. నీటి అభివృద్ధి పథకానికి 4.97 లక్షల రూపాయలు కావాలని మ్యూనిసిపాలిటీవారు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. అది కాకుండా "మా దగ్గర ఒక లక్ష రూపాయలున్నాయి. ఈ లక్ష రూపాయలతో మేము పని ప్రారంభిస్తాం. 3.97 లక్షల రూపాయలు నిదానంగా loan గా యివ్వండి" అని కోరారు. 1958వ సంవత్సరం వేసవిలో నీరులేక చాలా బాధపడ్డారు. ఇది urgent గా ఉంది. కాని Second Five Year Plan లో లేదు. కాబట్టి loan యివ్వడానికి వీలు లేదని ఆలోచించాము. కర్నూలులో పెరిగినవాడను. కర్నూలును మరచిపోకుండా ఏవయినా బాధపడి Second Five Year Plan లో include చేయించి యీ మొత్తం యిస్తామని 4.97 లక్షల రూపాయలకు administrative sanction యిచ్చినాము. లక్ష రూపాయలతో పని ప్రారంభించవలసినదనీ ఆ తరువాత 3.97 లక్షల రూపాయలు loan గా యిచ్చే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నదని, అది Second Five Year Plan లో include కానిచే యివ్వడానికి వీలులేదనీ, ఆ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయనీ తెలియపరిచాము. "ఒక లక్ష రూపాయలతో పని ప్రారంభించమని మీరు చెప్పారు. కాని అది సాధ్యము కాదు" అని చీఫ్ ఇంజనీరుగారు అన్నారు. మొత్తము 4.97 లక్షలను ఇప్పటిగాని స్కీమును తయారు చేయడానికి వీలుగా లేదు. It is not possible to execute by stages అని వ్రాశారు. Chief Engineer గారు ఇట్లా వ్రాస్తున్నారంటే ఈ scheme రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడలేదు. కావున మీ వద్ద డబ్బు ఉన్నట్లయితే మీరే భరించగలరా అని ఒక తాళిమ పంపించాము. పంపించడమే కాకుండా 13.7.59న Chief Engineer, Superintending Engineer, Local Administration Department Secretary అంకా కలిసి మాట్లాడుకొని చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నది కనుక, దీనిని ఎట్లాగెగయినా రెండవ ప్రణాళికలో చేర్పించాలని నిర్ణయము తీసుకోవాలన్నాము. కాని ఫిరు 25.7.59 న. రాజీనామా చేశారు. అలా నిర్ణయము తీసుకొని Planning Department కు పంపించాము. Planning Department వారు favourable గా consult చేసినట్లు ఉంది. వారు రాజీనామా

چےوڈممو چےٹ sanction چےسینڈی اٹنڈممو پوارپاٹو. ఎందుకంటే, 18-7-59న నిర్ణయము తీసుకొన్నాము. వారు 25-7-59 న రాజీనామా యిచ్చారు.

مسٹر اسپیکر - چیر من صاحب کیا فرمائے ہیں -
شری محبوب علی خان - ہم حکم آنے کے بعد راضی
ناہے دئے ہیں -

مسٹر اسپیکر - کیا حکم آیا تھا -

شری محبوب علی خان - یہی کہ ۳ لاکھ ۱۷ ہزار
روپے نہیں دئے جاسکتے - اگر تمہارے پاس فنڈ
ہے تو تھمیل کر لو - یہی نہیں بلکہ ہمارے پاس کا
ایک لاکھ روپیہ بھی لے لئے - اب ہمارے پاس
انک دھڑی بھی نہیں ایک کوڑی بھی نہیں - اب
ہم کیا کرسکتے ہیں - اب تو وہی حال ہے کہ
زبردست ہمارے اور روئے بھی نہ دے -

শ্রী ডি. సంజీవయ్య : ఆ మాట చెప్పి ఉండవచ్చు. 6-7-59 న వారికి ఒక జాబు వెళ్ళింది. Chairman గారు నేరుగా ఇక్కడకు వస్తున్నారు వారు నాతో కాని. Chief Minister గారితో గాని అక్కడి పరిస్థితులను గురించి చెప్పి ఉంటే ఇలాంటి చన చేసేవుందుమే. రాజీనామా చేయవలసిన అంత అగత్య మేమి వచ్చింది?

Sri N Sameeva Reddy : I may add, Sir, that on 17th, I was at Kurnool and I addressed a public meeting. I was with them. Not a mention of this was made to me there.

شری محبوب علی خان - ایک معنی سمجھنے کے
لئے ہزار طریقے ہو سکتے ہیں - ہمارا راضی نام
قابل ہے با ناقابل ہے - اسے کیسا بھی سمجھ لیں گے -
لیکن میرا معروضہ یہ ہے کہ ۱۷ تاریخ کو چیف منسٹر
صاحب تشریف لائے تھے تو اوس وقت یہ چیز کو نسل
میں نہیں رکھی گئی تھی - یہہ کو نسل میں رکھنے کے
بعد کی بات ہے - ۱۵ تاریخ کو کو نسل کی میٹنگ تھی

آپ نے جو آرڈر دیا تھا اس اسپینڈنگ میں ریائی فائی
کرنے کے لئے رکھا گیا اور اس پر ہم راضی نامہ دے
ہیں۔

میٹنر سپیکر : ہاؤ راجسٹرانامہ اس انٹرنیٹیشنل
انٹرنیشنل کونسل کے لئے ہے۔ میں اس کے لیے
وٹس مانگا ہوں۔ Do you want to press for your adjournment
motion or will you withdraw it ?

شری محبوب علی خان - راضی نامہ ہے تو کیا
پھر تو کیا - پھر آپ کا ہے - کون آپ کا - حکومت آپ
کی ہے - اگر آپ دے دیں تو کیا برائی ہے - دے
دیں گے۔

مسٹر اسپیکر - صاحب فرما رہے ہیں
کہ ہم اس پر کونسل کے لیے - اور ہم کونسل
ہیں۔

شری محبوب علی خان - وزیر اعلیٰ صاحب کو
یہی کہیں ہیں منظور ہے - لیکن اس کو منظور
کرنے میں کیا برائی ہے۔

میٹنر سپیکر : میں adjournment motion اٹھار لے رہا ہوں ؟

شری مہاراجاڈھن ایشیا : (کھڑکتے) اٹھار لے رہے ہیں۔ Record
میں ہے۔

شری اے. ناراہاری : ہاؤ انٹرنیشنل کونسل کے لیے
وٹس مانگا ہے۔

شری اے. ناراہاری : کونسل کے لیے - لیکن اس کو منظور
کرنے میں کیا برائی ہے۔

شری اے. ناراہاری : میں promise دے رہا ہوں
ہے۔

మిస్టర్ స్పీకర్: Consider చేస్తున్నామనే promise తప్ప actual sanction సేయడము వచ్చేటప్పటికి డెం తము తగ్గవచ్చు. కొంత హెచ్చవచ్చు. So the Government is seriously considering, favourably considering, sympathetically considering and has realised that it is an important and urgent matter. On that assurance, I think I shall disallow the Adjournment Motion. I hope you will all agree.

Sri R. Narayana Reddy: And allow it to be in the record.

Mr. Speaker: Yes, it will be in the record. All these speeches also will be in the record.

Sri Pillalamarri Venkateswari: There is another Adjournment Motion, Sir, regarding Hyderabad Municipal Corporation Drainage workers.

Mr. Speaker: We shall see about it tomorrow.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Madras Revenue Recovery (Sale of Perishable Articles) Rules, 1959

1. *The Minister for Public Works (Sri J. V. Narasinga Rao), (on behalf of Sri K. V. Ranga Reddy, Minister for Revenue),—* I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 60-A of the Madras Revenue Recovery Act 1864 (Madras Act II of 1864) a copy of the Madras Revenue Recovery (Sales of Perishable Articles) Rules 1959 published at page 209 of Rules Supplement to Part-I of the Ordinary issue of the Andhra Pradesh Gazette dated 12th March, 1959.

Amendments to Rule 45 of the Andhra Pradesh

General Sales Tax Rules, 1957

2. *The Minister for Finance (Sri K. Brahmananda Reddy):* I beg to lay on the Table under sub-section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act 1957, a copy of the amendments to rule 45 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules 1957, published at page 185 of Rules Supplement to Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated 5th March, 1959.

Amendments to Rule 45 of the Andhra Pradesh

General Sales Tax Rules, 1957

3. *Sri K. Brahmananda Reddy:—* I beg to lay on the Table under sub-section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General

Sales Tax Act 1957, a copy of the amendment to rule 45 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules 1957 published at page 335 of Rules Supplement to Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated 4th June, 1959.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

Sri K. Subba Rao. (Hindupur-General) I beg to move,

"That an address be presented to the Governor as follows :—

"That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled together on the 27th July, 1959."

అద్యక్ష మహాశయా ! గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారికి ఈ క్రింది విధముగా అభినందనలు సమర్పించ వలసినదిగా నేను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచున్నాను. 27 జూలై 1959 న సంయుక్తముగా సమావేశమైన విధానసమితి యందలి ఉభయ సభలకు గవర్నరుగారు దయతో చేసిన ప్రసంగమునకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విధాన సభ యొక్క ప్రస్తుత సమావేశములో ఉపవిష్టులైన సభ్యులు హృదయ పూర్వక అభినందనలు అర్పించుచున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృషయ్య : (సత్తైవస్థి) I rise on a point of order, Sir. మొన్న ఉభయ సభల సమావేశము జరిగింది గవర్నరుగారి speech కి thanks చెప్పుచున్నామని ఈ తీర్మానములో ఉంది. కాని ఆ speech ఏదీ మాకు ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నరుగారిచ్చిన speech పంచిపెట్టినారుగా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృషయ్య : గవర్నరుగారు Joint session లో speech ఇచ్చినట్లుగా వుంది. India Constitution ప్రకారము Joint session ము పెట్టడానికి ఒక్క రాష్ట్రపతికే అధికారం ఉందిగాని ఇంక ఎవరికీ అధికారము లేదు. ఏదయినా ఒక నిల్లు మీద భేదాభిప్రాయము వచ్చినపుడు రాజ్య సభను, లోక సభను రెంటినీ ఏకముగా సమావేశపరచి వోటు తీసుకొనడానికి Art 108 క్రింద అధికారము ఒక రాష్ట్రపతికే ఉంది. కాని గవర్నరు ఉభయసభలను రెండు సమస్థల మీద పిలువవచ్చు. ఒకటి 175వ ఆర్టికల్ క్రింద; దాని మీద discussion ఏమీ లేదు, రెండవది : Art 176 (1) క్రింద discussion ఉంది. 176 (1) క్రింద Joint session కి మాత్రము కాదు. కాకూడదు. 'Assembled together' గా మాత్రమే ఉపన్యాసము యివ్వవచ్చు. 'Assembled together' కి

'Joint session' కి తేడా ఉంది 'Joint session' అని మాత్రమే speech copy ఇక్కడ ఉంచారు. కాని 'Assembled together' కి సంబంధించిన speech ఇక్కడ లేదు అట్టిది Report లేనిచే thanks ఎట్లా చెప్పడానికిపిలు ఉంటుంది? Therefore I raise an objection.

శ్రీ కె. సుబ్బారావు, గత సంవత్సరము కూడ మీరు objection చేశారు. మీరు ruling యిచ్చారు.

Mr. Speaker : Art 175 (1) : The Governor may address the Legislative Assembly or, in the case of a State having a Legislative Council, either House of the Legislature of the State, or both Houses assembled together, and may for that purpose require the attendance of members.

(2) The Governor may send messages to the House or Houses of the Legislature of the State ..

Art. 176 (1) : At the commencement of the first session after each general election to the Legislative Assembly and at the commencement of the first session of each year the Governor shall address the Legislative Assembly, or in the case of a State having a Legislative Council, both Houses assembled together and inform the Legislature of the causes of its summons.

He has addressed both the Houses assembled together under this rule.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నా point అది కాదు. 'Assembled together,' 'joint session' అనే పదాలతో గవర్నరుగారు 'Joint session of the Andhra Pradesh Legislature' అని తమ ప్రసంగంలో ఉపయోగించారు. కాని ఈ motion లో..... has been pleased to deliver both Houses of the Legislature assembled together" అని వుంది. 'joint Session' అనే సెన్సిటైవ్ అని ఉపయోగించే హక్కు మన కాన్స్టిట్యూషన్ మొత్తంమీద ఆర్టికల్ 108 క్రింద రాష్ట్రపతికే ఉంది. కాని 178 క్రింద కాని 175 క్రింద కాని అధికారములేదు అయితే ఆర్టికల్ 176 క్రింద 'joint session' లో మాట్లాడినా మని చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు శ్రీ సుబ్బారావు గారిచ్చిన motion of thanks...

మిస్టర్ స్పీకర్ : Joint Session అని గవర్నరుగారు అన్నారు గాని మన Rules లో లేదే !

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మన Rules లో లేదు కాని speech మాత్రం అదే.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అందులో heading అలాగే ఉందా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : 'Joint Session of the Andhra Pradesh Legislature' అని ఉంది.

Mr. Speaker : Governor might have made a mistake. We have nothing to do.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మీరు దానిని 'assembled together' గా treat చేస్తున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అంతే.

Under our Rules, after the Governor has delivered the address, a motion may be made by any member of the Assembly that an address be presented to the Governor expressing the thanks of the Assembly for his address. The motion of thanks reads : "That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled together on the 27th July, 1959".

So I have requested the Governor to address the members of both the Houses assembled together and he has done so. We are not responsible for any clerical mistake. Let us go according to rules.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Joint Session అనే దానిని కొట్టివేయమన్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కొట్టివేయండి.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ (చినకొండూరు) : ఈ సమస్యపై గత సంవత్సరం కూడా ఇదే విధమైన పొరపాటు జరిగింది. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం Cabinet లో finalise అయిన తరువాత Government దానిని print చేయించి, వారికి అందజేసారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏమో !

Sri K. Lakshman Bapuji : That is the procedure. Constitution లో ఉదేవుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అ మాట Constitution లో ఎక్కడ ఉందో చూపండి. Chief Minister గారు correct చేసి పంపిస్తారని ఎక్కడ ఉందో.....

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజి : Chief Minister గారు Cabinet sanction చేసిన విషయం.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది వేరు. They advise him. That is enough. You please sit down. Mr Subbarao will move his motion of thanks.

Sri K. Lakshman Babuji: I may be permitted to say what I have to say. But before I am allowed that, I have been interfered with.

Mr. Speaker: Yes. I have interfered. You please sit down.

Sri K. Lakshman Babuji: Thank you, Sir.

Mr. Speaker: They are not expected to see the proof, correct it and all that.

Sri K. Lakshman Babuji: At least I want that the Government should say what is the procedure. I want to know the procedure.

Mr. Speaker: I do not want them to say, nor you to speak anything further. Please sit down. It is settled there: Nothing else.

శ్రీ కె. సుబ్బారావు : అధ్యక్షా! భారతదేశంలో ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వములు ఏర్పడిన తరువాత మనకు వచ్చిన సాంప్రదాయమది శ్రీ గౌరవనీయ గవర్నర్ గారిని ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతానుసారం ఉపాస్యదేవతగా పెట్టుకొన్నాము. గవర్నరుగారు అదరణీయులు. ఆరాధనకారకులు. అందుకే ఈ సాంప్రదాయం ఏర్పడింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏమి ఆరాధనమంది! ఉపాస్యంలేదు. ఆరాధనా లేదు.

శ్రీ కె. సుబ్బారావు : రాజ్యాంగాన్ని పాటించే వ్యక్తిలో నడిపించటానికి మనం సర్కారులు చేసుకొన్న వ్యక్తి కనుక, మనం ఈ సాంప్రదాయాన్ని అనుసరిస్తున్నాము. ఇద్యుష్టవశాత్తు ఈ సవనకాళం నాకు కలిగింది. వారు సభాసభ్యులకు సమర్పించిన ఈ ఉపన్యాసములో మొట్టమొదట దేశంలో కాంతి భద్రతలు ఏర్పడి, ప్రకాశం పరిస్థితి ఏర్పడినందుకు, నేరాలేమీ చేయనందుకు, తమ సలతోనాన్ని తెల్పినారు. అందుకే ఆ సేవలను, అరికిడి చేరులు అనే అపవాదుపోయి, కాంతిభద్రతలకు వెళ్ళు ఏర్పడిందని చెప్పటం

గౌరవనీయుమైనది. కాని ఇప్పుడు అంతర్వాహినిగా ప్రవహిస్తున్న అరాచక శక్తులను అవాంతర పరిస్థితులను గమనించి దేశంలో 'నెమ్మది' కలుగ చేయటానికి ప్రభుత్వం ఎంతో కృషి చేయవలసివున్నది. అరాచక పరిస్థితులు దేశంలో ఏర్పడకుండా అన్ని కట్టుబాట్లను చేసి, సర్వతోముఖాభివృద్ధిగా దేశాన్ని ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వ సభ్యులు ప్రజా ప్రతినిధులు నడిపించి నట్లయితే భారతదేశంలో ఆంధ్రుల పేరు పడింతులు వెళిగి, దేశచరిత్రలో గౌరవస్థానాన్ని ఎన్నుకొంటుంది. దేశంలో అవాంతర పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పల్లెలలో పోలీసువారికి తోడుగా పోకియలు మద్యకు చేయుచున్నారు. ఆ పరిస్థితిని గమనించి దేశంలో ఒక విధమైన 'నెమ్మది'ని ఏర్పాటు చేయవలసివుందని మంత్రివర్గం గ్రహించవలెను. ఈ అవాంతర పరిస్థితులకు ముఖ్యకారణం నీరా, సారా అంగళ్ళు, వీటిని గురించి ఒక విషయం చెబుతాను. గవర్నమెంటువారు ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఈ అంగళ్ళు పెట్టారో తెలియక, కల్లుపేరిట పూర్వం అంగళ్ళు రెండు గ్రామాలకు రలిపి ఒకటివుంటే ఇప్పుడు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనే 1870 కి పర్మిట్లు తెచ్చి 1870 అంగళ్ళను నడుపుతున్నారు. దేశంలో శాంతి వాతావరణాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా మంత్రివర్గమును కోరుతున్నాను. నేను పైన చెప్పిన విధంగా, అరాచక శక్తులు అంతర్వాహినిగా ప్రవహిస్తున్నవి. చుట్టిముట్టి వచ్చుచున్నవి. అరాచక శక్తిని అదుపులో పెట్టవలెను ఆర్థికపరిస్థితిని అభివృద్ధిచేసి దేశంలో అశాంతి లేకుండా చేయటం ప్రభుత్వ ధర్మం. వాటిని గమనించి పనిచేస్తే దేశంలో శాంతి, సుఖము ఏర్పడును. ప్రజలలో నైతికశక్తిని అభివృద్ధిచేయుట కూడ ప్రభుత్వధర్మము. ఆ అభివృద్ధిచేసినపుడే దేశంలో శాంతిభద్రతలు చిరస్థాయిగా ఏర్పడుతాయి. దేశములో పనికిలో భావమును పెంపొందించేసి ప్రజలలో పరనారి సోదరిత్వమును పరహిత తత్వమును పెంపొందించి పరధనాపహరణ భావమును తగ్గించటానికి తగిన ప్రచారము చేయవలసిందిగా నేను అందరిని కోరుతున్నాను.

ఎన్నో సమస్యలు మనకు ఉన్నవి. దేశములో చట్టములు ఎక్కువగా చేయవలసివచ్చాయి. కాని It is more important to form good habits than to frame good laws. దేశములో మంచి సాంప్రదాయముతో కూడిన ఒక చక్కని మార్గాన్ని పెంపొందించటానికి ప్రయత్నించునప్పుడే ఆంధ్రుల గౌరవప్రతిష్టలు ఎక్కువగా పెరుగుతవి. కాబట్టి గవర్నరుగారు చేసిన ఉపన్యాసము ననుసరించి ప్రభుత్వం తగినంత శ్రద్ధవహించి వనులు చేయించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

ప్రజాశాంతిని గురించి అభ్యుదయ పథకములను గురించి గవర్నరుగారు ప్రసంగించారు. దేశము యొక్క అభివృద్ధికోసం ప్రజాశాంతి, పథకములు అత్యవసరం.

సరము. వీటివల్లనే మనదేశము ముందంజవేస్తున్నది. కాదని ఎవ్వరు చెప్పతారు? ప్రాణాళికలు, పథకములు రెండు విధములుగ విభజింపబడియున్నవి. ఈనాడు ప్రభుత్వం అమలుజరుపుతున్న నీటిపారుదల సౌకర్యాల పథకములు కాని, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాణాళికలు గాని దేశముయొక్క భావిపురోభివృద్ధికి ఎన్నోవిధములుగ తోడ్పడగలవు. Community Development పథకములు దేశములో ప్రజల సౌకర్యార్థం ఉపయోగపడుతున్నవి ఈ ప్రాణాళికలను - అమలు జరిచేటందుకు ప్రభుత్వం కోట్ల కొలది డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నది. 'పొదుపు ఉద్యమమును గురించి కూడ గవర్నరుగారు ప్రసంగించారు. ప్రజలు అందుకు తోడ్పడుతున్నందులకు భారీని అభినందించారు. నిజమే. అభినందించవలసిందే నేను కూడ ఈ పొదుపు ఉద్యమములో పాల్గొంటున్నాను. ఈ ఉద్యమమును ముందుకు తీసుకుని పోవటానికి నా అనుభవాన్నిబట్టి ఒక సూచన చేస్తున్నాను ఇది ఇంత వరకు అధికారుల చేతులలో పెట్టబడి, నిర్వహింపబడుతున్నది. దీనిని మరింత వృద్ధిలోనికి తేవాలంటే, దీనిని అనధికారుల చేతులలో పెట్టి వడిపించేటట్లయితే, మరింత ముందుకు పోగలదని నా విశ్వాసము వారు మరింత క్రద్దా భక్తులతో తోడ్పడగలరు. దేశము యొక్క భావి పురోభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ధనము వసూలు చేయగల శక్తి వారికే ఎక్కువగ ఉంటుంది అందువల్ల ఈ పొదుపు ఉద్యమమును అనధికారులకు ఒప్పగింప పెట్టకము ముందరినీ, దీనిని జైలో చించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ నాటి పరిస్థితులనుబట్టి చూస్తే ప్రభుత్వ ద్యోగస్థుల గౌరవ ప్రతిష్టలు ఈ ఉద్యమము విషయములో తగ్గిపోగలవు కాబట్టి ఇక్కడ మన శాసనసభ్యులతో కొంత మందిని చేర్చి ఒక కమిటీగా ఏర్పాటు చేయండి. దానిని పోటీలతోను, పట్టణపుతోను కొనసాగటానికి చూడాలి. ఎవరెవరు ఎంతెంత సేకరించగలిగారు అనే దృష్టిలో దీనిని నడిపించేటట్లయితే, ఇది దేశ పాశాణ్యాభివృద్ధికి శీఘ్రకాలములోనే తోడ్పడగలదని విశ్వసిస్తున్నాను

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో దేశములో సమాజాభివృద్ధిని గురించి చెప్పబడినది. దీని యొక్క ఉద్దేశ్యము ప్రజలను బలవంతులను చేయుట, బుద్ధి మంతులను చేయుట, శాస్త్రవంతులను చేయుటయే. దీనికి కొన్ని పథకములను కూడ ప్రభుత్వంవారు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. ఈ ప్రాచారమువల్ల దేశములో దిన దినమునకు శక్తి మరింత ఎక్కువగ పెరుగుతున్నది. కాని వాస్తవముగ ప్రజలు దీనిని ఎప్పుడు గమనించ గలుగుతారంటే కొన్ని సందర్భములు జరగాలి. అప్పుడు కాని ఇందును గురించిన వని బాగా జరుగుతున్నదని గ్రహించుకో లేరు.

తదుపరి, విద్యార్థులంగములో ఎంతో ఎక్కువగ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నదని కాని వినయ విధేయతలు చేసి విద్య వివాళ హేతువు అని పెద్దల పలుకు.

అటులనే ఈ నామ మన రాష్ట్రములో ఇన్ని ఇంజనీరింగు కళాశాలలు ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ, ఇంజనీరింగు విద్య అభివృద్ధికి వచ్చినప్పటికీ, విద్యార్థులలోగాని, విద్యా వ్యవహారాలలోగాని నైతిక పతనము మాత్రము ఎక్కువగ జరిగింది. దీనిని బాగు పరచటానికి మన విద్యాకాళామాత్యులు దేశములో సంచారము చేయాలి. నైతిక పతనమునకు కారణము లేమిటి అని విచారించాలి. పల్లెలలో ఉపాధ్యాయులకొరకు ఖర్చు చేయబడుతున్న ద్రవ్యము సక్రమముగ వినియోగింప బడుతున్నదా? ఎందుకల్ల విద్యా స్థాయిలోగాని లోకవ్యవహారములలోగాని నైతిక పతనము ఏర్పడింది? ఈ నైతిక శక్తిని పెంపొందింప జేయుటెట్లు? అనే దానిని విచారించాలని అంటున్నాను. దేశములో భాగి పురోభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనులకొరకు నైతిక శక్తిని పెంపొందింప జేయటానికి కృషి చేయమని కోరుతున్నాను. దేశములో నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించటము, నిరుద్యోగ సమస్యను రూపుమాపడము, ఇవి రెండే కాకుండా, ఒక విజ్ఞానయుతమైనటువంటి ఉన్నత స్థాయిని దేశములో తెచ్చి పెట్టటానికి ప్రయత్నించాలి. విద్యయొక్క పరమార్థం ఉద్యోగమేగాదు, అందం, అర్థము, ఆనందంకూడా. కాబట్టి పిటిని అన్నింటిని సాధించటానికి క్రమశిక్షణ పద్ధతిలో నడిపించటానికి ప్రయత్నించమని నేను వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. కోట్ల కొలది మొత్తములు విద్యాభివృద్ధి కొరకు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నది. కాని పల్లెలలో ఉపాధ్యాయుల క్రింద ఖర్చు చేసే సొమ్ము చక్కగ వినియోగపడుతున్నదా లేదా? దానికి తగినంత ఫలితములు ఉంటున్నవా అనేది విచారించి పక్కపద్ధతిలో విద్యా ప్రణాళికలు అమలు జరిగేటట్లు చేయమని కోరుతున్నాను.

ఉరువాత, ఇంజనీరింగు, ఉన్నత కళాశాలలు, వైద్య కళాశాలలు అనుకున్నన్ని స్థాపించుకుని వృద్ధిలోనికి తెచ్చుకోవడము గౌరవ ప్రదము, ఆనంద దాయకము. ఇంతకంటే ఎక్కువగ ఆరోగ్య కేంద్రాలను గురించి గవర్నరు ఉపన్యాసములో చెప్పబడి యున్నది. ఈ కేంద్రాలు దేశములో అనేక విధములుగ అభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నవి. ఆరోగ్యమే భాగ్యము గనుక ఈ భాగ్యాభివృద్ధికోడకు వినిచేస్తున్న వారి వందరినీ అభినందిస్తున్నాను. ప్రజల యొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధికొరకు అందులో ముఖ్యముగ వైద్య, ఆరోగ్య అభివృద్ధికి పాటుపడటానికి తగిన పద్ధతులను ప్రభుత్వం పెంపొందించి నడిపించెదరని ఆశిస్తున్నాను—

ఉరువాత ముఖ్యమైనది, దేశములో ప్రస్తుతము ఉన్నది, ఆహార సమస్య. మన ఆంధ్రదేశము ఎక్కువ పంటలు పండే దేశమని, సుఖిష్ణమైన దేశమని చెప్పుకోవడము మన కంధరికి తెలుసు. నిజమే. ఆహార భాగ్యములు ఎక్కువగ పండు

చున్నవి. కాని ఈనాడు ధరలు విపరీకముగ పెరగడమువల్ల ప్రజలలో కూలినాతి చేసుకునే వారికి, పట్టణ ప్రాంతములలో ఉన్న వారికి పాచ్చి ధర పెట్టి కొనుక్కోవడము అంటే కష్టమే ఆహార ధాన్యములు దొరకకపోతే వీరు కష్టముల పాలగుచున్నారు. ఈ కష్టములను నివారించుటకు ఇక్కడ హైదరాబాదు సికిందరాబాదు పట్టణములలో చౌక దుకాణములు పెట్టటానికి ప్రభుత్వము పూను కుంటున్నట్లుగా పత్రికలలో వడింది. ఈ దుకాణములు ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేయదలచుకుంటే, దేశము అంతటను పెట్టించడము మంచిది. పేద ప్రజలు ఒక్క హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు పట్టణములలోనే లేరు. దేశము అంతటను ఉన్నారు. ఈ ఉపయోగము వాటికి కూడ అందజేయడము న్యాయము గనుక అన్ని చోట్ల లోను open చేయకోరుతున్నాను. ఈ ఖాత్యత ప్రభుత్వముపైనే ఉన్నదని అంటున్నాను. ఇది గాక భూములు లేనటువంటి ఉద్యోగస్థులు ఎంతోమంది ఉన్నారు. వారికి కూడ పక్కనే ధరలకు ఈ ఆహార ధాన్యాదులు చవుక దుకాణాల ద్వారా పరపూ చేయాలి. ఆ విధముగ చేస్తేనే ప్రజలందరికీ ధాన్యాదులు చౌక ధరలలో అందగలవు. అప్పుడే యీ సమస్య తీరగలదు ప్రజలలో ఒక విధముగా సంకృష్టిని కలిగించినట్లు అవుతుంది. అప్పుడే ప్రజలకు కావలసిన మఖ సౌఖ్యాదులకు అవసరమైన వస్తు సామగ్రి లభించే అవకాశము ఏర్పడగలదు. ప్రభుత్వం ఈ విషయమును గమనించాలని కోరుతున్నాను.

ఇవి అన్నీగాక గవర్నరుగారు సహకారమును గురించి ప్రస్తావించారు. దీనిని నడిపించే వద్దతి చూస్తూంటే, నిజమైన సహకార పద్ధతి మన దేశములో సూత్రప్రాయముగ — సూత్రములవైన ఆధారపడి - జరగడములేదు అని తీస్తుంది. ప్రభుత్వమువారు ఏవో వైనుంచి ఉత్పన్నులు వంపించారు. కనుక ఈ సహకార సంఘములను ఏర్పాటు చేశారు, కాని ఈ సంఘములు మంచి సూత్రముల వై అభివృద్ధి పొందే మార్గములు లేకుండా జరిగి పోతున్నది. అలాంటి పద్ధతిని రూపుమాపి దేశములో సరైన ప్రచారము జరిపించాలి. ప్రజలకు తగిన సలహాలు ఇవ్వాలి. ఆంధ్రలోను, హైదరాబాదులోను ఉన్న భూమి తనఖా క్యాంకులను రెండింటిని ఏకముచేసి, సమష్టి వ్యవహారములు జరపవలెనని ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించారు. వీటిద్వారా సేద్య వ్యవహారములుకూడ నడిపించాలని ఒక సంకల్పమున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ప్రస్తుతపు దేశకాలపు పరిస్థితులలో ఈ సమష్టి సహకార సేద్యము ఒక పెద్ద సమస్యగా ఏర్పడింది. ఇందులో యెండ్ల విషయములు గమనించవలసినవి ఉన్నవి. ఈ ఉద్యమము ఒక పెద్ద సమస్యగా తీర్చబడింది. ఇందులో యెండ్ల విషయములు బాగుగా అలోచించవలసి ఉంది. దేశములో భూమి కలవారు ఎంత మంది ఉద్యోగులుగా ఉంటున్నారు. దున్నేవారికే భూమి అనే ఒక సూత్రమువైన ఈ పద్ధతి

హాదము నడిపించదలచినప్పుడు, భూమిపైన ఆధారపడి జీవనము గడుపుకునే వారు ఉద్యోగులుగా ఎంతమంది ఉన్నారు అనేది చూడాలి. ప్రభుత్వమువారు ఇందులో ఎవరి భూమి తీసుకున్నను, ఆ భూమికి తగిన వెల కష్టపడిన వానికి తగినట్లు భాగము ఇంత అని నిర్ణయించేటట్లయితే, ఈ సమిష్టి సహకార వ్యవసాయమునకు వారి భూములను ఇవ్వటానికి సిద్ధముగ ఉన్నారు. అయితే నిక్కచ్చిగా యింత అని ఒక నియమమును ఏర్పాటుచేస్తే దీనిని అడ్డగించేవారు ఎవ్వరు ఉండరని నా నమ్మకము. ఆ విధముగచేస్తే దానికి తగిన దోహదము, అభివృద్ధి కార్యక్రమములు జరగగలవు. ఉద్యమము చక్కగా నడుస్తుంది. కాబట్టి ఈ ఉద్యమము విషయములో ప్రముఖులతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తే మంచిది. తరువాత Absentee Landlords ఉన్నారు. దేశములో భూములు ఉండి, ఇతరత్రా ఉద్యోగములు చేస్తూ జీవిస్తున్న వారి యొక్క భూములు పోకుండా ఇంత ఫలపాయ కిమ్మతు అని నిర్ణయించి నట్లయితే వారు భూములు ఇవ్వటానికి సిద్ధముగ ఉంటారు. కాబట్టి ఈ సమిష్టి సహకార వ్యవసాయాభివృద్ధికి అత్యవసరమైనటువంటి సక్రమ పద్ధతిని ఒకటి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

గృహవసతి సమస్య ఎక్కువ అందోళనకరంగా ఉన్నది. సహకార సంఘములద్వారా గృహములు నిర్మింపజేస్తున్నాము అని చెబుతున్నారు అయితే, సహకార సంఘాల ద్వారా ఇండ్లు కట్టించుటకు కొన్ని నియమములు పొటించగోరుతాను. ఎక్కడైనా, ఏ ఊరులోనైనా అదివరకు ఇండ్లు కలిగినట్లు వంటివారిని సహకార సంఘములలో చేర్చుకొనకుండా నియమము రేపించాలి. ఇప్పుడు ఆచరణలో ఉన్న పద్ధతి ప్రకారం చూస్తే ఒకే కుటుంబములోని అన్నపేరిట, తమ్మునిపేరిట, అక్కపేరిట, ఇంక ఇతరుల పేరిట ఆచేక ఇండ్లు ఒకే కుటుంబము నిమిత్తము కట్టించుకోవడం జరుగుచున్నది. దీనిని ఆరువులో పెట్టవలసి ఉన్నది. ఒక కుటుంబానికి ఒక ఇల్లీ కట్టు కొనడానికి అవకాశం ఉండాలి. ఇట్టి పద్ధతివల్ల దేశంలో చాలమందికి గృహవసతిని ఏర్పాటు చేయగలుగుతాము. గృహనిర్మాణమునకు కావలసిన కలవ, రాయి మొదలైన వస్తువులు చాలవరకు ప్రభుత్వమువారి చేతులలో ఉన్నవి. ఇండ్లు కట్టించుటకు కావలసిన దబ్బు ప్రభుత్వము వద్ద ఉన్నది. ప్రభుత్వశాఖలలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులకు కావలసినటువంటి ఇండ్లు ప్రభుత్వమే కట్టించి వాటిని ప్రభుత్వ ప్రాసెడ్రిగానే పెట్టుకోవాలి. ఉద్యోగులకిచ్చు జీతములనుంచే అద్దెలు వసూలు చేయవచ్చు. ఈవిధముగా గృహవసతి కొరతను తగ్గించవలసిన కోరుతున్నాను.

నీటిపారుదల విషయంలో అపూర్వమైన కృషి జరిగినది. దీనిని పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వమును అభినందింపవలసి యున్నది. లక్షలకొలది ఎకరాల భూమికి నీరుసరఫరా కావడానికి ప్రాజెక్టులు నిర్మింపబడుతున్నవి. మనము ఇప్పుడు నిర్మిస్తున్న ప్రాజెక్టులవలన ఫలితములు కలుగుటకు పది సంవత్సరములు పట్టగలదు. పది సంవత్సరములు గడచిననే కాని భూమిని సస్యశ్యామలంగా చేయడం సాధ్యంకాదు. ప్రజలయొక్క సుఖసౌభాగ్యములను కాంక్షించి కోట్లకొలది రూపాయలను నీటి పారుదల పథకమునకుగాను ఖర్చుచేయుచు దేశమును ముందుకు తీసుకొని పోతున్నందుకు ప్రభుత్వంవారిని అభినందిస్తున్నాను. అదే విధముగా అనేకచోట్ల విద్యుత్ కేంద్రములను ఏర్పాటుచేసి గ్రామ ప్రాంతములకు విద్యుచ్ఛక్తిని అందజేయుచున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాము. శ్రీశైల విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రమును నిర్మించతలచెట్టివందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. శ్రీశైల ప్రాంతము ఆంధ్రప్రదేశ్ మధ్యభాగములో ఉన్నది. దీనిని గురించిన ప్రణాళిక ఉత్తమోత్తమమైనది. ఈ ప్రణాళికను అమలు పరచినట్లయితే అంధ్రుల దురస్థితి దూరమైనదని అనుకోవచ్చు. మాచ్ ఖండ్, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుల పరాయి ప్రభుత్వంవారిచేతులలో ఉన్నందువల్ల కావలసినంత విద్యుచ్ఛక్తి మనకు సరఫరా అగుటలేదు. అందువల్ల ఎన్నికోట్లు ఖర్చు అయినా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును కట్టుకోవలసి ఉన్నది. నిర్విముగ్గా పట్టుదలతో చక్కగా పనిచేసి, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకోవలెనని ప్రభుత్వంవారిని కోరుతున్నాను.

రహదారులుకూడ అభివృద్ధి చెందుతున్నవని మనకు తెలుసు, రాజుల సొమ్ము రాళ్లపాలు అనే సామెత ఉన్నది. రహదారులను నిర్మించే సందర్భంలో దుబారా ఖర్చులు లేకుండా చూడగోరుతాను. కంట్రాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు ఎక్కువ శ్రద్ధాభక్తులతో ఎక్కువ పునికతో పనిచేయునట్లు ప్రభుత్వ ధనం సద్వియోగ మగునట్లు చేయవలె. గోదావరినదివై భద్రాచలం వద్ద యాతీకుల సౌకర్యార్థం వైట్ల పంకెనను నిర్మించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకన్నందుకు శ్రీరామచంద్రుడు ఆంధ్ర ప్రభుత్వాన్ని, ఆంధ్ర ప్రజలను ఆశీర్వదించి, వారికి అభివృద్ధి కలుగ జేయవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈ పంకెనను నిర్మించుటకు పూనుకున్న కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కూడా అభినందిస్తున్నాను.

వైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు వగైరాలకు నీటి సరఫరా ఎంతో ముఖ్యమైనది. వైదరాబాదు పట్టణానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని నాలుగు చెరగులనుండి ప్రజలు వస్తారు. వీరందరి సౌకర్యముకొరకు యీ నగరములకు నుంచినీటి సరఫరా తగినంతగా ఉండవలెను. కొలెట్టి ఆ పథకమును అమలుచేయ గోరుతున్నాను.

ఆంధ్ర దేశము వారిశ్రామికముగా చాల వెనుకబడి యున్నదని అందరికీ తెలుసు. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ మన రాష్ట్రములో ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వం సంకల్పించడము ముచావహము. ఈ సంకల్పమును సాధనచేసి సిద్ధిని పొందవలెనని ప్రభుత్వంవారిని కోరుతున్నాను. ఇట్టి ఫ్యాక్టరీని స్థాపించే ప్రయత్నములో ఆంధ్ర ప్రజానీకం ప్రభుత్వానికి సహాయపడుటకు సిద్ధముగా మన్నారని నేను హామీ ఇస్తున్నాను.

చిన్న చిన్న కుటీర పరిశ్రమలు ఖాదీ, మొదలైన గ్రామీణ పరిశ్రమలు మెచ్చుకో నగిన పరిస్థితిలో లేవు. మద్రాసు ప్రాంతములోను, ఇతర ప్రాంతములలోను సాధించిన అభివృద్ధికో పోల్చుకొనినట్లయితే మనం ఎంతో వెనుకబడి యున్నామని మనస్సుకు నొప్పి కలుగుతుంది. కుటీర పరిశ్రమలకాఖ మంత్రిగారు వల్లెటూరి ప్రజల పది వైనలు అదనంగా అర్జించుకొనే అవకాశం కలుగజేయవలెనని గ్రామీణ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని కోరుతున్నాను. విదేశములలోని ఏ విధముగా అక్కడ అభివృద్ధి సాధించుతున్నదో గమనించి మన రాష్ట్రములో కూడ అలాంటి చక్కటి పరిస్థితి ఏర్పడటట్లు ప్రయత్నించవలెనని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వోద్యోగుల (N.G.O. ల) జీతముల గురించి గవర్నరుగారు ధైర్యముగా చెప్పినందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇచ్చే జీతములను తగ్గించవలెననే అభిప్రాయం ఎవరికీ లేదు. అయితే మన సంపాదననుబట్టి ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల జీతములు పెంచవలెను. ఆదాయమునకు మించి జీతములు ఇచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వం దివాలా ఎత్తే పరిస్థితి వస్తుందని మనవి చేయవలసి వున్నది. ఇప్పటికే కోట్ల కొలది రూపాయల అప్పులతో వున్న ఈ ప్రభుత్వం సోకరుల జీతముల విషయంలో ఇంకా హెచ్చుగా యివ్వడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు ప్రభుత్వోద్యోగులకు కావలసిన సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయవలెను. ప్రభుత్వ శాఖలలో కేంద్రీకరింపబడ్డ ఉద్యోగులు అనేక చోట్ల ఉన్నారు. వారికి కావలసిన పటువంటి బియ్యం, వప్పు, కట్టెలు, బొగ్గులు, కాశీ, చక్కర మొదలైనవి 'వచ్చిడైజ్' చేసి సరఫరా చేసే ధరలకు ఇప్పించవలెను. ఇందుకు 20 లక్షల రూపు చేసినప్పటికీ ఎవరికీ ఎట్టి అభ్యంతరము వుండదు అంటే కాని జీతములు పెంచడమే ఒక వనిగా ప్రభుత్వం వెట్టుకోవారు. ఒకసారి పెంచిన జీతములు తగ్గించడానికి అవకాశము లేదు. దేశములో సుఖము ఏర్పడినప్పటికీ కూడ జీతములు తగ్గించలేము. ప్రజలకు కావలసినటువంటి వస్తువులు సరఫరా చేసే ధరలకు ప్రభుత్వోద్యోగులు సరఫరా చేసి వారికి గత యిళ్లకంటె అధికంగా ప్రయత్నము చేయవలె. అనాదిగా పర్మిషన్ లో వుండేవారికి మూడు నియమము

లున్నవి. రిక్రూట్ మెంటు చేసేటప్పుడు ఉద్యోగులకు సెక్యూరిటీ ఆఫ్ సర్వీసెస్ యిచ్చినారు. 25 సంవత్సరములు ప్రభుత్వంలో పనిచేసే వీలు కలిగించినారు. తరువాత పెన్షన్ యిచ్చే సౌకర్యం కలుగజేసారు ఈ మూడు పద్ధతులు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు అనాదిగా వర్తింపజేయ బడుతున్నవి. ఇంతకు మించి దేశకాల పరిస్థితులనుబట్టి జీతములు పెంచడమనే కండిషన్ ఎక్కడా లేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులకు తగిన సౌకర్యములు కలుగజేయ వలసినదేకాని జీతములు ఎప్పటికప్పుడు పెంచడం వల్ల హెచ్చు ప్రయోజనముండదు వదే పదే జీతములు పెంచినట్లయితే ప్రభుత్వ బొక్కనములోని డబ్బు ఎక్కువగా ఖర్చు చేయవలసి వస్తుంది. మంత్రివర్గము కూడ ఇటువంటి దుర్బలత్వమునకు తావివ్వక, 'వేసిలేషన్ అన్ సర్టిఫికేట్' తావివ్వకుండా ఒక ఖచ్చితమైన విధానమును అనుసరించవలెనని కోరుతున్నాను. ఎటువంటి ఔర్బల్యం ఉన్నప్పటికీ దానిని ఆధారముగా తీసుకొని చిన్నవారు మొదలుకొని పెద్దవారి వరకు జీతములు పెంచమని ఆందోళన చేయడం జరుగు తున్నది. ఇప్పటికీ ఒకటి కాదు. రెండు కమిటీలను వేసి యీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నం చేశారు. ఇక ముందు ఎట్టి దుర్బలతకు తావియరని, గవర్నరు గారు చెప్పినట్లుగానే ధైర్య సాహసములతో అవిధేయత తలయెత్తకుండా చేయవలెనని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణా, రాయలసీమ, యీ సీమ అ సీమ అని ఏ పెద్ద నాయకుడు భావించడు. సుఖవంతమైన ప్రాంతమునుండి డబ్బు వసూలుచేసి దారిద్ర్యం అనుభవిస్తున్నటువంటి ప్రాంతములను రక్షణ చేయించుటయే ప్రభుత్వము యొక్క మొట్టమొదటి ధర్మం. కాబట్టి, దేశంలో ఏ ప్రాంతములోకూడ, ఎక్కడ చూచినప్పటికీనీ బీదరికం అనేటటువంటిది ఉండ కూడదనే ఒక పద్ధతిని దేశములో తెచ్చిపెట్ట వలసి యున్నది. దానికి సీమ భేదం లేదు, అంతర్భేదం లేదు, ఆవరణ భేదంలేదు. ఏమీ లేదు. కాబట్టి ఎప్పటికీ కూడా ప్రభుత్వంవారు అయ్యో, ఇక్కడ డబ్బు అక్కడ ఇస్తున్నామే, అక్కడ డబ్బు ఇక్కడ ఇస్తున్నామే అనేటటువంటి భావన మనస్సులో పెట్టుకోకుండా "Poverty any where constitutes a danger to prosperity everywhere" అని చెప్పారు కాబట్టి, ఎక్కడ, ఏ ప్రాంతములో బీదరికంతో భారపడుతూ ఉండేటటువంటి ప్రాంతాన్ని కూడ, సుఖింకంగా ఉండేటటువంటి ప్రాంతాలన్నీ కూడ, దరిద్ర స్థితికి వచ్చేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కనుక ప్రభుత్వము ఈ ప్రాంతీయభేదం అనేది పెట్టుకోకుండా విద్యలోగాని, ఉత్తమంలోగాని, అన్ని విధములుగా దేశము అభివృద్ధికి వచ్చేటటువంటి ప్రయత్నాలు చేయవలసి యున్నది. అంతకంటే ముఖ్యంగా ఈ దినం

మానవుడు ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ, ఈ దేశంలో అతివృష్టి, అనావృష్టి పరిస్థితులవల్ల కలిగేటటువంటి అవాంతరాన్ని, కష్ట నిష్ఠూర ములను సరిగా ఎదుర్కోనేటటువంటి శక్తికి కావలసినటువంటి మూలధనాన్ని ఎప్పటికప్పుడు పెట్టుకోవలసి యున్నది. మానవుడు ఇది నేను చేశాను, ఇది నేను చేయగలను, ఆనేటటువంటి అవాం విడిచిపెట్టేసి, మానవుని మించిన పెద్ద bulldozer, భగవంతుడు అనేవాడు ఉన్నాడని, ఆ భగవంతుడు అవసరం వచ్చినప్పుడు ఔండును ముంచగలడు. గుండును తేల్చగలడు అనేటటు వంటిది మన ముతో పెట్టుకొని, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ఉప్పెన మాదిరిగా వస్తూ ఉండేటటువంటి ఈ అవాంతర పరిస్థితులకు తగినటువంటి మూలధనాన్ని - దానినే farmine fund అంటారు- అభివృద్ధిచేసుకొని, దేశాన్ని అన్ని విధాలా సర్వతోముఖంగా ప్రోభుత్వంవారు చేయవలసి యున్నది. మన అదృష్టవశాత్తు, మనందరికీ సరియైనటువంటి చక్కని మార్గాన్ని చూపించ గల్గినట్టి గవర్నరు మనకు లభించినారు. వారు సదాచార సంపన్నులు. షారి పేరు కూడా సాచార్ అనే ఉన్నది. ఆ సజ్జనుని యొక్క ఆధిపత్యం క్రింద ఈ ప్రోభుత్వము సర్వతోముఖాభివృద్ధిని చెంది, దేశం యొక్క గౌరవ ప్రీతిష్టలు పదింతలు పెరుగవలెనని ప్రార్థన చేస్తూ, ఈ సమయంలో దేశాన్ని ఆయన పరిపాలనలో, ముందడుగు వేయడానికి తగినటువంటి వ్యవహారం జరిపేటటువంటి గవర్నరుగారికి, వారు చేసినటువంటి ఈ సదుపదేశానికి లేక ఈ ఉపవ్యాసానికి, మీ అందరి తరపున నేను కృతజ్ఞతాభివందనములు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వి. ఎస్. సుబ్బారాజు : (కొత్తపేట) అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు ఈ ఉభయ సభల సమిష్టి సమావేశంలో ఇచ్చిన ప్రసంగానికి, అనుభవజ్ఞులును, పూజ్యులును అగు శ్రీ సుబ్బారావుగారు ప్రోవేష పెట్టినటువంటి అభివందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగములో, అదృష్టవశాత్తు ఈ సంవత్సరం శాంతి భద్రతలకు భంగం కలగకుండా ప్రోశాంతంగా గడచిపోయిందన్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో, ఆంధ్ర తెలంగాణా బేధాలు, రాయలసీమ సర్కారు బేధాలు చెచ్చగొట్టే అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులు, వ్యవసాయ కూలీలకు రైతులకు పారిశ్రామికులకు, పారిశ్రామిక కూలీలకు మధ్య బేదాభిప్రాయాలు చెచ్చగొట్టే శక్తులు ఇంకా ఉన్నప్పటికీ మనలో కలిగిన ఈ ఏకైక ఇతర రాష్ట్రాలపారినే కాకుండా, మనలను కూడా ఆకర్షణ లక్ష్యము చేసింది. రాష్ట్ర ఏకైకతకొరకు, కేంద్రమునకు రకు ఆకర్షణక శక్తి విశ్వాసాంతో పనిచేస్తున్న మన మంత్రి వర్గమునకు అందరి ప్రజాభివృద్ధి వ్యవహారాలు తెలుపుతున్నారని మన నాయకుని యింట్లో, కాంగ్రెస్ నందు ప్రజాభివృద్ధికి విశ్వాసము దీనికి తార్కాణము. Congress imperialistsను ఈ దేశం నుండి పాల్గొని, ప్రభుత్వాన్ని చేపట్టి ప్రోజాయ త్తం

చేసింది. ప్రజాయత్నలకు రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వడంతోపాటు, సంఘేమ రాజ్యాన్ని ఏర్పాటుచేసి socialist సమాజాన్ని నిర్మించుటకు పూనుకున్నది. అందు చేతనే, మహారాజులను, జమీందారులను, ఈనాందారులను రద్దు చేయడం తటస్థించింది. ఈ నాడు land reforms కూడ ప్రవేశపెట్టదలచింది. మన ఆశయ సాధనకు, ఈ reforms ఒక ముందడుగు అని చెప్పుకోవాలి. దీని తరువాత co-operative farming అనేది కూడ పెడుతున్నారు. ఈ విధంగా ఆదాయ ఐశ్వర్యాల విషయంలో ఉన్న తారతమ్యాలను తగ్గించి గ్రామీణ ప్రజలకు ప్రణాళికా కార్యక్రమంలో ఉత్సాహం కల్పించి తగు విధంగా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నారు. అట్టి కాళివృద్ధి అనేది కేవలం ప్రభుత్వం యొక్క కార్యకలాపాల శాధ్యత కాదని, అది ప్రజలే స్వయంగా తమకు తామే ఆలోచించుకొని సాధించుకోవాలని ప్రణాళికల యొక్క ఉద్దేశ్యం, అందుకే మన ప్రభుత్వం ప్రారంభించుచున్న ప్రజల యొక్క సంప్రతింపులు, సలహాలు పొందడానికి ఏర్పాటు చేస్తూనే ఉన్నది. మొదట్లో సలహా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు పంచాయితీ సమితులను ఏర్పరచి, ప్రణాళిక తయారుచేయడం, అమలు పరచడం యావత్తు ప్రజా ప్రతినిధులకు అప్పగించడమైనది ప్రజాస్వామ్యము, సోషలిస్టు సమాజము, ఇవి క్రమేణా ప్రజానీకంలో ప్రజలందరి సంకల్పంగా ఉండాలి ఇదే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు నాంది. ముందు ప్రజలు కడలాళి ఆ కడలికకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సహాయపడుతుంది. అందుచేతనే మన ప్రభుత్వం ఫరివాలనా యంత్రాంగాన్ని జీకేఎండ్రీకరించి, పంచాయితీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్తులను ప్రవేశపెట్టి, భారతదేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలకంటెను ముందడుగు వేసింది. ప్రజాస్వామ్యము, సోషలిస్టు సమాజము అని బిజార్ల వెంట కేకలు వేసేవారికి అవకాశం ఉన్న రాష్ట్రములో కూడ ఈ మాత్రం దైర్ఘ్యంతో ఈ మాత్రం సంస్కరణ అయినా చేయలేక పోయినారు. గ్రామంలో ప్రజాస్వామ్యం ఈ పంచాయితీ సమితుల ద్వారా నిర్మాణం అవుతుందనే విశ్వాసము నాకు ఉన్నది. ఇక విద్యారంగములో ప్రభుత్వము శరవేగంతో ముందడుగు వేస్తూనే ఉన్నది. Aided పాఠశాలల జాతీయీకరణ, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో మధ్యాహ్నం ఉచిత భోజనము ఏర్పాటు చేయడం చాల హర్షించదగిన విషయము దీనితోపాటు బీద విద్యార్థులకు ప్రోత్సకాలు వగైరా కొనుక్కొడానికి సహాయం కూడ చేయడం చాల అవసరం. ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయులకు తగిన సౌకర్యాల కల్పించి వారి జీవనవృత్తిని ప్రాప్తించవలసిన అవసరం కూడ ఉన్నదని నేను మనస్ఫూర్తిగా చెబుతున్నాను. ఇక ప్రజల ఆరోగ్యం విషయములో ప్రజల ఆరోగ్యరక్షణ తన యొక్క ప్రాథమిక కర్తవ్యమని మన ప్రభుత్వము స్పష్టంగా ప్రకటించింది. వైద్యకళాశాలలలో డాక్టర్ల కొరత త్వరలో నివారించడానికి, ఎక్కువ వైద్య కళాశాలల నిర్మాణము జరుగుతూనే ఉన్నది.

రెండేసి జిల్లాల కొక వైద్యకళాశాల చొప్పున ఈ ద్వితీయ ప్రణాళిక కాలంలో ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకొన్న నిర్ణయం చాల హర్షించదగింది. ఆహార పంటల విషయంలో మన రాష్ట్రం మిగులు రాష్ట్రం అయినప్పటికీ కూడ ఆహార ధాన్యాల ధరలు తారాపథంలోకి పోయి కొనుగోలు దారులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు, చిన్న రైతాంగానికి చాల ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. కనుక వెంటనే procurement ప్రారంభించి చౌక ధరల డిపోలు ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని ఒక ప్రత్యేక ఆహార మండలిగా ఏర్పాటుచేసి ఇక్కడ మిగిలినటువంటి ఆహారధాన్యాలను మాత్రమే ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయవలసిందిగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్రాన్ని ఒత్తిడి చేస్తున్నందుకు మనము హర్షించాలి. ఇక నీటి పారుదల విషయంలో మన ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహిస్తూనే ఉన్నది. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు మొదలుకొని వంశధారాలాగాయితు అన్ని నదులపైన ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం జరుగుతూనే ఉన్నది. ఇప్పుడు అవర భాగీరధుని యొక్క హస్తమును ఎప్పుడు గోదావరినదికి అడ్డము పెడతారా అని గోదావరి ప్రాంతపు ప్రజలు ఆశిస్తూ ఉన్న ఈ రోజులలో మన Irrigation మంత్రి పోవంపాడుకు తన హస్తాన్ని అడ్డంపెట్టారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వెనుకబడిన తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఉపయోగపడే ఈ ప్రాజెక్టు రావడం చాల అవసరం కాని ఇప్పుడు ఉన్న గోదావరి అనకట్టవల్ల ఏర్పడినటువంటి reservoir ఊడిపోవడం వలన ఆ reservoir క్రింద ఉన్నటువంటి డెల్టా సాగుకు సరిపోయే టుటువంటి నీరు నరసరా కాకపోవడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి వెంటనే అనకట్ట shutters ను ఆరు అడుగుల ఎత్తు చేసి కార్యక్రమం చేపట్టి గోదావరినదిపై ఈ పోచెంపాడు తరువాత, ఇంకొక ప్రాజెక్టు కనీసం మూడవ ప్రణాళిక ప్రథమ భాగంలోనే ప్రారంభించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇక గోదావరిపై భద్రాద్రి వద్ద, వజ్రపై, గోపాలపురం వద్ద వంతెన నిర్మాణమునకు పూనుకొన్నారు. అందుకు ప్రభుత్వమును అభినందిస్తున్నాను.

నేటి కాలములో పరిశ్రమల ప్రాధాన్యతను గుర్తించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ను ఇండస్ట్రియల్ స్టేటుగా తయారు చేయాలనే ఆకాంక్షతో ప్రభుత్వము కృషి చేస్తున్నది. కొత్త గూడెం వద్ద రసాయనిక ఎరువుల ఫ్యాక్టరీవంటి పెద్ద పరిశ్రమను ప్రారంభించడానికి మన ప్రభుత్వం పూనుకొన్నందుకు చాల హర్షించాలి.

మరొక పరిశ్రమలకు allotment చాల ఉన్నది. కాని Small Scale Industries Department కు కాదీ గ్రామోద్యోగబోధకు మధ్య జరుగుతున్న కాలమునకు ప్రభుత్వము గమనించాలి.

దిన దినం పౌచ్చుతున్న జీవన వ్యయప్రమాణాన్ని దానివల్ల తక్కువ సంపాదన కలవారు, నాకా-గజెటెట్ ఉద్యోగులపై వచే ప్రభావాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించి యీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతనాలను పెంచించి తద్వారా అయిదుకోట్ల రూపాయల అదనపు వ్యయించేయ సాహసించిన ప్రభుత్వ అధినేతలరు మన అభివందనలు తెలియజేయాలి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై ప్రభుత్వానికిగల సానుభూతికి యిది ప్రబల తార్కాణము. ప్రభుత్వోద్యోగులలో క్రమశిక్షణ అలవడెటట్టు చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను

వరద నివారణకు గాను ప్రభుత్వము అధిక ప్రాముఖ్యత నిస్తున్నది. గోదావరి లంకలలో నివశిస్తున్న ప్రజాసామాజిక ప్రభుత్వము సహాయపడాలి. గోదావరి నదీగర్భంలో వ్యవసాయం చేసుకొంటూ జీననము గడుపుకొంటూఉండే ఆ లంకలలోని రైతుల గోడు ప్రభుత్వము గమనించాలి. వారికి సత్వరసహాయానికి పూనుకోవాలి. అటువంటి రైతుల భూమి గోదావరి నదీగర్భములో కలిసపోయి తిండికి లేక అలనుటిస్తుంటే ఆ భూమి నదీగర్భములో ఉన్నప్పటికీ కూడా ఆ రైతు పన్నుకట్టవలసి వస్తోంది. అట్టి నదీపాతమైన భూములకు ఎకరానికి 0-8-0 చొ॥ నామినల్ రెంట్ ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. వారికి సురక్షిత ప్రాంతాలలో ఇళ్లు యిచ్చి వ్యవసాయానికి గవర్నమెంటు భూములను లీజుగా యివ్వడం అవసరం.

హరిజనులకు, వెనుకబడ్డ జాతులకు ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చే కార్యక్రమానికి అధిక ప్రాధాన్యత యిచ్చి వారికి నివాసము ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీయో రాజ్యమును స్థాపించాలనే ఆకాంక్షతో మన ప్రభుత్వము జరుపుతున్న కృషిని పమిక్షిస్తూ గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగానికి నా అభివందనలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

వి. శంకరయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం - జనరల్) : అధ్యక్షా ! గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము అంతా చదివితే అభినందించవలెనో, ఏమిచేయవలెనో తెలియుటలేదు. మన రాష్ట్రములో ద్వితీయ ప్రణాళికాచర్చల సందర్భములో చెబుతూ వెనుక అడివే ప్రాంతాలు ఉండనని చెప్పారు. వారి ఉపన్యాసము మొట్టమొదట శాంతి శుద్ధితో ప్రారంభించి చర్చిలో గారి కొలెషన్తో అంతము చేశారు. ఇప్పుడు రాష్ట్రమంతటా ప్రధానమైన సమస్య ఆహార సమస్య. ప్రజల జీవితావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినవి. కాని ఆ విషయాన్ని గురించి గవర్నరుగారి దృష్టికి రాలేదు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకుగాని, కార్మికులకుగాని, పట్టణ

డాక్టర్లను ప్రజలకుగాని, రైతాంగానికిగాని కావలసిన వస్తువుల ధరలు విచారితంగా పెరిగాయి. గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన ధరలకు ఎరువులుగాని ఇతర యింజనీరింగులనుగాని దొరకటలేదు. బ్లాక్ మార్కెట్ ఏ విధంగా జరుగుతోందో, ధరలు ఏ విధంగా పెరిగిపోతున్నాయో ప్రభుత్వం ఆలోచించుటగాని, ఫలాని పద్ధతిలో పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పటగాని లేదు. ఇది వరకు అనేక మార్లు చౌక డిపోలు ప్రభుత్వం తెరవాల్సి చెబితే, దానిని వ్యతిరేకిస్తూ, చౌక డిపోలు పెట్టవలసిన అవసరం మన మిగులు రాష్ట్రమునకు లేదని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఆహార సమస్యను గురించి ప్రస్తావించి ఇక్కడ ధరలు పెరుగుట కేరళకు బియ్యము పోవుట వలనని, దీనికి పరిష్కారంగా హైదరాబాదులో చౌక డిపోలు పెడతామని చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వముగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముగాని నిర్ణయించిన ధరలకు బియ్యముగాని, యితర జీవితావసర వస్తువులుగాని దొరుకుట లేదనేది వాస్తవము. అటువంటప్పుడు కేరళకేకాదు, ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎక్కడకు పంపినా మనది ప్రత్యేక మండలిం చేసినా, లేక దేశం అంతా ఒకే మండలంగా ఉన్నా యీ ధరలు పెరుగుట వాస్తవం. ఇక్కడ ఉన్న ధాన్యం మన మండలం దాటి దొంగతనంగా యితర రాష్ట్రాలలోకి పోతోంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చింది. దానిని అరికట్టేందుకు తీసుకునే చర్యలు ఏమిటో చాటుటలేదు. తరుగు రాష్ట్రముయిన కేరళకు వరఫరా చేయుట తమ శాధ్యత అయినాకూడ కేంద్రం వరఫరా చేయకపోగా, ఈ మండలంలోకూడ ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరలకు దొరకకపోగా అనేక అవస్థలువడి మార్కెటులో ఉండే బోటిలలో బియ్యముకొని అక్కడ ప్రతి 2,500 జనాభాకు ఒక చౌక డిపో పెట్టి నష్టం భరిస్తూంటే ఆ ప్రభుత్వం కొనడంవల్ల ధరలు పెరిగాయనే నింద తీసుకు రావడం సమంజసంకాదు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి: మీ దృష్టిలో, ధరలు ఎందుకు పెరిగాయో కారణాలు చెబితే, నేను సమాధానం చెప్పడానికి వీలుగా ఉంటుంది.

శ్రీ బి. శంకరయ్య: అది తెలుసుకోవాలంటే ఏ రాష్ట్రంలో ధరలు తక్కువగా ఉన్నవి? ఏ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉన్నవి? ఏ రాష్ట్రం నుంచి కేరళకు ఎక్కువ అవుతున్నవి? ప్రభుత్వం చెప్పే కారణం దేనినిబట్టి చెబుతున్నారో ఆ కారణం ఎట్లా కనుక్కోవారు? ఇక్కడ కేరళ కొనే ధరకన్న యీ ప్రభుత్వమే యింకా పొమ్మ ధరకు బొంబాయికిగాని, యితర రాష్ట్రాలకుగాని వరఫరా చేయటంలేదా? ఈ రాష్ట్రం నుంచి యింకా పొమ్మ ధరలకు దొంగతనంగా బయటికి పోవుటలేదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనికి తీసుకునే చర్యలు, కేవలం ప్రజలకు తక్కువ ధరలకు అందేయాలనే న్యూస్ లేకుండా భూస్వాములకు ఎక్కువ లాభాలు వలననే దీని విధంగా ఉన్నది. ఈ ధరలు కంట్రోలు చేయాలంటే ప్రభుత్వం తొంత

ధాన్యం సేకరించి చౌక దుకాణాలు పెట్టి అమ్మించితే ఈ ధరలతో బాటు తక్కిన వస్తువుల ధరలు కూడా తగ్గే అవకాశం ఉంటుంది. ఆహార సమస్య యింత విపరీతంగా ఉండదు. కాని ప్రభుత్వం అందుకు పూనుకోకుండా యింకొక రాష్ట్రము యొక్క ఆహార సమస్య తీసుకొని వారు తీసుకు పోతున్నారు కాబట్టి ధరలు పెరుగాయని ప్రజ్ఞాధరం చేయుట సమంజసం కాదు. వారు తమ ఆహార సమస్య పరిష్కారానికి ఒక పంథా అనుసరిస్తూంటే దానికి వ్యతిరేక ప్రచారం చేయాలనే ఉద్దేశం తప్ప దీనిలో యింకొక కారణం కనపడుట లేదు, అది ఎంత మాత్రం సమంజసం కాదు.

నెల్లూరులో ఈ ఆహార సమస్యపైన బ్రహ్మాండమైన ఆందోళన జరిగి పోలీసు కాల్పులు కూడా జరిగాయి. ఆ సమయంలో సుబ్బారావు అనే పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, పై అధికారుల అనుమతి లేకుండా, హార్నింగ్ లేకుండా, పై కాల్పులు లేకుండా, జనం మీద కాల్యారని అసెంబ్లీలో చెబితే దానికి యింత వరకు విచారణ లేదు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి చెబుతూ ఇక్కడ అంతా ప్రశాంతంగా ఉన్నదని చెప్పారు. ఇంత ప్రశాంతంగా ఉన్న రాష్ట్రంలో కాల్పులు జరిగి, ప్రజల నిండు ప్రాణాలు బలిగొంటే, ఆ విషయం అసెంబ్లీలో చెప్పినప్పటికీ, ప్రభుత్వం నిష్పక్ష పాతమైన విచారణ జరిపించుటకు పూనుకోలేదు. డిపార్టుమెంటు వారితో విచారణ జరిపి, అది వైకి ఎక్కడ పోక్కిపోతుందో, ఏమైపోతుందోనని, ఆ సబ్-ఇన్స్పెక్టరు జరిపిన అక్రమమైన చర్యను save చేయుటకు ఇంకొక 70 మంది వై అక్రమమైన కేసులు పెట్టడం జరిగింది. వారంతా కుట్ర పన్నారని కేసులు పెట్టారు. ఆ సబ్-ఇన్స్పెక్టరును save చేయడానికి తప్ప ఇంకొక కారణం లేదు. అటువంటి కేసులను ఉపసంహరించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు.

ఈ విధంగా చౌక డిపోజిట్ పెట్టమని కోరిన ప్రజలపైన కాల్పులు జరిపి, దానిని విచారణ జరపమంటే జరపకుండా, పైగా గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసములో "రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు చాల ప్రశాంతంగా ఉన్నాయని" చెప్పటం పమాత్రం సరైనదికాదు. ఈనాడు ప్రజలకు చేయటానికి ఏమలు దొరకటలేదు. ప్రజలు తిండి దొరకక వస్తులు ఉంటున్నారు. ఇదే ప్రశాంతమైన పరిస్థితి అనుకొంటే ఇంతకన్నా దాడులుమైన విషయం ఇంకోటి ఉండదు. రాష్ట్రంలోని ప్రజలు చాల సంక్షోభంలో "ఇక ఈ పరిస్థితులు భరించలేమని" చెబుతున్నారు. ఎప్పుడూ పీనులలోనికి రానటువంటి మధ్య తరగతి ప్రజానికల్ల చదువుకొన్న ప్రజానికం కూడా ఆహార ధాన్యాలు, ధరలు ఎంతో పెరిగాయని, వాటిని తాము తిండియిండా ఉన్నామని అంటున్నారు. "ఈ రోజున నిత్య అవసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా

పెరిగాయి. వాటిని మేము భరింపలేకుండా ఉన్నాము. వ్యవసాయకూలీలు కార్మికులు చేసేటటువంటి ఆందోళన మేము చేసేసారము కాదు. కాని, మేము ప్రభుత్వానికి ఎన్ని విన్నపాలు జరుపుకొన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వినటంలేదు. ఇక మేము కూడ ఒక ప్రత్యేకమైన చర్యకు పూనుకోవలసి వస్తున్నది" అన్ని ఎన్నడూ వీధులలోకి రానటువంటి ప్రజలు, చదువుకొన్నవారు, చెప్పటం జరిగింది ప్రజలు (వారు ప్రభుత్వోద్యోగులై నానరే, ఎవరైనా సరే) తమ అసంతృప్తిని ప్రభుత్వానికి తెలియజేసుకొనే న్యాయమైన హక్కును కూడ యీ ప్రభుత్వం కాదనిచెప్పి, వాళ్ళ సంఘాలయొక్క రికార్డులను రద్దుచేస్తామని బెదిరించి, దౌర్జన్యంగా వాళ్ళను అణచటానికి ప్రయత్నించటం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల ఎడల న్యాయమైన పద్ధతిని అవలంబించటంలేదు. ఈనాడు పెరుగుతున్న నిత్య అవసర వస్తువుల ధరలకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఇచ్చే జీతాలు సరిపోతాయని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఇచ్చే జీతాలతో, ప్రస్తుతం ఉన్న ధరలను బట్టి, వారు ఎలా బ్రతకాలి? వారు వస్తులు ఉండి బ్రతకాలా? ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న యీ విధానం లంచగొండి తనం. అవినీతి ఉద్యోగులలో అధికం కావటానికి మార్గం అవుతుంది. ఇప్పుడు ఉన్న ధరలకు అనుగుణంగా ఉద్యోగుల జీతాలను కాస్త అయినా పెంచటానికి ప్రభుత్వం అలోచిస్తుందా అని అడుగుతున్నాను. ఉద్యోగుల జీతాలను పరిశీలించటానికి మళ్ళీ ఒక ఉపసంఘాన్ని వేశామన్నారు. వారు జిరిగి విచారించి ఉద్యోగులకు చేసిన మేలు ఏమిటి? తహశీల్ దార్లను గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ గా చేశామని అన్నారే తప్ప, వేల సంఖ్యలో ఉన్న చిన్న ఉద్యోగులకు, గుమాస్తాలకు (ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి ధరల పెరుగుదలను దృష్టిలో పెట్టుకొని) జీతాలు పెంచేదానికి ఏమైనా ఆలోచించారా అంటే లేదు. ప్రభుత్వం వెంటనే ముఖ్యమైన జీవిత అవసర వస్తువుల ధరలను తగ్గించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఈ దోజువ సహకార సంఘాలు సక్రమంగా పనిచేయటానికి, సహకార సంఘాలలో ఎక్కువమంది రావటానికి అడ్డంకుగా ఉన్న జైల్లాస్ ను మార్చటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నదా అంటే లేదు, ఎప్పుడో రెండు సంవత్సరాల క్రిందట కేంద్రప్రభుత్వంవారు కొన్ని మోడల్ జైల్లాస్ పంపించారు. ఇంతవరకు ఆ జైల్లాస్ ను మార్చటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోకుండా, భూమి తనఖా శాస్త్రంకులను మాత్రం విధివల చెప్పివంటున్నారు. ఇప్పుడు, నెల్లూరులో పోస్ట్ నెట్ క్లో - అపరేటివ్ బ్లాక్లకు మార్కెటింగ్ ఏజెన్సీలుగా మారింది. వున్న రసాయనిక ఎరువులన్ని (పోస్ట్ నెట్) గుత్తాధిపత్యం ఇచ్చారు. నెల్లూరులో ఎప్పుడూ ఏవర్ర కులు చేయనంతటి బ్లాక్ మార్కెట్ గతసంవత్సరం జరిగింది. ఎప్పుడూ జరిగినంతటి బ్లాక్ మార్కెట్ పోయిన సంవత్సరం జరిగింది. బిస్తా 40 రు.లు అమ్మవలసింది, బిస్తా

60 రు.లు అమ్మింది. ఈ విషయాన్ని డిపార్టుమెంటు దృష్టికి, కలెక్టరు దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చాము. ఈ ఒక్క హోల్ సేల్ స్టోర్స్ కాదు ఇంకా అనేకం రూరల్ బ్యాంక్స్ ఉన్నాయి; మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్స్ ఉన్నాయి. అక్కడ సమర్థవంతంగా, జాగా పనిచేస్తున్నటువంటి సొసైటీల కమిటీకి రసాయనిక ఎరువులు అమ్మడానికి ఇవ్వండి. అక్కడ ఎంత ఎరువు కావాలో అక్కడి డిమాండ్స్ టో నుండి రిపోర్టు తీసుకోండి. అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ సక్రమంగా పనిచేస్తున్నవో, లేదో, ఆ రిపోర్టు తీసుకోండి. ఆ విధంగా రిపోర్టు తీసుకొని, అక్కడ కావలసిన ఎరువులు డిప్లీబ్యూట్ చేయమంటే చేయటం లేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఆ స్టోర్సు నడిపేటటువంటి ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారికి అనుకూలమైనటువంటి సహకార సంఘాలకే ఆ ఎరువులు ఇవ్వటం జరుగుతోంది. తప్పితే, మిగిలిన వాటికి ఇవ్వటం జరగటం లేదు. అల్లూరులో, వారికి అనుకూలంగా ఉన్న సొసైటీకి ఇచ్చారు. కాని ప్రక్కన ఉన్న హిందుపూర్ లో ఇవ్వటానికి లేదట. ఇటువంటి వక్షపాతంతో యీ వ్యవహారం యీ విధంగా జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం ఇచ్చేటటువంటి ఎరువులను న్యాయంగా అమ్మించేదానికి, అడిగిన సొసైటీలకు ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నంచేయాలని మేము అనేకసార్లు, ప్రశ్నితల సందర్భంలోను, మిగతా అనేక సందర్భాలలోను చెప్పటం జరిగింది. మేము యీ విషయాన్ని ఎన్నిసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ, దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు సవ్యంగా విచారించటంలేదు. ఆ లోపాలను అరికట్టటం జరగటంలేదు.

మన రాష్ట్రంలో ఇరిగేషన్ విషయములో చాల ముందుకు పోతున్నామని చెప్పారు. మా వెల్లూరు జిల్లాలో రెండుకోట్ల ఖర్చుతో, రెండు లక్షల ఎకరాలకు తక్షణమే ప్రారంభించిన రెండవ సంవత్సరమే ఫలితానికి వచ్చేటటువంటి కావలి-కనుపూరు కెనాల్ ను నిర్మిస్తే జాగుంటుందని చెబుతున్నాను. దానికయ్యే ఖర్చును అక్కడి ప్రజలు భరిస్తామన్నారు. అది నాగార్జున సాగర్ లో భాగంగా కూడ ఉంది. ముందు ఎప్పుడైనా సరే, దానికి ప్రభుత్వం ఖర్చు చెట్టవలసిన అవసరము ఉంది. అందువల్ల నాగార్జునసాగర్ పూర్తి ప్లాను ఇంప్లీమెంటు చేయవలసి ఉంది. అందులో ఒక భాగంగా ఉన్నటువంటి ఆ కాలవకు అయ్యే ఖర్చును అక్కడి రైతులు భరిస్తామని, ఆ విధంగా డబ్బు వసూలు చేయండని ప్రభుత్వాన్ని కోరటం జరిగింది. తాలుకా వ్యాప్తంగా సమావేశాలు జరిపి ఆవిధంగా కోరారు. జెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు, ఇంగోలు కోదండరామ రెడ్డిగారు, ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు—వీరందరి అభ్యర్థనలతో ఒక కమిటీ ఏర్పడి, వాళ్ళందరూ కోరినప్పటికీ—తక్కువ కాలంలో తక్కువ ఖర్చుతో, ఎక్కువ ఫలితం గలిగే ఇంత న్యాయమైన ఇరిగేషన్ స్కీము నున్న ప్రభుత్వం చెంటనే తీసుకోకపోవటం సరైనదికాదు. ఈలోపల ప్రకృతి అం ప్రాజెక్టు కడుతున్నామని చెబుతున్నారు. ఒక ప్రాజెక్టుతో మరొక ప్రాజెక్టును పోటీ

పెట్టకుండా, ఎన్ని ప్రాజెక్టులైనా కట్టవచ్చును. కాని, ఏది ముందు తీసుకోవాలి?, ఏది ఎక్కువ లాభిస్తుంది?, ఏది ఆహార సమస్యకు తోడ్పడుతుంది?—అనేది అలోచించి, ఏ మాత్రం పక్షపాతం లేకుండా వ్యవహరిస్తున్నారా అంటే లేదు. చాలా తక్కువ ఖర్చుతో, ఎక్కువ పంట పండించటానికి ఉపయోగపడే స్కీములను వెంటనే అమలు జరపాలని ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి నాలుగైదుసార్లు అర్జీలు ఇచ్చి సాము దగ్గర రిచానల్ మండ్ర్ ఒక కాలువ తీసి అక్కడ ఉన్న చెరువుకు నీరు పట్ట వచ్చును. దానివల్ల ఏడెనిమిది గ్రామాలలో, వదివేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది. దీనికోసం రెండున్నర లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది. దీనిని గురించి మంత్రిగారికి అర్జీలు ఇవ్వటం జరిగింది. ఈ స్కీముకు ప్రెయారిటీ ఇస్తామని మంత్రిగారు అన్నారు. కాని, కాలం జరిగిపోతున్నది. ఇంతవరకు దానికి వని మొదలు పెట్టలేదు. ఇంత లాభవ్రదమైన స్కీము ఇంకా ఇన్ వెస్టిగేషన్ డిప్ట్ లోనే ఉన్నది తప్ప, వని మొదలు పెట్టబడలేదు. ఎక్కువ ఖర్చులేకుండానే, యీ రెండున్నర లక్షల రూపాయలతో కొవ్వూరు తాలుకాలో ఉన్న నాన్-డెల్టా గ్రామాలన్నీ ఆ కాలువ నుండి నీరు తీసుకోవడానికి ఆవకాశం ఉంది. అటువంటి స్కీమును ప్రభుత్వం తీసుకోవటంలేదు. ఇంకోక యురుగు ప్రాజెక్టుకు లక్ష రూపాయలు ఖర్చుపెడితే, అల్లారుపింగపేట, ఉలవపాలెం మొదలైన నాలుగు గ్రామాలలో రెండు వేల ఎకరాలు ఇప్పుడు సేవ్ అవుతాయి. ఇంకో బెయ్యి ఎకరాలు అదనంగా సాగులోకి వస్తాయి. ఆస్కీమునుకూడ ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వం సరిగా, నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించటంలేదు.

దేవస్థానంకు చెందిన కుటుంబాలలో పూర్తిగా పంట పోయినందువల్ల ప్రభుత్వము శిస్తు రెమిషన్ ఇచ్చింది. కాని కౌలు రెమిషన్ ఇవ్వకుండా పోయిన పరిస్థితి ఏర్పడినది; దీనిని గురించి మంత్రిగారికి వదేపదే. పిటిషన్ ఇచ్చినప్పటికీ మళ్ళీ ఆరు నెలల కొకసారి కౌలువసూలు చేయమని ఆర్డర్లు పోతూనే ఉన్నాయి. ఆ విధంగా దామరపూడి, ఇందుపూరు గ్రామాలలో మూడు సంవత్సరాలనుండి, ఆరు నెలల కొకసారి కౌలు వసూలు చేయమని రిమైండర్స్ పోతూనే ఉన్నాయి. అక్కడ పంట పూర్తిగా పోయి, ప్రభుత్వం శిస్తు రెమిషన్ ఇస్తే, అక్కడి రైతులు ఇంకా మళ్ళీ ఎకరానికి పది తూములు వివిధంగా ఇవ్వగలరు?

స్కీములూమి సమస్య విషయంలో చాలా కుమారులు పోతున్నాము. ఆని దవర్నర్ గారు తమ ఉపన్యాసంలో అన్నారు. అవలు కౌలుదార వినయంలో లూ ప్రభుత్వం తీసుకొన్నటువంటి చై ఖరీదీమిటో ఒక రేకట్ కుక్కడే నా రైతులకు పూమి ఇచ్చిఉంటే, మళ్ళీ దేవస్థానము ఏండ్ మెంట్ బోర్డు ఆ కుటుంబాలకు దావా చేయటం వదిలించింది. ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కడైనా కౌలుదార్లకు ప్రాజెక్ట్

ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. 50 పర్సెంటు మక్తా వసూలు చేసే చట్టం మన రాష్ట్రంలో తప్ప, దేశంలో ఎక్కడైనా ఉందా? ఇనాము రైతుల విషయం ఉన్నది లక్షలాది ఇనాము రైతులకు నోటీసులు ఇచ్చేకారు 1958 లో చేసినటువంటి చట్టం ప్రకారంగా ఇనాం రైతులకు డబ్బాలు ఇస్తామని అన్నారు కాని "కాలుదారి చట్టం ప్రకారం మీరు 50 పర్సెంటు చెల్లించాలి. కాని మీరు నాలుగు రూపాయలు, మూడు రూపాయలు శిస్తు చెల్లించి భూములు అనుభవిస్తున్నారు అందువల్ల ఈ భూములనుండి మిమ్మల్ని ఎందుకు తొలగించకూడదు?" అని వారిని కోర్టులకు లాగుతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా పూర్వది లిమ్స్ పద్ధతులను మానివేసి, ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసుకొంటూ, అమ్ముకొంటూ కొన్ను కొంటూ తరతరాలనుండి తమ స్వాధీనంలో ఉంచుకొన్న భూములనుండి ఇనాం రైతులను తొలగించకుండా ఉండుటకు వెంటనే ఒక శాసనం తీసుకురావటానికి యీ ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషిచేయాలి. ఈ విధంగా లక్షలాది రైతులకు భూములు నిలబెట్టే దానికి ఒక శాసనం చేయబోతున్నామని గవర్నర్ గారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారా అంటే లేదు. గవర్నరుగారి address లో భూసంస్కరణల విషయం పేర్కొనబడలేదు. అయితే అది Select Committee ముందు Assembly ముందు ఉందికదా అని చెప్పవచ్చు. పంచాయతీ సమితి, జిల్లాపరిషత్తుల బిల్లు సెలక్టు కమిటీలో అయిపోయివచ్చేటికి చాలా విషయం గొప్పగా చెప్పారు. భూ సంస్కరణలు ఎంత అలస్యం అయితే అంత భూములు అన్యాయాక్రాంతం అయిపోతున్నాయ, అమ్ముకుంటున్నారు. తరువాత చేసినప్పటికీ కూడ నిరుపయోగమై అవుతుంది. వేద వ్యవసాయ కూలీలకు, భూములు లేని వారికి, భూములు తక్కువగా ఉండేకొలుదార్లకు ఎవరికైతే లాభం గలుగచేయాలని ఈ సంస్కరణలు తీసుకువస్తున్నామో అటువంటి దానికి Cent percent కూడ అవకాశం లేకుండా నిరుపయోగమైపోతుంది. ఇకముందు అమ్ముకుండా, ఒక ఆర్డినెన్సును తీసుకువస్తామనిగాని లేక యింకేదైనా protection కలిగిస్తామనిగాని అందులో లేదు.

ఇక ఉద్యోగాలు ఇచ్చేటటువంటి విషయంలో చూస్తే, ఎక్కువ ఉద్యోగాలు Service Commission దగ్గరకు పోకుండానే ప్రభుత్వమే ఉద్యోగాలు యిస్తున్నది. ఏ బజారులో చూచినా ఎవరివి పట్టుకుంటే ఉద్యోగం వస్తుందనేగాని ఇన్ని మార్కులు వస్తే ఉద్యోగం వస్తుందిగదా, కష్టపడి చదువుకుందామనే మాట పోయింది. ఈ విధంగా Service Commission ను ఏర్పరచి చేసినట్లు మన report లో తెలియజేస్తున్నాయి. ఇటువంటి పద్ధతిని ప్రభుత్వం మానుకుని Irrigation విషయంలోగాని, ఆహారం విషయంలోగాని ప్రజలకు అరిగే అన్యాయాలను విచారించి సరైన దృష్టితో ప్రభుత్వం పనిచేయాలి. ఈనాడు ప్రజలు పది అవ్వలను తీర్చడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడానికి పూనుకుంటుంది. ఈ ఉపన్యాసంలో

లేదు. ఇటువంటివన్నీ పునరాలోచించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకట రత్నం (ఉయ్యూరు) : అధ్యక్షా, గవర్నరు గారిని అభినందించే తీర్మానాన్ని కల్లూరి సుబ్బారావుగారు ప్రతిపాదించారు. ఇప్పుడున్నటువంటి పరిపాలనలో అభినందించేటంత విషయాలు అంక్షలో ఏ మాత్రం కనబడడం లేదు ప్రభుత్వం అవినీతితో బంధుప్రీతితో, పక్షపాతంతో చేస్తున్న పనులన్నిటినీ నిరూపించడానికి తగినటువంటి ఆధారాలు ఉన్నాయి ఏ subject తీసుకున్నా అందులో జరుగుతున్న అవకతవకల నన్నిటిని స్పష్టంగా చెప్పడానికి ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. Education విషయంలోనుండి దానిలో selection అనే పేరుతో జరుగుతున్నటువంటి పార్టీ పక్షపాతం ఇంత అని చెప్పడానికి కూడ పీలు లేనటువంటిది 1st class లో pass అయిన వాళ్ళకు, Second Class లో pass అయిన వాళ్ళకు రాకుండా ordinary గా pass అయిన వాళ్ళకు seat వస్తున్నది. మిగతా వారికి రావడం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎందుకు కలుగుతున్నాయి?

శ్రీ ఎన్. సంతోష రెడ్డి : వారికి తెలివినటువంటి specific cases గురించి చెబితే నేను విచారణ చేసుకోడానికి వనికవస్తుంది. అవి సభ వారందరికీ కూడ తెలిస్తే మంచిది. అవినీతి, బంధుప్రీతి వీటికి కొన్ని నిదర్శనాలు ఐఐఐఎమ్ ని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఊరికే భాషను నాడబోకండి.

శ్రీ కాకాని వెంకట రత్నం : అదే నేను చెప్పబోతున్నాను. మేము యిది వరకు కూడ స్పష్టంగా చెప్పాము. ఇప్పుడు కూడ చెప్పబోతున్నాను. ఉదహరణకు Veterinary department వారు ఉన్నారు. కమిటీ అన్న పేరుతో ఏర్పడి ordinary గా pass అయిన విద్యార్థికి సీటు యిస్తున్నారు. Second Class లో pass అయి అదనంగా మార్కులు తెచ్చుకుని అన్ని లక్షణాల కలిగినటువంటి వాడిని ప్రోత్సహించేస్తున్నారు. ఆ కమిటీ మెంబరు తన చేతిలో మార్కులు ఉన్నాయీకదా అని యిష్టం వచ్చినట్లు చేస్తున్నాడు. ఇటీవల జరిగినటువంటి తిరువతి Veterinary College కి selections విషయంలో అక్కడ ఉన్న record లను తెప్పించి చూపే మీకే తెలుస్తుంది.

Sri N. Sanjeeva Reddy : I request the Chairman to see that vague allegations are not made. I want specific instances. I am prepared to enquire into them. What is the use of saying that? I should enquire about it. నేను కోరుకున్నది specific instances యివ్వమని కమిటీలో Vice-chancellor, principals అందరూ ఉన్నారు. Aspersions is not against the Government but against the Committee which is

sitting there. The Principal of the Medical College sits in the Committee as he is a member. In Tirupati we have abolished that Non-official committee. The Principal, Medical College is in the Committee for selecting candidates for the Medical College. ఈ పిల్లవాడికి శక్కున్న మార్కులు వచ్చినాయి. ఈ ఎక్కువ వచ్చిన పిల్లవాడిని తీసివేసి ఈ పిల్లవాడికి యిచ్చినారు అని రెండు specific instances యిచ్చినట్లయితే విచారించడానికి వీలు ఉంటుంది. కాని Floor of the House లో తిట్టడమే ఉద్దేశ్యమయినట్లయితే నాకేమి ఆక్షేపణ లేదు వారి యిష్టం వచ్చినట్లు తిట్టుకోనీవ్వండి. నేను వాగ్వినియోగం వసరం లేదు. సమాధానం కూడ చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కాకాది వెంకట రత్నం : ముఖ్యమంత్రిగారు వారిని తిట్టడమే ఉద్దేశ్యం అర్థమయ్యారు. అది కాదు. ప్రభుత్వం appoint చేసిన Veterinary selection committee లో జరుగుతున్న పక్షపాతాన్ని గురించి చెబుతున్నాను. Second class లో pass అయి అన్ని qualifications ఉన్న వాడికి లేకుండా ordinary గా pass అయిన వాడిని select చేసినారని చెబుతున్నాను. కావాలంటే ఆ record తెప్పించి వారే చూడవచ్చును. తెలంగాణలో చేస్తున్నట్లుగా merit మీద selection చేయండి గాని ordinary గా pass అయినట్లుంటే వాళ్ళను వాళ్ళకు కావలసినట్లుంటే, వారని వారి బంధువులని, పక్షపాతం చూపిస్తూ ఉంటే మిగతా కష్టపడి చదువుకున్న విద్యార్థులకు అన్యాయం జరుగుతున్నదని చెబుతున్నాను.

1980వ సంవత్సరం నాటికి 14 సంవత్సరాలు చైబడ్డ వారందరికి Compulsory education యిస్తామన్నారు. ఈనాడు యిచ్చినట్లుంటే లెక్కలను చూస్తే 40% కన్న తక్కువే ఉన్నది. ఈ నాడు గ్రామాలలో గాని పట్టణాలలో గాని First form లో పిల్లలను చేర్చాలంటే BA కొరకు technical seat కొరకు సీత ప్రయత్నం చేసి అంత కష్టపడాలో అంత కష్టము అంత ప్రయత్నము First form seat కొరకు చేయవలసివస్తోంది. I form లోనికి admission కొరకు యిన్ని పాఠాలు వడవలసిన పరిస్థితులు వచ్చినాయంటే - Education విషయంలో అదనంగా ప్రభుత్వం చేసినది ఏమీ లేదనే అనుకోవలసి వస్తుంది. ఈ విషయమై గవర్నరుగారి speech లో మూడవ వంచవర్ష ప్రణాళిక నాటికి కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను పూర్తి అవుతోందనియు, ఇప్పుడు సక్రమంగానే జరుగుతోందనియు అన్నారు. కాని ఇవనామాన్యం I Form, II Form మొదలైన చిన్న class ల admission ల కొరకే ఎన్నో పాఠాలు వడవలసి వస్తున్నది.

గవర్నరుగారు తమ speech లో ఎన్నో సహకార సంఘాలు వడదానిమ అన్నారు. ఈ సాధునన్న సంఘాలలో nomination వర్తకంలోనే cooperation

జరుగుతూ ఉన్నది. అసలు కోఆపరేషనే ఎవరికి! అవసరం లేదని చెబుతున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలో మార్కెటింగ్ సొసైటీ ఉన్నది. అక్కడ నెలనెలకు nomination చేస్తున్నారు. ఏదో ఒకటే చేయండని అడుగుతున్నాను. నామినేషనే చేస్తామంటారా? చేయండి. లేదా? elections పెడతామంటారా? పెట్టండి. అంతేగాని చచ్చేవాడు. బ్రతికేవాడు మాదిరిగా రోజురోజుపాడిస్తున్నారు. Elections జరుపుకున్నామని Registrar, Deputy Registrar లకు ఆర్డర్లు పంపించారు. అక్కడ నుంచి గవర్నమెంటు ఫోన్ లో ఏమీ చెప్పిందో ఏమో, elections ఆపివేశారు. Nominations చేస్తాము అన్నారు. అదేవిధంగా గుంటూరు, కడప మార్కెటింగ్ సొసైటీలలో కూడ జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యంగా ఎన్నికలు జరుపుతాము, న్యాయం చేస్తాము అని చెప్పినట్లుంటే ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. Election లు లేకుండా nomination చేస్తున్నామని గుంటూరు మార్కెటింగ్ సొసైటీలో election లు పెట్టుకోమని అన్నారు, మళ్ళీ ఆపేయమన్నారు. Election లు జరుపుకున్నామని అని తెలిపారు. అక్కరలేదు, nomination చేశాము అన్నారు. ఆ nomination ఏ విధంగా జరిగిందో ఆ నామినేషన్ చేయుచున్నవారు ఎంతటి గురిదాయుకరిగా చేశారో అందరికీ తెలుస్తూనే ఉన్నది. సక్రమమైన పద్ధతిలో కాకుండా ఆఫీసు కాళాలు పగలగొట్టి యిష్టంవచ్చినట్లు చేశారు. కడప మార్కెటింగ్ సొసైటీలో కూడ నామినేషన్ చేశారు. అక్కడ ఉన్న Directors అంతా ఆ తేవణ తెలుపుతూ deputation వచ్చారు. Deputy Collector ఎవరినో nominate చేసినట్లు ఉన్నది. దానిని ఎప్పుడు రద్దుచేసి మళ్ళీ election లు పెట్టమని అన్నారు. అసలీ గవర్నమెంటుకు ఒక policy అనేది ఉన్నావా? అని అడుగుతున్నాను. గవర్నమెంటుకు ఒక policy గాని, వీతి గానీ, న్యాయం గానీ లేదు. ఎప్పుడు ఏది కావాలంటే ఏ విధంగా చేయదలచుకుంటే ఆ విధంగా చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా సంఘాయతీ బోర్డులలో కూడ చేస్తున్నది. తమ యొక్క పార్టీ కొరకు ఏ విధంగా తిప్పులనుకుంటే ఆ విధంగా ప్రభుత్వము వారు తమ యొక్క policy తమ తిప్పుతున్నారు.

అంతేకాదు. కమిటీలలో వెలక్షనుల పేరిట ఏమీ జరుగుతున్నది? ఎన్నో ఆవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. యీ కమిటీలలో ఎన్నో అవినీతికరమైన పనులు జరుగుతున్నవి. వాటిపే బుజువు చేస్తారా? అని ముఖ్యమంత్రిగారు అనవచ్చును. నేను చెబుతున్నాను. ఇటువంటి పనులు జరుగుతున్నవని, చూడాలి అంటున్నాను. బుజువు చేస్తామని మేము చెబుతూ వున్నాం.

అదేమీ వరద (మురుగు నీరు) రావడంవల్ల పంటకామ్మి నాశనమైపోయినవి, వెలకోటి ఎకరాల పంట నాశనమైపోయి చాలా గ్రామాలు మునిగి పోయినవి.

కాని గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసములో ఆ విషయము ఏమీ mention చేయ లేదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉండగా, అప్పటి ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులు - యిప్పటి మన ముఖ్యమంత్రి బుడమేరు కట్టకు శి. సంవత్సరాల క్రితము foundation stone వేశారు. అయితే యిప్పటి వరకు పని ఏమీ జరుగుతూ ఉన్నది? 60, 70 అక్షల రూపాయలు బుడమేరు డైవర్ష కెనాల్ కు, ప్లడ్ బ్యాంకుకు శాంక్షణ చేశారు, ప్రతి సంవత్సరం అక్కడ కాస్త కాస్త మున్ను పోస్తూవుంటారు. అది పోతూ వుంటుంది.

ఈ సంవత్సరం వచ్చిన వరదలకు ఆ కట్టల గండ్ల వలన వైరు వర్ష నాశనం అయింది. పూర్తిగా తుడుచు వెట్టుకు పోయింది. ఆ గామాల్లో నీటి కుయ్యమై పోయినవి. ఒక ప్రక్క ముఖ్యపోతున్న తాటిని గురించి ఎటువంటి చర్య తీసుకొనడం లేదు. బడ్జెటు చర్చల సందర్భంగా వై. మ. సేక సార్లు యీ సమస్యను చెప్పాము. బుడమేరు డైవర్ష కెనాల్ గాని, ప్లడ్ బ్యాంకుగాని, యీ రెండూ కాక ఒక రిజర్వాయరు కూడ కట్టేనే ఈ మురుగు ప్రమాదం నివారణ అవుతుందనియు, public works department లోని technical people చెప్పి తున్నారని ఓకొకటిగా చేయమని అనేకసార్లు చెప్పాము. బుడమేరు డైవర్ష కెనాల్, బుడమేరు రిజర్వాయరు, తమ్మిలేరు రిజర్వాయరు, ఎర్రకాల్వ రిజర్వాయరు యీ నాలుగు కట్టాలని కూడా చెప్పాము. శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆంధ్రలో ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు, అప్పటి ఇరిగేషన్ శాఖా మంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారు కృష్ణాతెల్లలోని కైకలూరులో ఒక మీటింగును ఏర్పాటు చేశారు ఆ మీటింగుకు Public Works Department ఉద్యోగులు కొంత మంది హాజరయ్యారు. వారు కూడా యీ ముంపువిషయాలు చెప్పారు. నాలుగుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చు వెట్టినట్లుంటే కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలోని మురుగు ప్రమాదాల నివారణ అవుతుందని చెప్పారు. అంతా ఒప్పుకున్నారు. కాని తరువాత జరిగిందేమిటి? ఇక్కడొక 80 అక్షలు, అక్కడొక 80 అక్షలు ఖర్చుపెట్టి చేయించారు అదేమో మొన్న వచ్చిన వరదలలో చాలాభాగం కొట్టుకుపోయింది. ప్రజల పంటలకు ఎంతో నష్టం కలిగిందని మనవి జేస్తున్నాను.

తరువాత మన ప్రధాన మంత్రిగారు ఈ మధ్య విద్యుచ్ఛక్తిని గురించి చెప్పారు. సంవత్సరానికి 4000 గామాల్లో వరకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వ గలము అంటున్నారు. ఈ లెక్క ప్రకారం మొత్తం రాష్ట్రమునకు విద్యుచ్ఛక్తి యింకా ఏ 300 ఏళ్ళకోగాని కాదు, దినపట్టి ఈ తరంతో యిది సార్వత్రిక కాదన్న మాట. ఈ ప్రకారంగా మన ప్రభుత్వం వ్యవహారాలు నడుపుతున్నది. ఈ సలహా

ర్పంలో నేను స్పష్టంగా ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను— అది ఏమిటంటే— ప్రజల జీవన ప్రమాణం అభివృద్ధి చేయవలయునంటే ప్రభుత్వం విద్యుచ్ఛక్తి మీద ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపై ప్రోవేళ పెట్టబడిన యీ అభినందన తీర్మానాన్ని ఏ విధంగా బలపరచాలో నాకు తెలియడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వం పక్షపాత వైఖరితో చేస్తున్న ఐనులను గురించి నేను స్పష్టంగా చెప్పితిని. ముఖ్యమంత్రి గారు కోపంతో గొబ్బగజా బయటకు వెళ్ళిపోవడం వలన ప్రయోజనం లేదు. వారు కూర్చుని యీ విషయాల్ని ఆలోచించాలి. పరిస్థితులు ఈ విధంగా వున్నాయని మేము చెబుతున్నాము. మేము చాటిని నిరూపిస్తామని కూడా చెబుతున్నాను. ఇంతలో నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అశ్వయ్య (వెనుగొండ) : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగముతో తెలిపిన అభివృద్ధి ప్రణాళికల పనులన్నీటికీ నేను అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. విద్యావిధానములో నూతన పంచా శ్రోక్కుడం వలన కాలేజీలలోనూ ప్రొఫెసర్లులోనూ విద్యార్థుల సంఖ్య పడిపోయింది. దాని వలన ఆయా విద్యా సంస్థలు కలిగి maintain కాలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందు వలన ప్రభుత్వం కొద్ది కాలం అవి maintain అయ్యేందుకు కొంత డబ్బు కేటాయింపుచే విద్యార్థుల చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అరోగ్య పథకాలకు సంబంధించి ఒక విషయము తెలియ జేస్తాను. వల్లెటూళ్ళలో తొత్తిక వైద్య సౌకర్యాలు లేకుండా పోతున్నవి. డాక్టర్లు అసలే లేరు. కేవలం అన్ని సౌకర్యాలు పట్టణాలకు చేసినట్లయితే వల్లెటూళ్ళలోని జన మంతా ఎంతో డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని పట్టణాలలోకి వెళ్లి అధిక ఋణాలపాలు కావడం జరుగుతున్నది. వైగా పట్టణాలలో జనాభా వత్తిడి కూడా ఎక్కువ అవుతున్నది. అందు వలన అధనం 50 వూళ్ళకు 50 మంచాలతో ఒక హాస్పిటలు ఆయినా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే పట్టణాలలో కొంత వత్తిడి తగ్గుతుంది. తప్పలి తప్పగా తల్ల ప్రజల ఋణభారంకూడా ఎక్కువగా వుండదని నేను సూచిస్తున్నాను.

అవీం నమస్కమై చాలా మంది మాట్లాడారు. అభివృద్ధికరమైన పనులు జరిగినవని చెప్పారు. కాని మురుగువాగుల విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లు కోవడం లేదు. పక్కపు గోదావరి జిల్లాలో గట్టు వెళ్ళుటగా లేని కారణంవేత— వాగులన్ని ఒక్కచోటపోయి పోతున్నాయి. ఈ జిల్లాలో సగంకాగం నీటిమయమై పూటున్నది. అందువేత ప్రభుత్వం ఒక ప్రాజెక్టును ఏర్పాటుచేసి ఈ వాగులలోకి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయింపుచేసినట్లయితే కొంత ప్రాతులూ మరీకొంత స్కీలు లేబర్

చేసుకొని, పరిస్థితిని చక్కబఱచుకొని పంటలు పండించుకొనడానికి ఆస్కారముంటుంది. నిజానికి ఎక్కువ పంట పండించడానికి పాక్షిక్తులే కాదు. ఇటువంటి వాగులు పొంగకుండా తగు కట్టడిట్టములు చేసినట్లయితే ఎక్కువపంట పండించడానికి అవకాశముంది. ఈ విషయములో ఇంకను శ్రద్ధ వహించి ఇందుకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత ప్రధానమైనది, ఎరువులకు సంబంధించిన విషయం. ఈ నాడు చాలినన్ని ఎరువులు రైతులకు దక్కడంలేదు. 'ధరలు తగ్గించాలి, తగ్గించాలని' ఆందోళనకరంగా కొంత మంది తమ అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. నిజానికి వ్యవసాయం చేస్తున్న రైతుకు మన మీ నాడు యిస్తున్న సౌకర్యాలేమిటి వారు దేనికి ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు? కూలి ఏ విధంగా ఉంది? పండన పంటలో పన్నులు వగైరాలు పోను, వారి బిడ్డల చదువుల ఖర్చులుపోను, మందుల ఖర్చులు పోను మిగిలేది ఏమి? ధరలు ఏ విధంగా నిర్ణయించాలో అలోచించాలి. కాని ఏ ఒక్క వర్గానో దృష్టిలో పెట్టుకొని యిది జరుగకూడదు. రైతుని నిర్విగ్నంగా చేయరాదు. అతను కష్టించి పని చేయనినాడు యీ దేశానికి ఒక్కట్లు తప్పవు. రైతు ఋణాలపాలు కాకూడదు. ధరల నిర్ణయాన్ని గుర్తించి అలోచించేటప్పుడు యీ అన్ని విషయాలు దృష్టిలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

సహకారం విషయంలో—అన్ని రంగాలలోను అధికమైన కృషి జరిగిందని యితర రాష్ట్రాలలో కంటే మన రాష్ట్రంలోనే ఎక్కువ జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. లోపాలు ప్రతిదానిలోను వుంటాయి. వాటిని సవరించుకోవాసిన అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు యింకను ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొని పనిచేయ వలసియుంటుందని నేను తెలుపుతున్నాను.

గృహనిర్మాణం విషయంలో—వేదవారు చాలా కష్టపడుతున్నారు. కావలసిన యినుము, నాలుగు రెట్లు అధికమైన ఖరీదు పెడితేనేగాని దొరకడం లేదు. వర్షిట్లు ప్రభుత్వం యిచ్చినప్పటికీ, దానికి రెండు, మూడు సంవత్సరాలు వేచి యున్నా సరకు రావడంలేదు. చాలా వ్యయముతో గృహాలు కట్టుకొనవలసి వస్తున్నది. ఈ విధానములో పెద్దమార్పు తీసుకరావలసి వుంది. దీనిని గురించి అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో రైతులు ఉపయోగించే current కు, గ్రామాలలో దీఫాలకొరకు ఉపయోగించే current కు ఎక్కువ rates వసూలు చేస్తున్నారు. పరిశోధనలకు ఉపయోగపడే విద్యుచ్ఛక్తికి రేటు పెంచి, దీనిని ఉపయోగించే నట్లయితే ఎవ్వరికీ కష్టం ఉండదు. అందువల్ల వ్యవసాయం చేసుకొనే రైతుల

మీద, ఇళ్ళలో దీపాలకు ఉపయోగించుకొనే వారి మీద యీ రేటును తగ్గించాలని, పరిశ్రమల మీద ఎక్కువ చేయాలనీ కోరుతున్నాను.

ప్రతి చోట కూడ రహదారులు చాల చెడిపోయి ఉన్నాయి. అన్ని రోడ్లను ఒకే సారి బాగు చేయించగలిగే శక్తి ఎవరికీ లేదని అందరికీ తెలిసినదే ముఖ్యమైన రోడ్ల విషయములో కూడ శ్రద్ధతో పనిచేయించడం లేదు. హైదరాబాదు నుంచి బుదరు వెళ్ళే రోడ్డులో సుమారు 20 మైళ్ళు రోడ్డు ప్రయాణించడానికి పీలు లేకుండా ఉన్నది. ప్రభుత్వ బస్సులు కూడ అచిరకాలంలోనే పాడైపోయే ప్రమాద మున్నది. ఇటువంటి ముఖ్యమైన రోడ్లను మరమ్మత్తు చేయకపోతే ప్రజలకు కూడ నష్టం కలుగుతోంది. అందువల్ల ప్రభుత్వంవారు రహదారుల విషయంలో కూడ తగు శ్రద్ధ తీసుకొని నష్టంలేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను.

గవర్నరుగారు అన్ని విషయాలను గురించి ప్రసంగించారు. ఇవి తప్ప మిగతా విషయాలలో మాకు ఏమీ ఆతేవణ లేదు ఉపన్యాసంలో చెప్పినట్లుగానే రైతుల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ధాన్యాల ధరలు నిర్ణయించడంలో బాగా పనిచేసే విధముంచాలి తప్ప తొందరపడి ఏ విధమైన ఏర్పాట్లు చేయకూడదని నేను మనవి చేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) : అధ్యక్షా! ఈ అభినందన తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించిన శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు చాల విషయాలు చెప్పారు. ఈనాడు నైతిక శక్తిని అభివృద్ధి చేయాలనీ విద్యావిధానం వినయ విధేయతల నలవర్పడం లేదనీ, సహకార సూత్రాలను అనుసరించడం లేదనీ-ఇంకా చాల విషయాలు వారు చెప్పారు. నిజంగా వారు తమ ఉద్దేశాన్ని అంతర్గతముగా చెప్పారని చెప్పవలసి ఉంటుంది.

ఇక గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో 'seasonal conditions' గురించి reference లేదు. అది విచారకరమైన విషయం. ఈ మధ్య పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో వరదలు వావడంవల్ల ప్రజలకు చాల నష్టాలు సంభవించాయి. అనేక బాధలు పడ్డారు. వాటి నివారణకు ప్రభుత్వం ఏమి చేసినదో వివరణ లేదు.

చిత్తూరు జిల్లాలో చిత్తూరు తాలూకాతో పాటు పుంగనూరు, వెలమనేరు తాలూకాల్లో యీనాడు కరువు వరిస్తోంది. ఈనాడు తవనం పల్లిలో ప్రాంతానికి కూడ నీరులేని పరిస్థితి కలిగింది. ఆ వియోజక వర్గంలో స్థానికాభివృద్ధి ప్రోదాకక క్రింద ప్రభుత్వంవారు తిప్పి బావులను ప్రవీణించారు. వాటిలో సుమారు క్రింద బావులలో నీరు లేదు. రైతులకు, కూలీలకు 'private' గా ఉన్న బావులలో కూడ నీరు లేదు. వెంటనే బావులలో కూడ నీరు లేదు. ఇక, 4, 5

రోజులలో వర్షం కురువకపోతే నా నియోజకవర్గం మొత్తం మీద మమారు ఒక కోటి రూపాయల పంట నష్టం రాబోతున్నది. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్య కూడ తీసుకోలేదు. రాయలసీమలో కరువు వచ్చినప్పుడు ముందు శ్రద్ధ వహించక పోవడంవల్ల చాల నష్టం వచ్చినది. రైతాంగం 2, 3 ఏళ్ళవరకు ఎంతో బాధపడినది. ఈనాడు అలాంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కోడానికి ప్రభుత్వము యంతవరకు ఏలాంటి చర్య తీసుకోడం లేదు. రెండు నెలల క్రిందటనే, యీలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడబోతున్నాయనీ మంచినీటి బావులను లోతు చేసుకోడానికి రైతులకు సహాయం ఇవ్వాలని, subsidy నివ్వాలని కోరబడింది. దానికి ఇంతవరకు బదులు చెప్పక పోవడం శోచనీయం. రెండు నెలల క్రితం అధికారులు, అసాధికారు కూర్చుని Planning Committee లో చేసిన తీర్మానానికి యంతవరకు సమాధానమే లేకపోవడం శోచనీయం. కరువు మీదకు వచ్చిన తరువాత ప్రజలందరు బాధలకు లోనగుటను అరికట్టుట సాధ్యం. అయ్యేది కాదు కదా! కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే తమ ప్రతినిధులచేత రైతులు జిల్లాలో వర్షటన చేయించి ప్రజలకు కలిగిన దురస్థితులను తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

అక్కడ ఉన్న పశువులకు గడ్డిలేదు. ప్రజలకు త్రాగడానికి నీరు లేదు. పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం ఏమీ సౌకర్యాల చేయకపోతే ప్రజలకు ఎంత కష్టంగా ఉంటుందో ఆలోచించాలి.

ఈ రాష్ట్రంలో 30 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములున్నాయని కీ శ్రీ శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు చెప్పారు. అయితే మన ప్రభుత్వం ఏర్పడి పండ్లు తిరిగిపోతున్నాయి. కాని ఆ భూములను పంచడానికి ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఈ పని కోసమై ఉన్న ఉద్యోగులను కూడ తీసివేసి, యీ పని నిలిపివేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది ఏమీ ధర్మమో ఆలోచించండి. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 5 ఎకరాల చొప్పున పంచినట్లయితే 30 లక్షల కుటుంబాలు, 30 లక్షల ప్రజలకు భుక్తి కలిగించినవారం అవుతాము. మన రాష్ట్రంలో 3 కోట్లమంది ప్రజలు ఉన్నారు. మొత్తం జనాభాలో 10 వ వంతు జనానికి భూమి, వృత్తి, భోజనము కలిగించినవారం అవుతాము. కాని యీ విధానాన్ని వలంబించకుండా యీనాడు సహకార వ్యవసాయం అని ఒక నినాదం తెస్తున్నారు దీనినిబట్టి యీనాడు బంజరులుగా ఉన్న భూములను సాగుకొందకు తేవడానికి నిరాకరిస్తూ ప్రస్తుతం సాగులో ఉన్న భూముల మీద వృక్షులు తేలివారిని, నగం నగం వృక్షులు గలవారిని కూర్చి వారికి మట్టిని తినివించాలని చూడడం తప్ప ఇంకొకటి కాదని చెబుతున్నాను. 12 ఏళ్ళనుంచి కాంగ్రెసు పరిపాలన సాగిస్తున్నప్పటికీ, రెండవ పంచనర్ష ప్రణాళికలో 7,200 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తు

న్నప్పటికిని గామాలో ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగాన్ని నిర్మూలించడానికి మాత్రం ప్రయత్నం చేయలేదు సరికదా, గామీణ వృత్తులకు కూడ తగిన ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం లేదు సాధారణ వృత్తి ఆయన వ్యవసాయం కూడ వ్యక్తిగతంగా లేకుండా చేయడంవల్ల ప్రజలలో ఆసంతృప్తి పెరిగిపోతుంది. అట్టి ఆసంతృప్తి రాకుండా, వారి దృష్టిని వేరొక ఎంకకు మరల్చడానికి మాత్రమే ఈ సహకార వ్యవసాయమనే నివాదం తెచ్చారు తప్ప మరొకటి కాదని నేను చెబుతున్నాను. ఈ పద్ధతి వలన రైతులు తమ తమ హక్కులను కోల్పోవలసి ఉంటుంది. ఈ పద్ధతి వ్యవస్థంబంగా ఉంటుందని కొంత మంది చెబుతున్నారు. అయితే, ఏ విధంగా స్వచ్ఛందంగా ఉంటుందో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. వేద రైతులకు subsidy కావాలంటే దొరకడం లేదు, credit దొరకడం లేదు. ఎకరం, అరఎకరం ఉన్న వారికి ప్రభుత్వ సహాయం దొరకడంలేదు. సహకార వ్యవసాయ పద్ధతి వలన సామాన్యమైన రైతులకే ఎటువంటి ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగుతాయో ప్రభుత్వమువారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈవాడు వస్తున్న ఆదాయం కంటే ఎక్కువ ఆదాయం ఏ విధంగా రాబోతున్నదో చెప్పాలి. ఉదాహరణకు, శంఖువక్రాపురంలో సహకార వ్యవసాయ సంఘం పెట్టారు. ఆ ఊరిలో 52 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. వారికి 50 వేల రూపాయలు అప్పు ఇచ్చారు. 10 వేల రూపాయల subsidy ఇచ్చారు. సామాన్యమైన రైతులకు ప్రతి ఒక్కరికి 1000 రూపాయల అప్పు, 200 రూపాయల subsidy ఇచ్చినట్లయితే వ్యక్తిగతంగా వ్యవసాయం చేసినందువల్ల లాభప్రదంగా ఉండదాయని ప్రక్షిప్తున్నాను.

కాస్త్రంలో మన ప్రభుత్వానికి నమ్మకం ఉన్నట్లయితే శంఖువక్రాపురం ప్రక్కనే ఉన్న రైతులకు 1000 రూపాయలు అప్పు ఇచ్చి మూడు ఏళ్ళు వడ్డీ లేకుండాచేసి 200 రూపాయల subsidy ఇచ్చినట్లయితే శంఖువక్రాపురంలో జరిగే ఉత్పత్తి కంటే ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేస్తారు. అట్లాచేసినట్లయితే చేయకలరా, లేదా అని ప్రభుత్వం తెలుసుకోడానికి వీలుండేది.

ఎఱుబట్టి, గాలం వెసి చేపలను పట్టినట్లుగా 50 వేల రూపాయలు అప్పులు ఇస్తాము. 10000 రూపాయలు subsidy ఇస్తాము అని అప్పులు, subsidy యిస్తాయని రైతులకు ఆశచూపిస్తున్నారు. ఆశ చూపి, ప్రజలపై ఒత్తిడి కల్పించి, discrimination తీసుకువచ్చి సహకార వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటుచేయాలని పూనకోవడం ప్రజావ్యతిరేకమైన ధోరణి. రైతాంగానికి కూడ వ్యతిరేకమైన ధోరణి కాబట్టి దీనిని తీసుకురాకూడదని నేను కోరుతున్నాను.

ఈవాడు రెండవ ప్రణాళికను పూర్తి చేసి మూడవ ప్రణాళికను తీసుకరాబోతున్నామని చెబుతున్నారు. కాని ప్రణాళిక అవల్ల జరుగుతున్నదేమంటే రైతుల

మీద అదనంగా పన్నులు పడడం, రైతుల మీదనే కాకుండా సామాన్యుల మీద కూడా ఎక్కువ పన్నుల భారం పడడం, ఈనాడు ఖర్చుపెట్ట దలచుకున్న 4800 కోట్ల రూపాయలలో 1200 కోట్ల రూపాయలు అప్పులు చేయడం ద్వారాను, 1200 కోట్ల రూపాయలు కరెన్సీని వెదజల్లడం ద్వారాను ఖర్చుచేస్తున్నారు. దీని వల్ల జరుగుతున్న ఫలితం ఏమిటి? Inflation ఎక్కువ అవుతుంది. ధరలు విచారిత ముగా పెరిగిపోతున్నాయి పెద్దరైతులు, చిన్నరైతులు, కూలీలు, చిన్న ఉద్యోగస్తులు, వ్యాపారస్తులు అందరూ కష్టపడుతున్నారు. దేశపారిశ్రామిక విధానం ఎలా ఉన్నదో కూడా మనం అర్థం చేసుకోవాలి ఈనాడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి "డిటో" ప్రభుత్వంగా తయారైనది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి చెబితే అట్లా చేస్తున్నారు. మన ఆవసరాలను గుర్తించడంలేదు. పారిశ్రామిక విధానములో Capital Intensive Schemes మాత్రమే తీసుకుంటున్నారు. అట్లా కాకుండా Labour Intensive Schemes ను తీసుకుని గ్రామాలలోను పట్టణాలలోను శ్రమచేసేవారికి ఎక్కువమందికి వృత్తులుకల్పిస్తూ ఖర్చుచేసేకోటానుకోట్ల రూపాయలను ఇందు నిమిత్తమే ఖర్చుచేస్తే నేడు కనిపించే భూమిరాహం తగ్గి ఉండేది. అలాచేయకుండా ఉన్న డబ్బును తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు విచ్చల విడిగా ఖర్చుచేస్తూ, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ బ్లాకుల క్రింద, N. E S క్రింద, సూళ్ళకవి latrines కు అని ఏమిచేమిటో చెబుతూ, అసలు లెక్కలను వదలి బూటకపు లెక్కలను తయారుచేసి ప్రజలతోను ఉద్యోగులలోను తప్పుడుతనాన్ని అసత్యాన్ని అవినితని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇలాంటి పనులకు ప్రయత్నాలకు పెద్దరైతులనుండి సామాన్య ప్రజలనుండి పనులు చేసిన ప్రతి దమ్మిడి, రక్త మోడ్చి వారిచ్చిన ప్రతి దమ్మిడి, ఇష్టంవచ్చినట్లు ఖర్చుచేస్తుంటే ప్రజలు ఏ విధంగా పన్నులు ఇచ్చుకోగలరో చెప్పండి? తృతీయప్రధానిక రానున్నపుడు కనీసం 1200 కోట్ల రూపాయల నైనా ప్రజల దగ్గరనుంచి పన్నుల రూపేదా పనులు చేయాలి అంటున్నారు. రాష్ట్రానికి భూమిమీద అమ్మకం మీదనే పన్ను వేసుకునే అధికారం ఉన్నదని ఒక ప్రక్క చెబుతున్నారు. మరొక ప్రక్క రైతులు చెల్లించే పన్నులను హెచ్చుచేయడానికే ప్రయత్నిస్తున్నారు. రేపో ఎల్లండో మరొకసారి చెఱకు పంట మీద ఎకరానికి 31.8-0 చేయబోతున్నారు. మెట్ట తాలూకాలలో కూడా చిత్తూరు జిల్లా సంగతి తీసుకుందాము ఒక బావి క్రింద సేద్యం చేయాలంటే కరెంటుచార్జీ ఎకరానికి రు. 100లు ఇస్తున్నారు. పన్నుల రూపేదాకావి కరెంటు చార్జీ రూపంగా కాని water cess రు 110 లు వరకు పన్ను కడుతున్నారు. ఇలాంటి దుర్భరమైన పరిస్థితి ఎందుకు కలిగించాలి. ప్రాజెక్టు క్రింద మెట్ట అయినా మాగాణి అయినా పనులు చేసిన విధంగా water cess పనులు చేయవలసినదే కాని కరెంటు చార్జీ పనులు చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఈ విషయాన్ని బాగా అలోచించాలి. రైతులవై ఇంకా పన్నులు డిలివై ఈనాడున్న అలజడి ఉద్యమముగూమూరి ప్రభు

శ్వాన్ని వ్యతిరేకించ వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం ఈ విషయాలన్నింటని ఆలోచించి వ్యాపారపంటలపై పన్నును రద్దుచేసి ఇకముందు రైతుల జోలికి పోకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎమ్ హరికృంద్రప్రసాద్ (తణుకు) : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగమునకు ధన్యవాదము లర్పిస్తూ సుబ్బారావుగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును నేను బలపరుస్తున్నాను. అన్ని విషయాలకంటే శాంతి భద్రతలను కాపాడడమనేది మన దేశానికి ముఖ్యమైన విషయం. ఈ విషయమై శ్రీకల్లూరు సుబ్బారావుగారు చెప్పిన దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మద్యపాన నిషేధం అమలును పోలీసు శాఖకు అప్పగించిన తరువాత శాంతి భద్రతలను కాపాడడం అనేది వారి బాధ్యతగా గుర్తిస్తున్నారా అనే విషయం కూడా అనుమానంగా ఉంది. గ్రామాలలో శాంతి భద్రతల విషయమై తీసుకుంటే, దుకాణాల దగ్గర ఇజారాదార్ల దగ్గర మామూళ్ళు వసూలు చేసుకోవడంలోనే వారు నిమగ్నులై నట్లు కనిపిస్తుంది. ఈ విషయం సభవారి ఎదుట చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఈ విషయమై అనేకసార్లు మన సభ్యులు ప్రస్తావిస్తునే ఉన్నారు. కాని ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోకపోవడం విచారకరం. పోలీసుశాఖ ప్రజలందరి యెడల పవిత్రమైన బాధ్యతతో ప్రవర్తించవలసి ఉంటుంది. వారి నుండి మద్యపాన నిషేధం అమలును కొంత ఖర్చు అయినాసరే విడదీసి పోలీసుశాఖ ప్రవర్తనను సరిచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యావిషయం తీసుకుందాము. ప్రతిరోజు సర్వీసు కమిషను ఎదుటను ఇతర కమిటీలెదుటను ఇంటర్వ్యూలు జరుగుతుంటాయి. గ్రాడ్యుయేట్లు చాలామంది పరీక్షలకు వస్తున్నారు. వారు ఇచ్చే సమాధానాలు చూస్తే విద్యా ప్రమాణాలు ఎంత దిగజారి పోతున్నాయో అర్థం అవుతుంది. ప్రాథమిక, సెకండరీ విద్యా దశలలోనే ఈ విషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలసి ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసంలో ప్రాథమిక విద్య విషయమై మాట్లాడుతూ ఇన్ని వేలమంది ఉపాధ్యాయులను పెడుతున్నాము, ఇన్ని స్కూళ్లను పెడుతున్నామని చెప్పారు. ఇది చాలా సంతోషించవలసిన విషయమే కాని, ప్రస్తుత విద్యాప్రమాణాలను పెంచడానికి చర్య వెంటనే తీసుకోకపోతే మన జీడ్కలను విద్యా వంతులుగా తయారుచేసే విధానం దేశానికి హానికరంగా ఉంటుందన్న నా అభిప్రాయాన్ని తమ ద్వారా తెలియ చేస్తున్నాను. వైద్య, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల విషయంలో సాధించిన అభివృద్ధి ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూస్తే చక్కగానే ఉన్నదని సంతోషంతో చెప్పవచ్చును. ఇందుకు సంబంధించిన కొన్ని ఇబ్బందులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసిగాను. సాంకేతిక కళాశాలల్లో Post Graduates అంటే సాంకేతిక విద్యార్థులకు విద్యనెచ్చే బోధకులు తగినంత మంది లేరు. కాలేజీలు పెడుతున్నామని సంతోషిస్తున్నామే తప్ప తగిన సిబ్బంది, పరి

కరాలు లేకుండా మన విద్యార్థులను ఏ విధంగా తయారు చేయడం? ఇన్ని కాలేజీలు పెట్టదలచినప్పుడు ఒక ప్లాన్ చేసుకుని తగినంత సిబ్బందిని తరిఫీదు చేసుకోవడం ఎంతైనా అవసరం. జీతాల విషయంలో కొంత ప్రోత్సేకమైన ఆకర్షణ కలిగించడం అవసరం. సాంకేతిక విద్యను బోధించేవారు పెద్దలు, అనుభవజ్ఞులై ఉండాలి. లేనియెడల విద్యార్థుల నుంచి ఏ ప్రయోజనం కలుగదు. ఇతరత్రా సర్వీసెస్ లో ఉండే వరుమానం దృష్టిలో పెట్టుకొని అప్లికేషనులు విలిచినా కూడా తగినవారు రావడం లేదు. ఈ సందర్భంలో All India Council for Technical Education వారు కొన్ని సూచనలు మన ప్రభుత్వానికి చేసినట్లు తెలుస్తోంది. చాటిని వెంటనే విచారించి అమలుచేస్తే విద్యార్థబోధకులను ఎన్నుకొనడం చాలా సులభం కావచ్చును ఎక్కువ ఆకర్షణీయంగా పని జరుగవచ్చునని నా అభిప్రాయం. అనుభవం కలిగినవారు ఉత్తమమైన వర్గములలో భూమిని సాగుచేస్తే ఎక్కువ వంట పండించవచ్చునని గవర్నరుగారు చెప్పారు. అది వాస్తవమే కానీ, సాంకేతిక విద్యను నేర్చుకుని అప్పుడే కాలేజీ వదలిన విద్యార్థులను రైతుల వద్దకు పంపడం జరుగుతోంది. అనుభవం ఏమీ లేకుండా కాలేజీ వదలిన వారిని రైతుల వద్దకు పంపితే వారు ఏ విధంగా సహాయం చేస్తారు? రైతులు ఏ విధంగా సహాయం పొందుతారు? అనుభవం లేనివారు కావడంవల్ల వారు నిజంగా చదువుకుని చెప్పే విషయాలను కూడా రైతులు ఆమోదించ లేకుండా ఉన్నారు. కాలేజీనుంచి గ్రాడ్యుయేట్లు అయిన ప్రతివారు కొంత కాలం research stations లోను, ఇతరత్రా తగిన అనుభవం పొందిన పిమ్మటనే వారిని గ్రామాలకు పంపడం బాగా ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు ఎరువులను సకాలంలో ఇవ్వలేక పోతున్నారు. ఎరువులకు రు. 39 లు గవర్నమెంటు రేటు నిర్ణయించినారు. 60 లు వరకు పెట్టి బ్లాక్ మార్కెటులో కొనవలసి వస్తోంది. కూలీలకు వేతనాలు ఇస్తున్నా పని సరిగ్గా చేయక turn over తక్కువ కావడంవల్ల వ్యవసాయ పెట్టుబడి, గిట్టుబాటు ధర, ఉత్పత్తి ఖర్చు పెరిగిపోవడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల రైతుకు నిరుత్సాహం కలుగుతున్నది. కనుక ఉత్పత్తి ఖర్చులు తగ్గించినట్లయితే ధాన్యం ధరను నిర్ణయించడములో అదుపులో పెట్టి కొనుగోలుదారులకు సౌకర్యం కలిగించవచ్చు. రైతులకు కావలసిన సదుపాయాలు ఉపన్యాసములలోను పేపర్లలో వ్రాయడంలోను, కనజకు తున్నదిగాని మాటికి పదిపాళ్ళు కూడా ఆచరణలో జరగడం తేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. కనుక రైతుకి కావలసిన సదుపాయాలు కలిగించడానికి సకాలంలో తగినంత క్రద్ధ ప్రభుత్వం తీసుకోవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. నీటి పారుదల విషయంలో చాలా అభివృద్ధి సాధించారు. దానికి ప్రభుత్వాన్ని తప్పకుండా అభినందించవలసినదే. గోదావరినదివై 15 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో

పోవంపాడు వద్ద ఒక ప్రాజెక్టును తలపెట్టినట్లు సూచించారు. అది చాలా సంతోషించ వలసిన విషయమే వ్యవసాయంలో చాలా అనుభవం కలిగిన గోదావరి జిల్లా రైతులకు ఏ విధమైన సదుపాయాలు కలుగజేయకుండా, ఏ ప్రాజెక్టును తలపెట్టుకుండా ఉండడానికి నావిచారాన్ని తెలియపరుస్తున్నాను. తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలవారు, కృష్ణా జిల్లాలవారు వ్యవసాయములో చాలా అనుభవమును కలిగి, చాలా పంటలు పండించాలనే ఆసక్తి కలిగినవారు. వారికి ప్రతిసంవత్సరం రెండవ పంట సందర్భంలో అవస్తలు పడుతున్నారు. వారికి పనికివచ్చే స్కీములు వెంటనే ప్రభుత్వమువారు ఆలోచన చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదాన్ని పొంది కృషి చేస్తారని వా అభిప్రాయాన్ని తెలియ పరుస్తున్నాను. ఎన్నో స్కీములను తయారు చేస్తున్నామని అంటున్నాడు. సంతోషంతో వింటున్నాం. కాని ఉన్న పరిస్థితులను అనువుతో పెట్టడానికి చర్య ఏ మాత్రం తీసుకోవటం లేదు. మరుగు సౌకర్యాలు కావాలి ఎర్రకాలువ, తమ్మిలేరు, బుడమేరు ప్రతి సంవత్సరం చేసే ప్రమాదాన్ని ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నట్లుగా కనబడుతున్నది. అక్కడున్న ప్రజలు వారి ప్రాణాలకు, ఆస్తులకు, పశువులకు వరద వల్ల ఎంతో ఘటనలు వస్తుందోనని ప్రతి సంవత్సరం ప్రాణాలను వేతులలో పెట్టుకుని బాధలు పడవలసి వస్తున్నది. ఆ బాధలు వెంటనే నివారణ చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎర్రకాలువ విషయంలో చాలా మంది ప్రజలు తమ భూమి నష్టపడి యిబ్బంది పడుతున్నారు. అవసరమైతే ఇంకో సూచన చేయబోతున్నాను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం నిర్వహించే శాఖలలో Social welfare, Women welfare వంటి శాఖలు చేసే పని యేమీలేదు. అలాంటి శాఖలను కొంత కాలం రద్దుచేసి అయినా సరే flood relief Schemes నైనా అమలు చేసే ప్రజల ఆస్తులకు ప్రాణాలకు తగినంత రక్షణ కలిగించవచ్చును. ఆ భూములకు flood relief ఏర్పరచడంవల్ల కొన్ని యితర భూములకు కూడా సాగు ఒనగరులు ఏర్పడడం జరుగుతుంది. కాబట్టి మురుగు సౌకర్యముల విషయంలో flood relief విషయంలో అక్షర్య చేయకుండా వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో చాలా అభివృద్ధి సాధించారనడంలో సందేహంలేదు. మనం చాలా power ఉత్పత్తి చేస్తున్నప్పటికీ fuel surcharge అదనంగా వేస్తున్నారు. Thermal Station ఉన్నప్పుడు వాటికయ్యే ఖర్చును బట్టి fuel Surcharge వేయవలసి ఉంటుంది. ఇప్పుడు Hydro-electric Scheme వచ్చినప్పుడు fuel surcharge ఏ విధముగా వసూలు చేస్తారో వాకు తోచడంలేదు. కనుక fuel Surcharge వెంటనే తీసివేసి పారిశ్రామికాభివృద్ధికి దోహదం చేయాలి. చౌకగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసినప్పుడు ఉత్పత్తి ఖర్చులు తగ్గి ఎక్కువమంది పరిశ్రమలు స్థాపించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కావాలనే దేశంలో Industrial concerns అన్నిటికీ అవసరమైతే ప్రభుత్వం subsidize చేసి rates తగ్గించి cheap గా power సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది. కొన్ని చేశా

అలానే ఆవిధముగా జరుగుతున్నది. అలానే మన ప్రభుత్వం కూడా అలోచన చేసి పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తి చౌకగా అందించి తగు సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. Industries Department కేవలంపోస్టాఫీసువని చెప్పున్నారు. క్రొత్తగా పెట్టుబడి పెట్టుకోగలవారికి తగు సలహాలను యివ్వలేక పోతున్నారు. ఈ Department కి తగిన నిబ్బంది నిచ్చి పరిశీలన చేయించి అన్ని ప్రాంతాలలో దొరకు ముడి పదార్థాలతో ఏది సాధ్యం అవుతుందో ఏ plant and machinery కావాలో నిధకముటు వేయించినట్లయితే పరిశ్రమలు పెట్టుకోవాలని కుతూహల పడేవారికి సహాయకారిగా ఉంటుంది. పరిశ్రమల శాఖద్వారా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అన్ని రకాలుగా survey చేయించడానికి అయ్యే ఖర్చుకు లోభించకుండా స్కీములు ఏర్పాటు చేయించవలసినదని మనవి చెప్పున్నాను. Industrial Estates లోకి రావడానికి చాలా మంది వంకో చిస్తున్నారు. దానికి కారణం ముడి పదార్థాల కొరతయే. ఉదాహరణకు మేకులు తయారు చేసే పరిశ్రమలో machinery కి కావలసిన అప్పులు యిస్తున్నారు. కాని steel wire లేనిదే అదింతా వృధా అవుతుంది Raw materials లేనిదే ఎంత పెట్టుబడి పెట్టినా వృధా అవుతుంది. కొంతమందితో నేను మాట్లాడగా ఆ విషయం తెలుసుకొన్నాను. ఒక సంస్థకు ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు ప్రభుత్వం ద్వారా ముడి పదార్థాలు సరఫరా చేసే గ్యారంటీ ఉంటే పరిశ్రమలకు పెట్టుబడి పెట్టేవారు ముందుకు వస్తారు. రహదార్ల విషయంలో యున్ని మైక్రు అని కొన్ని లోట్ల స్టాక్స్ చారు తీసుకున్నారు అదనంగా తీసుకున్న మైక్రు రోడ్డుకు proportionateగా allotment యివ్వకపోవడం వల్ల ఆ రోడ్డు మరమ్మతులు అగినోయాయి. అదనపు allotment లేనందువల్ల ట్రావెన్ శాఖవారు ఆ రోడ్లను తీసుకున్న ప్రయోజనం చాటికే లేకుండా పోతుంది. అంగువల్ల ఎన్ని మైక్రు రోడ్డు తీసుకున్నారో దానికి proportionate గా ఆయా జిల్లాలకు allotment budget లో కేటాయించ వలసినదిగా మనవి చెప్పున్నాను.

*శ్రీ.కె. రామచంద్రారెడ్డి: (రామన్న పేట) అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం వున్నకంలో తెండవలసెరాలో యీ సంవత్సరం శాంతి భద్రతలు చాలా ప్రశాంతంగా గడచినాయని ఎంతో స్పష్టంగా వాయిబడింది. జనవరి నుంచి గడచిన అరునూసములలో శాంతి భద్రతలకు భంగం కలిగిండా లేదా అని పరిశీలిద్దాము. తెలంగాణాలో పంచాయతీ ఎన్నికలు వచ్చాయి. మొదట్లో పోలీసు అధికారులు కొంత భరకు శాంతి భద్రతల గురించి నిష్పక్ష సాతముగా ఉండిరి. కాని సూర్యాపేట తాలూకాలో హాం మంత్రిగారు, విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు పర్యటన చేసిన తరువాత పోలీసు అధికారుల వైఖిలో పూర్తిగా మార్పువచ్చింది. ఖచ్చితముగా ప్రతిపక్షాల మీద ప్రధానముగా నల్గొండజిల్లా కమ్యూనిస్టుపార్టీ వైపు సంపూర్ణముకక కార్యకర్తల మీద వాద ప్రారంభమైంది. అక్కడ జమీందారుల వగిరె

ఉన్న తుపాకులను స్వాధీనం చేసుకొంటే బాగుంటుందని నిన్ననే నా ప్రశ్న వచ్చింది ప్రభుత్వము యేమీ ఆలోచన చేయలేదని, తీసుకోలేదని చెప్పారు. తుపాకులను చేతులతో పట్టుకొని వోటర్లను బెదిరించడము జరిగింది. ఇన్ని జరుగు తున్నప్పటికీ పోలీసులు జోక్యము కలుగ చేసుకొనలేదు చారికి చెప్పినా విని పించుకోలేదు నల్గొండజిల్లా, సూర్యాపేట తాలూకాలో పోలీసుల అనుమతి లేకుండా జవారంగ వళలుగాని, పూరేగింపులుగాని జరపకూడదని ఆర్డరు జారీ చేశారు ప్రతి పజాటు స్వేచ్ఛగా పొల్లోనడానికి వీలు కల్పించలేదు అనేక నిర్బంధ ములు ప్రవేశ పెట్టడము జరిగింది. పోలీసులు పాలక పార్టీకి అనుకూలముగానే వ్యవహరిస్తున్నది. రామన్న పేట తాలూకాలో ఏపూరు అను గ్రామము వుంది. అక్కడ ఎన్నికలు జరుపుటకు ప్రభుత్వము ప్రకటించింది. నూటికి 75, 80 వరకు పోలు అయినది. 12 గంటలు అయ్యేటప్పటికీ పోలింగు ఆపు చేశారు. 15 రోజుల తరువాత మరొక ప్రకటన జరిగింది. Deputy Collector ఆఫీసులో దానిలో లెక్కించి చూడగా 7b శాతము poll అయివట్లు కమ్యూనిస్టు పార్టీకే ఎక్కువ వోట్లు వచ్చినట్లు, మిగిలిన పార్టీలకు తక్కువ వోట్లు వచ్చినట్లు తెలిసింది. తరు వాత re election పెట్టారు. ఎక్కడివరకు poll అయినవో అక్కడి నుంచే poll చేయించాలని rules లో వున్నది. కానీ ఆ విధముగా జరుగలేదు. తిరిగి తేదీ ప్రక టించిన తరువాత 7 గంటలకు వోటింగు ప్రారంభమవుతుందనగానే 8 గంటలకు stay చేయమని మంత్రిగారి వద్దనుంచి హైదరాబాద్ నుంచి ఒక wire వచ్చింది. ఎన్నికలు జరువకుండా వుంచారు మంత్రివర్గములు. గ్రామపంచాయితీ ఎన్నికలలో చారికి వాతావరణము అనుకూలముగా లేకపోవుటచే ఎన్నికలు ఆపుచేయించడం జరిగింది పాలకవర్గంవారు తమకు తగిన అనుకూలమైన వాతావరణమును కల్పించుకొని ఎన్నికలు జరిపించాలనే ఆలోచన జరుగుతున్నది. నల్గొండ జిల్లాలో sections 107, 110, 148, 151 క్రింద 350 మంది మీద కేసులు పెట్టడము జరిగింది. వీరు అంశాకమ్యూనిస్టు పార్టీకి చెందిన కార్యకర్తలే కాని ఏ వది, పదిహేను మంది కాంగ్రెసు కార్యకర్తల మీదనో కేసులు పెట్టబడినవి. ఈ విధముగా ప్రతిపక్షాలను అణచాలని పాలక పార్టీ ప్రయత్నిస్తున్నది. కాంతి తద్రతలను కాపాడాలని అన్నారు. ఉదాహరణకు మన అసెంబ్లీ చుట్టూ 144 సెక్షను అమలులోవుంది. ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నదో అందరికీ తెలిసినదే. ఇంతకన్న విచారకరమైన విషయము వేరే చెప్పవక్కరలేదు. కొంత మంది కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను - హత్యచేశారు. దేవరకొండ తాలూకా తమ్మడవల్లి గ్రామములో ఒక కార్యకర్తను కాంగ్రెసు కార్యకర్త పోలీసు పోలీసు చంపి హత్య చేశారు. వరంగలు జిల్లాలోని మామకొట్ తాలూకాలో వున్న తోన్నారెడ్డి వారి సంస్థానము, నూకల చారి సంస్థానము అందరికీ తెలిసినది. అక్కడ కమ్యూనిస్టుపార్టీ మీద చూడిచిన విజయూ అనే వానిని చంపారు. తోడిక్కూడలలో గొల్ల లింగే తన కార్యకర్తను చంపి

చేశారు. కోరుకొండపల్లిలో ఇంకొకరిని చంపారు. ఎన్నారం గ్రామములో సీతారామయ్యను హింసిస్తూవుంటే ఎన్ని దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నా ఏ విచారణ చేయకుండా విడిచిపెట్టారు. ప్రభుత్వము మాది, మంత్రులు మావాళ్ళు అనే ధైర్యముతో కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఇంకా చాల నిదర్శనలు వున్నాయి. ఇలాంటి అశాంతిపరిస్థితులు కలగడానికి బాధ్యులు మంత్రులేనని చెప్పక తప్పదు. వంచాయతీ ఎన్నికలలో సహితము పక్షపాత వైఖరిని అవలంబిస్తున్నారు. వోటర్లలిస్టులు గ్రామాలకు పంపిస్తారు. వతన్ దారులు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలకు ఈ లిస్టులు యివ్వలేదు. Nomination దాఖలు చేసుకొనడానికి ఎవరి పేరువుంది, ఎవరిపేరులేదు అనేది చూసుకొనడానికి కూడ lists ఇవ్వలేదు. తహశీలుకు పోయి మొరపెట్టుకొని nominations దాఖలు చేయడము జరిగింది. Nomination forms యివ్వమంటే తహశీలులో యివ్వము, అయీ గ్రామాలలోనే యిస్తామని యిచ్చుటకు స్పష్టముగా నిరాకరించారు. ఉదయము 8 గంటలు అనగానే Returning officer అక్కడకు వస్తారు, Nomination forms మీన proposers, Seconders, సంతకాలు పెట్టాలి. అవన్నీ అప్పుడే చేయడము సార్ధ్యముకాదు. మరొక గ్రామానికి తీసుకొని వెళ్ళాలి. కాంగ్రెసు కార్యకర్తల చేతుల్లో వోటర్ల లిస్టులు వుంటాయి ఇంక గ్రామాలను విభజించడములో ఒక వంద, రెండు వందల వోటర్లు వున్నట్లైతే అటువంటి వాటిని రెండు, మూడు గ్రామాలను కలుపుతారు. ఎక్కువ వోటర్లు వున్న గ్రామాన్ని విడిచిపెట్టి ఒకవంద వోటర్లు వున్న గ్రామము నకు సెంటరు యిస్తారు. రామన్న పేట తాలూకాలో మువ్వరీపాక అనే గ్రామము వుంది. రాజకీయ ఉద్దేశ్యముతో కమ్యూనిస్టుపార్టీని పైకి రానియ్యకుండా అక్కడ సెంటరు పెట్టక ఇంకొక వోటసెంటరు పెట్టారు. ఈ 5 వీధులను విభజించడంలో మరి విచిత్రముగా వుటుంది. నల్గొండ జిల్లాలో ఇంకా 171 వంచాయతీలకు ఎన్నికలు జరగాలి. వారికి చాతావరణము అనుకూలముగా లేక, అన్ని వంచాయతీలు తమ చేతికిరావేమోననే ఉద్దేశ్యముతో ఎన్నికలు జరుపకుండా ఆపు చేశారు. ఈ మధ్య Schools లో fees ను ఎక్కువ చేశారు. ఒక వైపున తెలంగాణా ప్రాంతము వెనుక జిందనని చెప్పుతూ రెండవ వైపున 9 వ తరగతి, 10 వ తరగతి 11 వ తరగతులకు జీతాలు పెంచారు. ఇదివరకు 1-8-0 వుంటే ఇప్పుడే 7 మొదలు 9 రూ॥ వరకు చేశారు. దీనివల్ల రైతు బిడ్డలు చదువుకొన లేకపోతారు, దీనిని ప్రభుత్వము పునరాలోచించి ఇదివరకువున్న fees నే పునవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇక గీత సంఘాలు వున్నాయి. వారి లోక్కలు చెప్పుతూనేవున్నాము. సూర్యాపేట, వారాయణ పురం గ్రామాలలో కో. అపరేటివ్ సొసైటీలు వున్నవి. వున్నవాటిని ప్రక్కకు నెట్టివేస్తూ కొత్త వాటిని సృష్టించి, వారికి అనుమతి ఇవ్వడము జరుగుతోంది. ప్రభుత్వమే గూడుపురానిగా సంప్రదింపుకొని, కొన్ని గ్రామా

అను select చేసుకొని వారికి యవ్వడం జరుగుతోంది. ఇదివరకు వున్న వాటికి అనుమతి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. బంబాయి, బోరంబోకులు వున్నాయి. ప్రతిపాది అసెంబ్లీతో ఈ విషయములను గురించి మాట్లాడుకుంటూనే వున్నాము. జి. ఓ. లు ప్రకటించ బడ్డాయి. 1958వ సంవత్సరము తరువాత ఎవరైతే భూములలో వుంటారో ఆ రైతులకు, కూలీలకు పట్టాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ. పి. నరసింహస్వామి (పాలకొండ): అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు విన్నవించిన ఉపన్యాసము నేను పూర్తిగా బలపరుస్తూ మాట్లాడుతున్నాను. ఎంతమంది సోషలిస్టులు, దానిని గురించక చెబువదిగా చెప్పటము opposition వారికి అలవాటై పోయింది. ఈనాడు ఇండియా మొత్తం మీద రైతు కుటుంబముకుండి వచ్చిన వ్యక్తి ఒక్క మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు మాత్రమే ముఖ్యమంత్రిగా వుండటం మనం గర్హించ తగిన విషయం. వారు ఎంతో వల్లగా మంచిగా పరిపాలన సాగించటం మనకు గర్హకారణం. Opposition పార్టీలో వుండి విరోధంగా వచ్చేవా చెప్పవచ్చు. మనం అవినీతిగా వున్నామని వారు చెబుతున్నారు. ఎవరైన అవినీతిగా వున్నప్పుడు మనం తిన్నగా వెళ్ళనప్పుడు, ప్రభుత్వం తప్పుకుండా తోకర్థం కల్గించుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల గురించి కొంతమంది నభ్యులు మాట్లాడారు.

శ్రీ. యమ్. రాజేశ్వరదాసు (దివి-రిజర్వర్సు): అప్పారావుగారు, 'మనము అవినీతిగా వున్నాము' అని చెప్పారు. 'మనం' అంటే ఎవెంట్లీ సభ్యులని అర్థమా?

శ్రీ. పి. నరసింహస్వామి : కాదు. గవర్నరు మెంటు అవినీతిగా వెళ్ళుతోందని చెప్పేవారిని గురించి చెబుతున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలతో నామి నేషనల్ కౌన్సిల్ ఎందుకు వుంచారు? ఎన్నికల పద్ధతిని ఎందుకు ప్రవేశపెట్టలేదని - కొందరు నభ్యులు ప్రశ్నించారు. ప్రజల పహాయంతో సర్దినియోగమైన ధర్మపరిపాలన చేయాలని మనఅందరి ఉద్దేశ్యము. కాని అలాచేయక దొంగవసులను చేస్తున్నాము. ఎన్నో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలతో అనేక విధములైన దొంగవసులు జరుగుతున్నాయి. అనేక కారణాలతో supersede చేస్తున్నారు. రైతులకు ఇవ్వవలసిన ఎరువులు వారికి అందనియకుండా Black Market లోనికి వెళ్ళటం జరుగుతోంది. మనం ప్రతి పని దైవముఖాన్ని చూచి చేస్తే ఎవరూ ఏమీ అనలేరు. మనం చేసే పని సమ్యక్ మార్గంలో చేస్తే గవర్నరు మెంటు కూడ ఏమీ మాట్లాడదు.

ఇక గవర్నరుగారి ప్రవణాన్ని చూస్తుంటే వారు మా శ్రీకాకుళం జిల్లాను మరచిపోయారని అనుకోవలసి వస్తుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లా చాలా వెనుక బడిన జిల్లా. జిల్లా కోడుల సంబంధం విూదరిగా మేము మా ప్రజలకు సౌభ్యము చేసే పను

లను చెప్పాలి. గవర్నరుగారు అనేక విషయాలు తెల్పారు. కాని మా శ్రీకాకుళం ప్రాంత ప్రాంతాన్ని తీసుకురాలేదు. చారు వరదల సమయంలో మా జిల్లా కు వచ్చి అనేక ప్రాంతాలను చూశారు. కొన్ని గ్రామాలు కొట్టుకుపోయాయి సంకల విడ్డి కొట్టుకుపోయింది. ఈ విషయాలన్నీ వారు చూచి తెలుసుకొన్నా వాటిని గురించి ఏమీ ప్రస్తావించలేదు. పాలకొండ తాలూకాలో సంకల విడ్డి కొట్టుకుపోయిన చోట కొత్త river form అయింది ప్రాజెక్టును ప్రాంతంలో ఇప్పుడు నీరు లేదు. కొత్త river ఇప్పుడు పారుతోంది దానిని కూడ వారు చూచారు. మంత్రులు కూడ అక్కడకు వచ్చి ఆ ప్రాంతాన్ని చూచారు. కాని ఎవరూ ఇంత వరకు action తీసికోలేదు. మీడియమ్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేస్తే ఈ వరద భాగం కొంతవరకు తగ్గుతుంది. క్రెండటిసారి నాగావళివద్ద వరదలు వచ్చినపుడు ఏర్పడిన డిబ్బలు ఇప్పుటి వరకు ఏ శ్రీ అడుగుల ఎత్తున అలాగే వున్నాయి. నందివాడ ప్రాజెక్టును మీడియమ్ ప్రాజెక్టు క్రింద తీసికొని వనిచేయవచ్చు. కొంత వరకు వరద భాగం తగ్గగలదు. శ్రీకాకుళం జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతాన్ని ప్రస్తుతం అచ్చట వున్న వన్నీ మంచి భూములే. అచ్చట వరి ఎకరానికి 8, 9 బస్తాలకంటే పాచ్చు పండించటానికి అవకాశంలేదు. అచ్చట రెండవ పంట - వేరుసెనగ - పత్తి - మొదలైనవి పాచ్చుగా పండుతాయి. ఎకరానికి 2 పుట్ల పత్తి ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఎకరానికి 1000 రూపాయల వరకు వస్తుంది. ఎకరానికి 150 రు. బియ్యం చేసినా 850 రు.లు రైతుకు మిగులుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుకు అవసరంలేని ప్రాంతాలలో ఎక్కువ డబ్బును ఖర్చు చేసి దానికంటే వంశ ధార, నాగావళివద్ద గల నందివాడ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఈ డబ్బును ఖర్చు పెడితే అది ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది. మేము జెటర్ మెంట్ ఛార్జీలు కడుతున్నాము. అచ్చట మేము 20, 30 బస్తాల వరకు పండిస్తాము. అచ్చట వరి, చెఱకుకు మించి రెండో పంట పండించు. అని మేము చెప్పాము కనుక ఆ ప్రాంతాలలో పనులు ప్రారంభించి పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాము.

మా జిల్లాలో జిల్లా ఆఫీసులు లేవు. జిల్లా కోర్టు లేదు. వాటిని వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాము. ప్రొహిబిషన్ విషయంలో యంకా గట్టి చర్యలు తీసికోవాలని మనవి చేస్తున్నాము. ప్రొహిబిషన్ డిపార్టుమెంటును, పోలీసు డిపార్టుమెంటును ఏకం చేయగానే "ద్యం ద్వం" ఏర్పడింది. ఇప్పుడు ఆ మానియ సారా పాచ్చుగా ఉత్పత్తి అవుతున్నది. కనుక డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చు అయినా వరే - ప్రొహిబిషన్ డిపార్టుమెంటును ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసి దానిని అరికట్టటానికి ప్రోక్యూటర్ల పూనుకోవాలని మనవి చేస్తూ వెలెవు తీసికొంటున్నాము.

* శ్రీ ఎమ్. నల్లవారాయణరాజు (చిత్తూరు జిల్లా) : అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ఉపన్యాసము విషయములో కలూరు, సుజ్యోత్యుగారు అభినందనలు తెలుపుతూ మాట్లాడారు. కాని, నేను ఆ అభినందనలను అంగీకరించలేకుండా

ఉన్నాను. అయితే అందుకుగల కారణములు ఏమిటో విన్నవిత్రూ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో మొట్టమొదట Law and order ను గురించి పేర్కొన్నారు. అది చూలా ప్రకాంతముగ నడుస్తున్నదని అన్నారు. Prohibition విషయములో నీరా, సారాసు గురించి గౌ. సుబ్బారావుగారు వ్యతిరేకత చూపించారు. నీరా, సారా విషయములో కాంగ్రెసు సభ్యులు అందరు ఏకాభిప్రాయముతో ఉన్నారని అనుకుంటున్నాను. కాని అది మాత్రము సక్రమ పద్ధతిలో నడవడము లేదని నా అభిప్రాయము. ఎందువల్లనంటే ఈ Prohibition అనేది Police Department కు అప్పజెప్పిన తరువాత పోలీసువారు ప్రజలు ఒక agreement కు రావడమువల్ల అది అరాచక పద్ధతులలో నడుపబడుతున్నదని ఒప్పుకోవలసిందిగా, యింతవరకు మాట్లాడిన సభ్యుల మాటవల్ల అర్థమవుతున్నది. కాని నా ఉద్దేశ్యములో దీన్ని వడిపించడమే సక్రమ పద్ధతిలో నడిపించడము, లేకపోతే పూర్తిగా scrap చేయడము మంచిది. Scrap చేయడమునేది Congress principles కు వ్యతిరేకమనుకుంటే, దీనిని ఒక ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటును ఏర్పాటు చేసినదిపించండి ఈనీరా, సారా పేదతో Illicit distillation జరుగుతున్నది. దానిని prepare చేయటానికి amonia ను వాడుతున్నారు, అందులో Iron contents, copper contents ఉన్నవి. సారామీద control లేదు. ఈ amonia ఎక్కువగా వాడడమువల్ల Medical Department కు కూడ చాలా taxing గా ఉన్నది. Health Department కింద కూడ పొచ్చుగా ఖర్చుచేయవలసి వస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రజల యొక్క Health effect అవుచున్నది, అందువల్ల ఈ prohibition అనేది ప్రభుత్వం సక్రమంగా నడిపించడమే, దీనికి ప్రత్యేకంగా ఒక డిపార్టుమెంటు పెట్టి నడిపించడము మంచిది. అంతేకాని ఇది పోలీసువారి చేతులలో ఉండడము వల్ల ఏ విధముగాను లాభములేదు. ఇదే opinion కాంగ్రెసు సభ్యులుకూడ చెప్పారు. కాబట్టి దీనికి ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటును ఏర్పాటు చేయమని కోరుకున్నాను.

Planning and Development works ను గురించి కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. మన రాష్ట్రములో 447 Blocks కు 228 Blocks ను ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు, అంటే 51% area cover up అయినట్లు, ఇంకను 49% area cover up కావలసి ఉన్నట్లు చెప్పారు. ఈ రేటున చూస్తే జిల్లాకు ఒక్కొక్క జిల్లాకు చొప్పున ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది. ఈ విధముగ చేస్తూపోతే ఇది 1966-67 క్రమం వారి అవుతుందా అని అడిగితే చెప్పలేకుండా ఉన్నారు. అయితే ఈ సంవత్సరమునుంచి Local Development works ను గురించిన స్కీము అమలుపరచే వద్దని allotment యివ్వలేదు. అసలు యింతవరకు జరిగిన

పనులవల్ల ప్రజలు కూడ ఎంతో ఉత్సాహపరులై సహకరించడము కనబడింది. ఇకమీదట ఇవి కూడ మానివేస్తే, ప్రజలు నిరుత్సాహవడడము తప్ప మరేమీలేదు. ఈ L. D. works విషయములో కొంత మందికి training కూడా ఇవ్వడము జరిగింది. ఈ L. D. works scheme ఈ సంవత్సరము నుంచి మానివేస్తే, ప్రజలకు ఉన్న ఉత్సాహము కాస్తా పోతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయములో కొంత క్రద్ద వహించి ఈ works ను stop చేయకుండా, వీలు అయినంతవరకు ఈ works ఇదివరకు మాదిరిగా యథాతథంగా జరిగేటట్లు చూడాలి. లేకపోతే Plan చెల్లించింట్టమోనని నా అభిప్రాయము.

తరువాత కొన్ని Block Headquarters లో Primary Health Centres ఏర్పాటును గురించి చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం చేసిన నిర్ణయాలకు వారే వ్యతిరేకముగ జరుపుతున్నారు. ఇది చాలా Inconsistent గా ఉన్నది. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. ఒక Health centre విషయములో District Planning Committee వారు pass చేసిన తీర్మానాన్ని మరల Block Development Committee వారు pass చేయాలని ఉత్తరువులు పంపించారు. దీనినిబట్టి చూస్తే, District Planning Committee వారు pass చేసిన తీర్మానము ప్రభుత్వానికి అనుకూలముగా లేకనో మరే కారణము వల్లనో, తిరిగి దానిని Block Development Committee pass చేయాలని అంటున్నారు. అయితే B. D. C. కంటే District Planning Committee కొంచెము పాచ్చు స్థాయిలో ఉండడము మంచిదని అభిప్రాయము ఉన్నప్పుడు, మరల అది తక్కువ స్థాయిలో ఉన్న Block Development Committee ముందుకు ఎందువల్ల పోవాలో అర్థము కాలేదు. అలాంటప్పుడు ఈ జిల్లా ప్లానింగు కమిటీవారికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గౌరవము ఏమిటి? దీనివల్ల ప్లానింగు కార్యక్రమములు జరగకుండా వాయిదా వడడము జరుగుతుంది. పనులు అలస్యము అవుతాయి. అంతేకాని మరేమీలేదు. ఈ Health centres విషయములో work జరగడము లేదు. కారణము ఏమిటంటే, విజికి సంబంధించిన కాంట్రాక్టు పనులు ప్రభుత్వ పార్టీవారి అనుయాయులకు కంట్రాక్టుకు యివ్వడమువల్ల పనులు కాకపోవడమువల్ల అనలు ప్లానింగ్ చెల్లించింట్టమన్నది. ఉదాహరణ చెప్పాలంటే, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మురపాక బ్లాకులో పాతర్లవల్లి అనే గ్రామములో Health centre వెళ్తాలని తీర్మానము వచ్చింది. దీనికి వేము కొంత మంది oppose చేశాము. కాని తీర్మానానికి వ్యతిరేకముగ మరొక తీర్మానము ప్యాసు చేశారు. వరే, మెజారిటీ ఉన్నది గనుక ప్యాసుచేశారు అనుకున్నాము. జిల్లా ప్లానింగు కమిటీవారు ప్యాసుచేసిన దానిని వ్యతిరేకించడములో ఆ కమిటీ యొక్క గౌరవ ప్రతిష్టలు ఏమవుతనో అలోచించింట్టమేదు. వైగా అది పవ్యముగ లేదు గనుక మురపాక బ్లాకు డెవలప్ మెంట్ కమిటీ

Pass చేయాలని, ఏవేవో కొన్ని పథకులతో ప్యాను చేసి దానిని పంపించారు. కాని దానికి దీనికి వ్యతిరేకముగా ఉన్నది. అంతటితో అది వాయిదా పడడము జరిగింది. దీనినిబట్టి District Planning Committee కి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గౌరవము ఏమిటి? తరువాత ఆ గ్రామస్థులలో పార్టీలు ఏర్పడి వారు పోయి ఒకటి చెప్పి, వీరు పోయి ఒకటి చెప్పి, ఈ విధముగ కంఠలు పెంచుకుంటున్నారు కాబట్టి ఇలాంటి సందర్భాలలో ఒక నిశ్చితమైన అభిప్రాయం లేకపోవడమువల్ల ఇలాంటివి జరుగుతున్నవి.

శ్రీ ఎ.కా. సంజీవరెడ్డి : అధ్యక్షా! గౌ. సభ్యులు సత్యవారాయణగారు చెప్పిన దానికి వేరే సమాధానము ఇవ్వవలసరము లేకుండా, వారికి కొంత information ఇస్తున్నాను. ఈ విషయముతో ప్రభుత్వం ఒక general policy ని observe చేయడము ఉన్నది. B. D. Committee వారు ఎక్కడైతే పెట్టాలని unanimous గా opposition అనేది లేకుండా, ప్యాను చేసి పంపుతారో అక్కడ పెట్టవలసిన ప్రభుత్వము నిర్ణయించుకొన్నది. ఇప్పుడు ఎక్కడైనా disputes వస్తే, రేపు రానున్న సంచాయతీ సమితికి వదిలిపెట్టాలని చెబుతున్నాము. అవి కొద్ది నెలలలో రాబోతున్నవి. వాటిని గురించి వారు చూచుకుంటారు. మనము ఎందుకు అలాంటి disputed matters లో interfere కావాలి అని మేము వాటిని ఆయా సమితులకు విడచమని చెప్పాము. అట్లా చేయకపోతే, దానిని ఇటు, అటు shift చేస్తారు. అట్లా చేయడమువల్ల యీ works యొక్క progress కుంటు పడుతుందని ఆ విధముగ చెప్పాము. అంతేగాని, తీర్మానము ప్యాను అయిందంటే, వెళ్ళారటినా, మైవారటినా అనేది ఏమీ లేదు. అందరు unanimous గా pass చేస్తేనే అక్కడ ఏర్పాటు చేసేది. లేకపోతే కాదు. సమితులు వచ్చినప్పుడు ఆవే చూచుకుంటాయి. Therefore unless it is an unanimous decision, the Government will not interfere. But in such cases we leave it to the Block Samithies. ఏమైనను అవి తొందరలో రెండు మూడు నెలలలోనే వస్తున్నవిగా. ఆయినను అది medical institution కాబట్టి దానిని ఏ ఊరులో పెట్టే తేనేమి? అందువల్లనే సమితులు వచ్చేదాకా కాస్త ఈ వ్యవహారము delay చేసి, ఆర్డరు పంపాలి అనుకుంటున్నది. But we would like to leave it to the decision of the Block Samithi, which is going to come off shortly. అందువల్ల ఈ విధముగ చెప్తున్నాము. కాని, మరేకారణముతోను చేయడము లేదు.

శ్రీ ఎస్. సత్యవారాయణగారు : వరే ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్న మాట విన్నాను. కాని ఒక్క సమయము వారిని కొరదలచుకొన్నాను. ఒక ప్రధానము District Planning Committee వారు pass చేసిన తీర్మానమును మరల

B. D. O. Committee కు refer చేయవలసిన అవసరము ఏమీ వచ్చింది? ఆ refer చేసేది Block Samithi ఏర్పాటు అయిన తరువాతనే, దానిని refer చేస్తే అర్థము ఉన్నది. అట్లా గాకుండా Block Samithi ఏర్పడక ముందే B D O Committee కి ఎందుకు పంపవలె నంటారు? దాని ఉద్దేశ్య మేమిటి? ఆ విధముగ చేయడమువల్ల గ్రామాలలో వారిలో వారు కొట్లాడుకుని కక్షలు పెంచుకోవడము తప్ప మరేమీ ప్రయోజనము కనిపించదు. అందువల్లనే నేను ఈ ఉదాహరణ చెప్పవలసి వచ్చింది. పోసీయిండి. ఆ విధముగ రూల్సు అయినా నిర్ధారించి అమలుకు తెచ్చినట్లయితే definite గా, దానికి పద్ధతి ఇది అని అర్థమవుతుంది. గ్రామాలలో పార్టీలు ఉన్నప్పటికీ దానితో క్యమునకు పోరు అది ఒక definite policy and procedure క్రిందకు వస్తుంది. ఆ ప్రకారము ఒక తీర్మానము స్వీకృతి చేస్తారు. అమలు పరుచుకుంటారు. కాని ప్రస్తుత పద్ధతేవల్ల consistency పోతుంది. గనుక, ఇలాంటి తగాదాలు వస్తూ ఉంటాయని అంటున్నాను.

తరువాత Irrigation power and agriculture ను గురించి ఒక్క విషయము ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తేదలచుకున్నాను సరే, గవర్నరుగారు ఈ శాఖను గురించి చాలా పొగిడారు. కాని యదాదాము చెప్పాలంటే, అక్కడ జరిగేటటువంటి పనులు కనబడుతున్నవి కాని, ఫలితములు కన్పించవు. జరిగే పనులనుబట్టి ఫలితము ఎంత ఉంటుంది అనేది ఆలోచించారా? Major Projects క్రింద ఎంతో ఖర్చు చేస్తున్నారు. వాగార్జునసాగర్ క్రింద డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. కాని ఫలితము రావడము చాలా దూరములో ఉన్నది అనుకొండి. క్రిందటి సంవత్సరములో జరిగినట్లుగా పనులు జరిగితే మనకు ఈ సంవత్సరములో చెండు మూడు కోట్ల రూపాయలు తక్కువ allotment వస్తుంది. అట్లా జరిగితే దానిని మన రాష్ట్రము యొక్క cash balance లో నుంచి ఖర్చు చేయవలసి వస్తుందని కూడా చెప్పారు. కాని ఈ రేటులో పనులు సాగించేటట్లయితే ఫలితములు రావడమునకు అలవ్యము అవుతుందిగనక, ఇందులో కొంత ధనము Minor Irrigation schemes క్రింద ఎందువల్ల ఖర్చు చేయకూడదు? ఫలితములు తొందరలో వస్తాయిగా? తక్కువ సొమ్ముతో, కొద్ది వ్యవధిలో ఎక్కువ ఫలితములు వచ్చే అవకాశమున్నచోట ప్రభుత్వం ఎందువల్ల ఖర్చు చేయకూడదు? వాగార్జునసాగర్ తీసుకొండి. కుంగపర్ర తీసుకొండి, శ్రీకైలం తీసుకొండి. వీటి అన్నిటి క్రింద ఒక plan ప్రకారమే డబ్బు ఖర్చుచేస్తున్నారు. కాని ఫలితములు తొందరలో రావడము కష్టము గనుక, Minor Irrigation schemes కి ఒక పనులు అయిన చోట్లలో take up చేయమని అంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ మానవ గమనినారము కుంటాను. కనీసము కొంత సొమ్ము గడ్డకాకుండా క్రింద ఖర్చు చేస్తే పొన్న ఫలితములు ఒకటి. చెండు సంవత్సరములోనే కనబడుతాయి. గవర్నరు ముఖ్య

మంత్రిగారు దీనిని గురించి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. వీటిని గురించి ఇది వరకు ఎన్నోసార్లు మన శాసన సభా సమావేశములలో చెప్పాను. బడ్జటు మీటింగు సందర్భములో కూడ చెప్పాను. Minor irrigation schemes క్రింద allotments హెచ్చించకుండా Major Projects కు హెచ్చిస్తూ పోవడమువల్ల యీ వర్గతి అధికాహోత్పత్తికి దోహదము ఇవ్వదని మాత్రము గుర్తించాలి. ఈ విషయము గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో ఉదహరించక పోవడము కూడ చాలా విచారకరముగ ఉన్నది.

బస్ ట్రాన్స్‌పోర్టుపై వేసిన పర్‌చార్జివల్ల 76 లక్షల రూపాయలు అదనంగా వసూలు అవుతుంది. ఈ డబ్బును ఏ విధంగా ఖర్చు చేయవలసినదన్నది గవర్నరుగారి ఎడ్రెస్‌లో తెలుపలేదు. బస్సులలో ప్రయాణం చేసేవారు చాలా వరకు గ్రామీణ ప్రజలు. వారినుంచి వసూలు చేస్తున్న ఈ 76 లక్షల రూపాయలు గ్రామ ప్రాంతాల్లోని రోడ్లను బాగుచేయుటకు కొత్తవాటిని నిర్మించుటకు ప్రయత్నం చేయాలి.

పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయవలెనని, వున్న వాటిని అభివృద్ధి చేయవలెనని వచే పచే చెప్పుటం జరుగుతున్నది. డౌంకిన వజ్రలో ఒక కో ఆపరేటివ్ సుర్ ఫ్యాక్టరీని యేర్పాటు చేయుటకు ఒక సొసైటీని యేర్పాటు చేశాము. కొంత కష్టం మీద ఆ సొసైటీని రిజిష్టరు చేయడం జరిగింది. ఆ సొసైటీలోని సభ్యులు వారి భూములను హామీగా వుచ్చుకొని, అప్పు యిమ్ముని కోరారు. కాని యింత వరకు యివ్వలేదు. ఏవో అడ్డంకులు చెప్పారు. ఆ సొసైటీలోని సభ్యులు వ్యక్తిగతంగా క్రెడిట్ సొసైటీస్ ద్వారా వారి భూములను హైపోతికేట్ చేసి డబ్బు యిమ్ముని కోరినా యివ్వలేదు. ఇంతలో ఆ సొసైటీకి ఎన్నికలు పెట్టమన్నారు. ఐతే మూడు మూసములలో మూడు సార్లు ఎన్నికలు వాయిదా వేశారు. ఈ విధంగా జాన్యం జరుగుతూ ఉంటే ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ గాని, కో ఆపరేటివ్ డెవలపు మెంట్ గాని ఏ విధంగా పాధించగలమో బోధపడుటలేదు.

వేకమిటి నిర్ణయములవల్ల కొన్ని తరగతుల ఉద్యోగులకు లాభము కలుగలేదు. కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరే వారికి లాభం వుంటే వుండవచ్చుగాని ఐదేళ్లు పదేళ్లు సర్వీసు ఉన్న వారికి తగినంత లాభం లేదు.

శ్రీ ఎ.కె. సుబ్బారెడ్డి : బదేళ్ళ సర్వీసు ఉన్న వారికి ఎడ్యూస్సు ఇంక్రిమెంటు యివ్వమన్నాము. హెచ్చు సర్వీసు ఉన్న వారికి కూడా ఎడ్యూస్సు ఇంక్రిమెంటు యిస్తారు. ఈ విషయం గౌరవ సభ్యులు గమనించినట్లు లేదు.

శ్రీ ఎ.ఎ. సత్యనారాయణరావు : మొదటి రిపోర్టులో యీ విషయంలేదు. తర్వాత యిచ్చే రిపోర్టులో సెలక్షన్ ప్రగ్రెస్ హెల్త్ యినిస్పెక్టర్లుకు యిదివరలో

రు. 145.5-180 స్కేలు ఉండేది ఇప్పుడు దానిని రు. 100.5-140.75-200 గా మార్చారు. అందువల్ల పౌచ్య సర్వేను ఉన్నవారికి లాభం లేకుండా పోతున్నది. ఇటువంటి వ్యత్యాసాలు లేకుండా చేయవలసిన కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ఎస్. వి. కె. పోసాద్ (చెన్నూర్) : అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని గురించి చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. గతసంవత్సరం గవర్నరుగారి ప్రసంగముపై చర్చ జరిగినపుడు ఒక విషయం ప్రభుత్వంవారి దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రతిపక్షములపట్ల ప్రదర్శిస్తున్న వైఖరి పక్షపాతముతో కూడి ఉన్నదని చాల మంది చెప్పారు అటువంటి పక్షపాత వైఖరి ఉండరాదు. గతసంవత్సరం ముఖ్య మంత్రిగారు కొన్ని వాగ్దానాలు చేశారు. కొన్ని సవరణలు చేస్తామని చెప్పారు. కాని అటువంటి మార్పులు కలిగి వట్టులేవు. ముఖ్య మంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానాలు కార్యరూపం వహించలేదు. వెనుకటిమంచి ఉన్న వైఖరి ఇంకా తీవ్రరూపంలో ఇప్పుడు ప్రదర్శించబడుతున్నది. జరుగుతున్న అన్యాయముల గురించి అనేక పర్యాయములు ఈ అసెంబ్లీలో చెప్పడం జరిగింది. ప్రశ్నల రూపంలోను, ఇతర విధాల అనేక సంఘటనలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనివచ్చినాము. వాకు ముందు మాట్లాడిన శ్రీరామచంద్రా రెడ్డిగారు కొన్ని విషయములు చెప్పారు.

తెలంగాణలో ఎన్నికలు జరిపి అనేక గ్రామాలలో పంచాయితీలు ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ఎన్నికలు చాలా పక్షపాత వైఖరిలో జరుపబడినవని చెప్పడానికి అనేక ఆధారాలున్నవి. గ్రామాలకు delimit చేయడంలో చాలా విచిత్రమైన విధానాలు అనుసరించారు ప్రతిపక్షమునకు ఉపయోగపడుతుంది అనే ఉద్దేశముతో ప్రక్కన ఒక మైలు దూరంలో ఉన్నటువంటి గ్రామమునకు ఆ గ్రామమును కలుపక 15, 16 మైళ్ళ దూరమున ఉన్న ఇంకొక గ్రామానికి కలిపిన ఉదాహరణలు కూడా ఉన్నవి. ములుగు తాలోకాలో దుం చెళ్ళ గూడెం అనే గ్రామం ఉన్నది. దానిని ఒక వైలు దూరంలో ఉన్న గోవిందరావు పేట గ్రామంలో కలపకుండా 22 మైళ్ల దూరం నడచి వెళ్ళవలసి నటువంటి కొత్తూరు అనే గ్రామంలో కలపడం జరిగింది.

పంచాయితీ ఎన్నికలలో చేతులు ఎత్తే పద్ధతికి తెలంగాణా చట్టములో అవకాశం కల్పించబడ్డది. అయితే ఒక గ్రామములో 3 వంతుల ఓటర్లు హాజరై కోరితే ఆ పద్ధతి మార్చవచ్చునని అన్నారు. సాధారణ ఎన్నికలలోనే మాటికి 50, 60 వంతుల ఓటర్లకంటే మించి హాజరైనవి మన రాష్ట్రంలో గ్రామాలలో 3 వంతుల (5%) మంది ఓటర్లు వచ్చి కోరితే చేతులు ఎత్తే పద్ధతి మార్చవచ్చుననడంవల్ల ప్రయోజనం ఏమీ ఉండదు. ఈ విధానంవల్ల ధనవంతులు, భూస్వాములు

సర్ పంచ్ లుగా పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులుగా వచ్చుటకు మూత్రమే అవకాశం కలుగజేయబడినది. నా నియోజక వర్గంలో వడ్డీ కొత్తపల్లి అనే గ్రామం ఉన్నది. వరంగల్ జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులైన యతిరాజరావుగారి స్వగ్రామం అది. అక్కడ చేతులు ఎత్తేవద్దతి పెట్టారు. ఒక విలేజి లెవెల్ వర్కర్ అక్కడ సభ జరిపి అక్కడ ప్రజలు ఈ విషయంగా కోరితే వారు మంత్రిగారికి నా ద్వారా ఒక దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నారు. నేను స్వయంగా మంత్రిగారికి ఆ దరఖాస్తు సమర్పించాను. దానికి stay order ఇచ్చారు. ఆ stay order క్రిందకు పోయింది. చేతులు ఎత్తేవద్దతి పోయి బహిరంగ ఎన్నికలు జరిగినట్లైతే గెలవమనే భయం కలిగి ఆ జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు మంత్రిగారి వద్దకు పరిగెత్తుకొనివచ్చి ఆ stay order ను cancel చేయించి చేతులు ఎత్తేవద్దతులలో అక్కడ ఎన్నికలు జరిపించారు. నేను ఇచ్చిన దరఖాస్తుపై enquiry చేయమని ఆర్డర్ ఇచ్చిన మంత్రిగారే ఆ stay order ను రద్దుచేస్తూ అధ్యక్షుల వారికి ఆర్డర్ ఇచ్చి పంపించా; ఎన్నికలు జరిపించారు. ఆ ఎన్నికలపట్ల నిరసనగా ప్రజలు ఎవరు పాల్గొనలేదు. ఎన్నికల విచారణంతు మూత్రం నడిపారు. ఎన్నికలు జరిగిపోయిన తరువాత మేము విచారణ జరుపుకున్నామని ఒక తంతు జరిపారు. చేతులు ఎత్తేవద్దతి సరై నది అవునా. కాదా? అనే దానిని తెలుసుకొనుటకే ఈ విచారణ ఉద్దేశింపబడినది. ఆ విధముగా చేయకుండా ఎన్నికలు జరిపిన తరువాత విచారణ చేయడంలో అర్థమేమిటి? మంత్రిగారు మొదట ఇచ్చిన ఆర్డర్ ను మార్చడంలో అంతరార్థమేమిటి? జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులను ఏ విధముగాలైనా ఫరె అక్కడ పంచాయితీలో ఒక పంచ్ గా తరువాత సర్ పంచ్ గా తీసుకొని రావాలని ఉద్దేశ్యమేకప్పు ఇంకో కటి ఏమీ కనుపించడం లేదు. ఇది చాలా దారుణమైనటువంటి విషయం. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగకుండా చూడవలెనని ప్రభుత్వం వారిని కోరుతున్నాను.

Returning Officers వైన బాధ్యతగల అధికారులుచేత కాంగ్రెస్ వారు ఒత్తిడి కలుగ జేయుచున్నారు. ఎన్నికల ముందు Returning officers ను మార్చిన ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. మొదట అంగీకరించిన వామిశేషన్ పూతాలను తరువాత కొట్టివేసిన దురంతాలను దివ్యూటీ కలెక్టర్ కు తెలియజేయడం జరిగింది. ఇటువంటి మార్పులను ఆయన గుర్తించడం జరిగింది. కొన్ని గ్రామాల్లో Returning officer గారు కామి కోరినట్లు ప్రవర్తించలేదని జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు మొదలైనవారు దివ్యూటీ కలెక్టర్ మీద ఒత్తిడి తీసుకొని రావడంవల్ల అంగీకరించబడిన కొన్ని అభ్యర్థి పేజీలు రద్దుచేసినటువంటి ఉదాహరణలున్నాయి. అంతే కాకుండా జనగాను తాలూకాలో ఏను తాలూకారు ఆకమ ఒక బాధ్యతగల అధికారిగా ప్రవర్తించకుండా కాంగ్రెసువారి election అధికారిగా ప్రవర్తించాడంటే అందులో ఏ మాత్రం అధికారమూ లేదు అని చెప్పవచ్చు. ఆయన

కాంగ్రెసువారి కారులో కూర్చోని, జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులతోటి, మండల కాంగ్రెసు అధ్యక్షులతోటి తిరిగి ప్రచారం చేశాడు. పటేల్ పట్టాచారిలతో, ప్రజలతోటి గ్రామాలలో తిరిగి ప్రచారం చేశాడు. ప్రజలతో మీరు కాంగ్రెసుకు ఓటు ఇవ్వకపోతే మీకు ఇంచరాయి భూములు, పోరంబోకు భూములు ఉండవని చెప్పినట్లువంటి ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. పోలీసు పట్టెళ్లు వారు చెప్పినట్లు వినకపోతే, వారు కమ్యూనిస్టులకు అనుకూలంగా చేశారని, వాళ్లను suspend చేసినట్లువంటి ఉదాహరణలు కూడా ఉన్నాయి. గంగాపురం అనే ఒక గ్రామంలో ఒకతను కాంగ్రెసు వారికి ప్రత్యక్షంగా పనిచేస్తూ కమ్యూనిస్టులను బహిరంగ సభను కూడా జరుగనివ్వవచ్చు అతనిమీద petition పెడితే, దానిమీద విచారణ జరుపనట్లువంటి ఉదాహరణలు కూడా ఉన్నాయి. పెడ్యూలు తరగతి వారికి సర్టిఫికెట్లు ఇచ్చే విషయంలో ఆ తాళిల్లారు కాంగ్రెసు వారికే blank paper మీద పరిశకాలు పెట్టి ఇచ్చేశాడు. కాని అదే సర్టిఫికెట్లను కమ్యూనిస్టులవైపు వారు అడిగితే, వారిని నానా ఇబ్బందులు పెట్టాడు. దాని కొరకు ఆఫీసుకు కూడా రాకుండా ఇంట్లో కాంగ్రెసు నాయకులతో మాట్లాడడం కూర్చున్నాడు. సర్టిఫికెట్లు అడిగిన కమ్యూనిస్టులపైన దుర్భాషలాడి వారిని గెంటించినట్లువంటి సంఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. అంతేకాదు. Voters విషయంలో, ఈ voters list మామూలుగా ఒక వారము రోజుల వరకు notice board లో పెట్టవలసి యుంటుంది. అలాంటిది రెండు రోజులలో వచ్చినట్లువంటి కాంగ్రెసు వోటర్లు లిస్టును ఏర్పరచి దానిని Deputy Collector గారికి కూడా సంబంధం లేకుండా పంపించినట్లువంటి ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. ఇటువంటివి ప్రభుత్వము గనుక విచారణ జరిపితే, మేము వాటిని రుజువు చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నామని నేను ప్రభుత్వం వారికి సవివరంగా మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత law and order అనేటటువంటిది గవర్నరుగారి అద్రెసులో ప్రస్తావించారు. అంతేకాకుండా ఆ విషయం గురించి కొంతమంది సభ్యులు కూడా చెప్పారు. ఎన్నికల సందర్భంలో పోలీసువారు ప్రవర్తించినట్లువంటి విధానము గురించి చెప్పరలచుకొన్నాను. జనగామ తాలూకాలో విష్ణుర్ చేక్ ముఖ్ గారి గ్రామానికి ప్రక్కవ ఉన్న ఆ గ్రామము. ఈ గ్రామము అనగా విష్ణురున్నూ, లక్ష్మీనారాయణపురం అనే ఈ రెండు గ్రామాలను ఒకే పంచాయితీ బోర్డుగా చేశారు. అక్కడ ఎన్నికలకు పూర్వం ఎప్పుడో ప్రజలకు ఉన్నట్లువంటి భూములను అక్కడ పోరవారు గుండా తో, కూడా వచ్చి ఆక్రమించుకొన్నారు. అక్కడ దళదళ అనే టటువంటి అయిన ఇంటి వైన దాడివైన రెండు పుట్ల శవకార్యములు వోనుకొని పోయివారు. అటువంటి అక్రమాలను జరిపి అక్కడ ప్రజలను బెదిరిగొట్ట తమకు వ్యతిరేకంగా వోటు వేయకుండా ఉండాలని ప్రయత్నం చేశారు. ఇది పోలీసువారి దృష్టికి తెచ్చడం తిరిగింది. ఆ పోలీసు ఆధికారి ఉండటటువంటి పోలీసు చేపను ఆ దళవారి ఇంటి

వ్యక్తననే ఉంది. కాని వారు వచ్చి ఈ విషయమై కనీసం enquiry చేయడం అనేది కూడా జరగలేదు. ఆ విషయం గురించి అతీగతీ చూచేవారు లేరు. ఇప్పటికీ ఆ గ్రామ ప్రజలు భయాందోళనలతోటి ఉన్నారు అటువంటి సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి. మనాపురంలో ఉండేటటువంటి Circle Inspector గారు తన బాధ్యతను నిర్వర్తించకుండా కూలీలను జేదఖలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. తరువాత ఆయన కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలవైన, తాలూకా కమిటీ సెక్రటరీలవైన నేనుపెట్టి పారిన ప్రజల ముందు అవమాన వరచడం కోసం, వారి చేతులకు జేడీలుపేసి బహిరంగంగా ఘనాపురం, ములుపుకొండ, అనుమకొండ centre లలో కూడా పచ్చి దొంగలవలె భూస్వాములను వట్టుకుపోవడం జరిగింది. ఏ పోలీసులు కూడా ఆ విధంగా ప్రవర్తించడం చూడలేదు. అచ్చటి భూస్వాములను ప్రత్యక్షంగా ఆ విధంగా చేసినటువంటి సంఘటన లున్నాయి. వీటన్నింటిని ప్రభుత్వము ఆలోచించి ఇప్పటికైనా తమ వ్యతిరేక మార్పుచేయాలని కోరుతూ ఇంకొక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఏదో కల్లుగీత సహకార సంఘాలు పెడుతున్నామని ప్రకటించబడింది. ఎక్కడ పెడుతున్నారో? ఎన్ని గ్రామాలలో పెడుతున్నారో ఇంతవరకు ఎవరికి తెలియదు. కాంగ్రెసుకమిటీవర్గం ఏదో Sub Committee వేసికట్టు ఆ Sub Committee వారు ఏదో తిట్లతో ఏదో గ్రామాలలో ఏవిధంగా నిర్ణయాలు చేశారో వాటి ప్రకారం ప్రభుత్వం నుంచి ఎటువంటి orders వెళ్లుతున్నాయో ఎవరికి తెలియదు. అందువల్లనే హరాజులు ఆపారని తెలిసింది. హరాజులు ఆపండి, వారము రోజులు ఆపండి, కాని అందరికీ సమానావకాశాలు ఇప్పించండి. ఏ గ్రామాలనుంచి ఎవరు కావాలంటారో, వారు చెప్పుకోవడంకోసం, దరఖాస్తులు ఇచ్చుకోవడం కోసం అవకాశం ఇవ్వండి. ఈవేళ చివరకేటి ఇంకా ఎవరైనా ప్రభుత్వానికి చెప్పినట్లైతే, అవికూడా ఆలోచిస్తాము అని ఏదోచెప్పారు. అది సార్థ్యంకాదు. మరి ఇంకొక వారం రోజులో, 15 రోజులో హరాజులు ఆపి అందరికీ సమానావకాశాలు ఇప్పించండి. ఆ విధంగా ఇవ్వకపోయినట్లయితే చాలా అన్యాయమైన, దారుణమైన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల దాన్ని గురించి కూడ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతూ ఇంతటితో చిరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాత చిట్టం-రిజిస్ట్రుడు) : అధ్యక్షా! మన గవర్నరుగారి వసంగం వైన పూజ్యాలు శ్రీ కల్లురు సుబ్బారావుగారు ప్రతిపాదించినటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని ఇలవదుస్తూ, వారికి తమ ద్వారా వా హృదయ పూర్వకమైనటువంటి వందనములు సమర్పిస్తున్నాను. గవర్నరుగారి వసంగం 21 జేడీలు ప్రాయజింపి దానిని మన ప్రభుత్వము తెలుగులో కూడా ప్రకటించారు. దానిని అంతా చక్కగా చదువుకోని నేను తమ ద్వారా కొన్ని విషయములు తెలుపుకోవాను. గవర్నరుగారు ఆంధ్రదేశములో గల శ్రీ పురుసులందరి కీవనాభి

వృద్ధిని పెంపొందించే సేతువంటి ఉపన్యాసము ఇచ్చారు కాబట్టి, ఇంకొకసారి తమ ద్వారా గవర్నరుగారికి, శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారావుగారికి, పూజ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను హృదయ పూర్వకమైన వందనములు అర్పిస్తున్నాను. మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు minor irrigation worksకు గాను 1958, 1959వ సంవత్సరాలలో ఇప్పటికీ సుమారు పది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. అనేక మైన చెరువులు ఎప్పుడూ మరమ్మత్తు చేయవలసివంటివి, ఎట్టేట్లలో ఎప్పుడూ చేయవలసివంటివి, ఇదివరకు మరమ్మత్తులు లేనటువంటి చెరువులన్నీ కూడా శాగైనాయి, కొంతమంది opposition సభ్యులు, మా జిల్లా గురించి చెప్పుతూ, ఏమీ minor Irrigation పనులు జరగలేదని అన్నారు. అది చాలా విచారకరమైన విషయం.

Industries విషయంలో కూడా ఒక ఉపమానం తీసుకువచ్చారు. ఏదో Sugar factory సరిగా జరగలేదని చెప్పారు. దానికి అప్పుడే 70 వేలరూపాయలు ఖర్చు అయింది. ఆ factory కూడా తయారవుతుంది. మళ్ళీ దానికి loan ఇవ్వడానికి కూడా ప్రభుత్వము పూనుకొంటున్నది. ఆ విధంగా, చిన్న industries కు సహాయము చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటున్నప్పుడు, కొందరు సభ్యులు ఆ విధముగా చెప్పడం చాలా విచారకరమైన విషయం. మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు ప్రభుత్వము ఎన్నో మంచి పనులు చేస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు. కాని మా జిల్లాలో కొన్ని చిన్న వాగులు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మధ్యరకం ప్రాజెక్టులు నాలుగవ తయారు చేశారు. ఆ నాలుగింటిలో మాకూడా గత నెలలోనే నీరు విడిచి పెట్టారు. అందుకు రైతులు సంతోషిస్తున్నారు. అనాలుగు ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు చెట్టిన దానికంటే ఇంకా తక్కువగానే కొద్ది మొత్తము అయ్యేటటువంటి మా జిల్లాలో ఉన్న చిన్న చిన్న schemes కూడా తీసుకొన్నట్లయితే బాగుంటుంది. పాతపట్నం area లో ఒత్తిలి, ఎర్రగడ్డ అనే ఒక చిన్న స్కీము ఉన్నది. అలాగే ములగమానిగడ్డ, కొండలూరిగడ్డ, ఆకపాడగడ్డ, కట్టవల్లి రిజర్వాయరు, ఇవన్నీ చేర్చినా విటన్నిటికీ ఒక లక్షరూపాయల లోపలనే ఖర్చు అవుతుంది. ఇవన్నీ ఇప్పుడు గవర్నరు మెంటు sanction కు వచ్చి ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ నాలుగైదు లక్షల ఖర్చుతో సుమారు 7 వేలు, 7 వేలు ఎకరాలు భూమిలో రెండవ పంట కూడా పండుతుంది. అదే విధంగా ఒక రెండువేల ఎకరాలు బంజరు భూమి వల్లము సాగుచేయడానికి కూడా వీలుంటుందని రైతులు ఎంతో సంతోషిస్తున్నారు. కాబట్టి గవర్నరు మెంటు sanction కు వచ్చినటువంటి ఈ నాలుగు గడ్డలు స్కీములు కూడా తీసుకొన్నట్లయితే ఆ ప్రజల ఇబ్బందులు చాలావరకు తొలగుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ప్రభుత్వము కరువు పనుల క్రింద చాలా డబ్బు ఖర్చు చెట్టారు. పాతపట్నం కాలూకాలో కూడా చాలా ఖర్చు చెట్టారు. గత సంవత్సరం పర్యాలవల్ల చెరువులన్నీ గండ్లు పడవోవడం జరిగింది. వాటిన్నీటికి చాలా డబ్బు ఖర్చు చెట్టి ఆ గండ్లు

పూర్వపు. అక్కడ ఉన్నటువంటి కాశీల్దారు ఒక retire అయినటివంటి ఆఫీసరు. ఆ retire అయిన కాశీల్దారుకు ఏమన్నా కోవమే. ఈలాంటి retired officers చేస్తున్నటువంటి ఆలస్యంవల్లనే ప్రభుత్వానికి చెడ్డపేరు వస్తుంది retire అయినటువంటి వాళ్లు భయము భక్తి లేకుండా పనిచేస్తారు Retire అయిన వాళ్లకు కూడా ఏలాగూ డీజిము ప్రోభుత్వము ఇస్తుంది కాబట్టి, ఈ ప్రాద రాజా దుకో లేక బెజవాడలాంటి పట్టణాలకో అటువంటి ముసలి ఆఫీసర్లు నందరినీ తీసుకువచ్చి మ్యూజియంలాంటి చోట్ల పని ఇచ్చి, వాళ్లకు కావలసిన జీతాలు ఇస్తే, ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి చెడ్డపేరు పోతుందని నేను ప్రభుత్వానికి వినయ పూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

చిన్న దృష్టాంతం చెబుతాను. నా ఫరియాలో జూడిపల్లిలో గామి మందిరం కట్టడానికి కలెక్టరు కాంక్షణ యిచ్చారు, మార్చి 31 వ తేదీన డబ్బు (రు 1500లో ఎంతో నాకు జ్ఞాపకం లేదు,) డీకారు. మొన్న నేను ఆ ఫరియాకు వెళ్ళినప్పుడు యింత వరకు కట్టలేదు అన్నారు. డబ్బు డ్రా చేశారు. ఏ చిన్న చైతు అయినా అయిదు రూపాయలు ఇస్తు యివ్వకపోతే వెంటనే బండి, పోతులు జప్తు చేస్తా మంటారు. ఆ కాశీల్దారు రిటైరు అవుతున్నాడు కాబట్టి, ప్రజలమీద ఎక్కువ ఆశ ఉండదు. ఉద్యోగిస్తులు యువకులైనట్లయితే మాట వస్తుండేమోననే భయంతో ప్రజలతో ఎక్కువ పరిశంధం పెట్టుకోవాలని అనుకొంటారు.

పార్వతీపురం తాలూకాలో విలేజి బందిలిదొడ్డి కట్టకుండా డబ్బు డ్రా చేసి వట్టు ఉన్నది. అది ఏమవుతున్నదో, ప్రభుత్వము ఎంకైవరీ పెట్టితే ఋజువు యిప్పిస్తాను, ఇటువంటి రిటైరు ఆఫీసర్లవల్ల చెడ్డపేరు వస్తున్నది. వారిని ఏ విధంగా కట్టడిలో ఉంచుతారో ఆలోచించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో గృహవసతి విషయం చెప్పారు. కోట్లకొలది డబ్బు గృహవసతికి అర్హు చేస్తున్నారు. నూ జిల్లాలో ఎన్నడూ ఎరుగని భవనాలు, ననాకార సంఘాల రూరూ కడుతున్నారు. వికాఖపట్టణంలో కడుతున్నారు. ప్రజలు ఆనందిస్తున్నారు. కానీ హరిజనులకు ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు రు. 500 లు యిస్తున్నారు. రు. 250 లు అప్పుగాను, రు. 250 లు ఉచితంగాను యిస్తున్నారు. అనలు. రు. 500 లకు ఇల్లరాదు. తెలంగాణాలో కొన్ని స్కీములు ఉన్నవి. వల్ల గండ జిల్లాలో సంతవయ్యగారితో పోయినప్పుడు కొన్ని కాలనీలు చూచాను. బాగా కట్టినారు. ఆ విధంగా ఒక్కొక్క జిల్లాలో కనీసం పంచవ్యూహానికి 100 ఇళ్లు కట్టడానికి ప్రభుత్వంవారు కాంక్షను చేయటకు పూనుకొనవలెనని విషయ పూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇంకొకటి కట్టుకోవాలంటే ఇంటికి ఒక వెయ్యి రూపాయల బోన్సు వేస్తా యివ్వాలి.

పార్వతీపురం తాలూకా తేలివాడివలస దగ్గర నెలకలస అనే గడ్డ ఉన్నది. బొబ్బిలి ఎస్టేటు ఉన్నప్పుడు దానికి ఏమిచేయలేదు. దానికి రెండు కట్టలు, ఒకటి రు. 20 వేల లోపు ఖర్చుతో, ఒకటి రు. 15 వేల లోపు ఖర్చుతోను కట్టితే అయిదారు గ్రామాలకు పనికి వస్తుంది. అది గవర్నమెంటు పరిశీలనలో ఉన్నదని అక్కడి చీఫ్ ఇంజనీరుగారు చెప్పారు. దానికి ప్రభుత్వం తగిన action తీసుకొని ఆ పని చేస్తే ఆ తాలూకాకు కావలసిన పని పూర్తి అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అగ్రిక్యూల్చర్ విషయంలో రైతులకు ప్రభుత్వం లక్షలు, కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేసింది. రైతులు ఎంతో సంతోషిస్తున్నారు; కాని ఆ సహాయం రైతులకు అందేపరికి ఆలస్యం జరుగుతుంది. ఆలస్యం ఎందుకు జరుగుతున్నదో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నేను నాలుగు తాలూకాలు తిరిగి చూచాను - ఆ నాలుగు తాలూకాల చారికీ విత్తనాలు అందలేదు. అందినచోట పరిగా మొలపడం లేదని చెప్పారు. అక్కడి ఆఫీసరు ఆరునెలలకోసో, సంవత్సరమునకో రిపోర్టు అవుతారు. ఇంతవరకు విత్తనాలు యివ్వడంలేదు. రైతులు ఉభాలా చేస్తున్నారు. నా విలం కూడ సగం ఉభా చేసుకువచ్చాను. మొన్న 22 వ తేదీన బొబ్బిలిలో విత్తనాలు ఇస్తున్నారు కాని చాలా ఆలస్యం జరుగుతోంది. లక్షలకోలది గవర్నమెంటు సహాయము చేస్తున్నమాట నిజమే. అరటి తోటలు, మామిడితోటలు, వేమకొనే చారికీ అప్పులు యిస్తున్నారు. మా కట్లాలో, 80 వేల వరకు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకు అటాల్ మెంటు వచ్చింది. రైతులకు యింతవరకు అప్పులు అందుటలేదని అంటున్నారు. కలెక్టరుగారికి చెప్పాము. ఆ డిపార్టుమెంటును ఇంచేయడానికి ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా పూనుకొంటుందని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

గుమ్మడిగడ్డ స్కీము కాంక్షా చేసినట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. ఎంతో కాలం పుంచి ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. కురుపాం ఛాళాగారు కూడ చేస్తామని చెప్పారు. అది వెంటనే చేయించవలసినవి ప్రార్థిస్తున్నాను.

జంజ్యోవతి స్కీము అని ఒకటి నేను పుట్టినప్పటినుంచి యున్నది. పూజ్యులు క్రీస్తుజీవ రెడ్డిగారు కర్నూలులో డిప్యూటీ చీఫ్ మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు ప్లానింగు కమిటీకి వ్రాశారు. పరిశీలన జరిగిందని చీఫ్ ఇంజనీరుగారు చెప్పారు. రు. 75 లక్షలు ఖర్చు అవుతుందని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మార్చి నెలలో వేశారు. ఆ విషయము చీఫ్ ఇంజనీరుగారిని అడిగితే నేను తువారు వ్రాస్తారు. మాకు తెలియదు' అన్నారు. అది జరిగి పార్లమెంటు చింజిందింది. ఆ స్కీము ఆ తాలూకాకు చాలా ముఖ్యమైనది కాబట్టి, దానిని పరిశీలన చేయించి ఆ జిల్లా ప్రజల అభివృద్ధికి అన్ని విధాలా తోడ్పడతారని ఆశిస్తున్నాను.

లాభం లేదు. కాబట్టి మొట్టమొదట ప్రభుత్వ కృత్యాలు. అంటే, యీ ప్రభుత్వంలో ఉన్న ప్రతి వ్యక్తికూడ "నేను ప్రభుత్వంలో ఒక సేవకుణ్ణి, నౌకరును వాడుకొంటే నేను సక్రమంగా చేస్తాను" అని గట్టిగా అనుకొని పని చేస్తే తప్ప, రోజు రోజుకు చాలా క్లిష్టపరిస్థితులు ఏర్పడుతాయి మన శాస్త్రాలలో శాస్త్రీయ గ్రంథాలలో, పుస్తకాలలో, దేశభక్తి ప్రజలకు ఉండాలని, ప్రజలు ప్రభుత్వం ఎడల వినయ విధేయతలు కలిగి నైతిక ప్రవృత్తి వృద్ధి చేసుకోవాలనేటటువంటి సిద్ధాంతాలన్నీ ప్రచారబడి ఉన్నాయి. ఇది వరకు పరాయి ప్రభుత్వము ఉన్నప్పుడు మనలో ప్రభుత్వ కృతి సడలిపోయే దానికి అవకాశాలు ఉతిగాయి. ఈ నాడు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కూడ అదే విధంగా ప్రవర్తించటం కొంత లోటుగా ఉన్నది. ఇప్పుడు ఉన్నది డెమాక్రాసీ. ఈ డెమాక్రాసీ రోజులలో ప్రతి వ్యక్తి తన యొక్క జాత్యంతము గుర్తిస్తే తప్ప ప్రయోజనం లేదు. ప్రతి వ్యక్తి మొట్ట మొదట నైతిక ప్రకారం కాకుండా ఉండాలి. ఏమీ చేయాలి, ఏమీ చేయకూడదనే విషయం ప్రతి వ్యక్తి తెలుసుకోవాలి అంటే, - నౌకరుగా ప్రతకరణంకొంటే ఎట్లా ఉండాలి, పౌరుడుగా ప్రతకరణంకొంటే ఎట్లా ఉండాలి, వ్యవసాయం చేయదలచుకొంటే ఎట్లా ఉండాలి, వ్యాపారం చేయదలచుకొంటే ఎట్లా ఉండాలి, అనేది తెలుసుకోవాలి. ప్రపంచంలో జీవించదలచుకొన్నవాడు మొట్ట మొదట ప్రపంచంలో తనకు ఉన్న సంబంధం తెలుసుకొన్నవాడు మాత్రమే అతడు సక్రమమార్గములో జీవించటానికి సీలవుతుంది. అందుకు, మొదట విశ్వావిధానంలో మార్పు తీసుకు రావాలి. మన విద్యాలయాలు మంత్రీగారు యీ విషయంలో ఎక్కువ దృష్టిని కేంద్రీకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

నీటి పారుదల సౌకర్యాలను అధికం చేయుటకు మనం ఎన్నో స్కీములను అనులు జరుపుతున్నామునే సంగతి అందరికీ తెలుసు కోతాను కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి చెద్ద చెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తున్నారు. ఎన్నో చెద్ద పనులు జరుగుతున్నాయి. ఇదగబోతున్నాయి. ఆ విషయంలో లోటు జరుగుతున్నదని ఎవరూ చెప్పలేదు. పోతే, ఇంకా ఎక్కువ పనులు కావాలని చెప్పవచ్చును. అది ఎప్పుడూ తప్పుకారు. ఇప్పుడు మన యొక్క శక్తికి మించి, అవసరమైతే అప్పు కూడ చేసి, విదేశాలనుండి డబ్బు అరవు తెచ్చుకొని ఎన్నో రకములైన ప్రజాశీలను మనం అమలు జరుపుతున్న యీ రోజుల్లో, ఆ ప్రజాశీల యొక్క పూర్తి ప్రయోజనాన్ని పొందక పోతే చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. ఈనాడు ఉద్యోగులలో లోటు పొట్టు కనుపిస్తున్నది. వాళ్ళు తమ జాత్యంతము గుర్తించకుండాపోవటంవల్ల సక్రమంగా పనులు చేయకపోవటం వల్ల చాలా లోటుపాట్లు జరుగుతున్నవి. మనకు వరద ప్రాజెక్టులు చాలా అవసరము. శ్రీకృష్ణ ప్రాజెక్టు చాలా అవసరము. నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. దానిని గురించి గవర్నర్ గారు తెప్పారు. అందుకు నేను వారికి వా అభివందనలు తెలియపరుస్తున్నాను.

ఎగ్రికల్చర్ గురించి చెందు మాటలు చెప్పి ముగిస్తారు. ఎగ్రికల్చర్ గురించి అందరూ మాట్లాడుతున్నారు. మన యొక్క అభివృద్ధులు అన్నీ ఎగ్రికల్చర్ పైన ఆధారపడి ఉన్నవి ఉత్పత్తి పెరిగితే తప్ప మనకు ప్రయోజనం లేదు. తీనాడు పంటలకు పురుగులు ఏక్కువ పడుతున్నవి. తెగుళ్లు ఎక్కువ పడుతున్నవి. అనగా దైవబలం తగ్గిపోతున్నది. దానికి కారణం - నైతిక పతనం చేశాలో వచ్చిందేమో! ఈ మానవ శక్తికి మించిన అతీతమైన శక్తి - దైవశక్తి. సర్వజ్ఞత కలిగిన దానికి సర్వ శక్తివంతం ఉంది. ఏదో మనలో లోటు ఉన్నట్లు ఉన్నది. మనం నైతికంగా పతనావస్థలో ఉన్నామా? దానిని మనం రివేర్ చేసుకొంటే తప్ప, పరిస్థితులు సక్రమంగా అయ్యే అవకాశం లేదు. పురుగులు రమ్మనమని ఏ రైతు అన్నాడు? నా నైరు నష్టం కావాలని, ఏ రైతు ఆయినా చెబుతాడా? "ఓ దరిద్రమా - నా ఇంటికి రమ్మ" అని పూ వ్యక్తి అయినా కొరుతాడా? రైతులు చేయవలసిన కృషి అంతా చేస్తున్నారు. కాని పంటలకు తెగుళ్ళవల్ల రైతులకు చాలా బాధలు కలుగుతున్నాయి. వాటిని నిర్మూలించుకొనికీ ఎంత డబ్బు అయినావరే (ఎంత బీదల తే అంత - మొత్తం బడ్జెటులో ఉన్నదంతా అయినా సరే) ఖర్చు పెట్టలేకపోతే రైతు బాగుపడేదానికి వీలులేదు. రైతు బాగు పడితే తప్ప చేతన బాగుపడదు. చేశాలో ఉత్పత్తి పెరగాలి. అప్పుడే మనమంతా బాగుపడతామనేది అంతరికీ తెలిసినదే. వాకు యీ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్. వెంకయ్య (ఎర్రగొండి పాలెం : అరవీశా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో 7 కోట్ల నుండి 11 కోట్ల వరకు ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి పెరగాలని, దానికి పరిశోధన, మేలురకం ఏర్పాటు, ఏరువులు విరివిగా సరఫరా కావటం అవసరమని, నిపుణుల సంఘంవారు సూచన చేశారని అన్నాడు. కాని ఇప్పటి వరకు అనుసరించుతున్న విధానం ఎంతో ఉన్నది? నిపుణుల సంఘం సూచించినట్లు ప్రయత్నించకుండా, ఏ సహకార సేద్యాన్నో అమలులో పెడితే 21 కోట్లు అందుకోగలమని ఆనుకొంటున్నారు. సోధారణంగా గ్రామాలలో ఎవరికైనా తేలు కుడితే అగ్ని దాగినకాన్ని వేస్తారు. ఆ దాగినకాన్ని కట్టినచోట కాకుండా ఇతర చోట వేస్తారు. దాని వల్ల జరిగేదేమిటి? తేలు కుట్టిన చోట సొప్పి ఉంటుంది. ఈ ప్రావకం వేసిన చోట వుండు అయి, ఆ వుండువల్ల బాధపడవలసి వస్తుంది. ఇప్పుడు అదే దోరడిని ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్నదని నేను అనుకొంటున్నాను.

ఈ దినము వ్యవసాయమునకు అవసరమైన ఏరువుల కొరకు ప్రయత్నము చేస్తే, అవి ఎక్కువగా దొరకటంలేదు. ముగిసినచో నాగులు అయినా సరే ట్రాక్టర్లును కొందామని నేను ప్రయత్నిస్తే 60 రులత తక్కువ షెక్కుడా తరచుచు.

4 అక్షల అసాధా కలిగిన తాలూకాకు ఒంగోలువంటి ప్రధాన కేంద్రములో 80 రు. లకు తక్కువ అమోనియా సల్ఫేటు దొరకటం లేదు. దాని అసలు ఖరీదు 87 రు. లన్నది అందరికీ తెలిసినదే. అలాగే సూపర్ ఫాస్ఫేటుగాని, ఇతర ఎరువులుగాని ఏ మాత్రం సరఫరా లేకపోవటమేగాక, అవసరమైన వారు ఉపయోగించుకొనుటకు కొనుక్కొంచామని ఎంత ప్రయత్నం చేసినా దొరకని పరిస్థితులు ఉన్నవి. అటువంటప్పుడు మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు ఒక ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని ప్రారంభించరు? ప్రారంభిస్తున్నామని ప్రభుత్వం వారు అంటున్నారు. కాని నైవారి (కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి) అనుమతి రావాలి అంటున్నారు. ప్రయివేట్టు వ్యక్తులను ప్రోత్సహించి వారికి ప్రభుత్వం సహకారం ఇస్తే, ఎందుకు త్వరలో ఫ్యాక్టరీ ఏర్పడకుండా పోతుంది? కనుక త్వరలో ఎరువులఫ్యాక్టరీని ప్రారంభించుటకు పూనుకోవాలి.

చేపల ఎరువు భూములకు ఎంతో మంచిది. కాని, ఇంత విశాల సముద్రం ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆ ఎరువుకొరకు ఎలాంటి ప్రయత్నం అయినా జరిగిందా అంటే, లేదు. అలాగే సూపర్ ఫాస్ఫేటు పంటను వృద్ధిచేస్తుందనేది అందరికీ తెలిసినదే ఆ ఫ్యాక్టరీ స్థాపనకు ప్రయత్నం జరుగుతున్నదా అంటే, లేదు. ఎరువులు పంటకు చాలా అత్యవసరమని తెలుసుకోగలిగినా, వాటిని రైతులకు అందించటానికి ఏమీ ప్రయత్నం చేయటం లేదు. ఎరువుల సరఫరా విధానం చాలా లోకభూయిష్టంగా ఉంది. 'కంట్రోలు' అన్నది రైతులు ఇంకా అధిక ధరలు పెట్టి కొనటానికే ఉపయోగిస్తున్నది. కాని, ఆ ఎరువులు సక్రమమైన ధరలకు రైతులకు అందటానికి 'కంట్రోలు' ఉపయోగించటం లేదు. పరిపాలన ఎంతో అసమర్థంగా ఉన్నది అనేది స్పష్టంగా అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

అలాగే రైతులకు మంచి విత్తనాలు సప్లయ చేయబడటం లేదు. విత్తనాల పరిశోధన ఫారమ్ లోకి వెళ్ళి అడిగితే "మాకు తగిన పరికరాలు లేవు. అందువల్ల మేలురకం విత్తనాలు తగినంత పరిశోధించి అందించలేకుండా ఉన్నాము" అని అంటున్నారు. కాని, గ్రామాలలో యీ మేలురకం విత్తనాల పేరిట సరఫరా చేసేవి ఎంత లోకభూయిష్టంగా ఉన్నాయో, వ్యవసాయ ఆఫీసులలో, నేడు ఉన్న విత్తనాలను చూసినప్పుడు తెలిపోతుంది.

అలాగే, చెట్టుబడి దనమునకు సొత్తేటిల మీద ఆధారపడాలంటున్నారే. అనేక సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి. వాటిని రిజిస్టర్ చేయమన్నా చేయని కేసులు ఉన్నాయి. ఒంగోలు తాలూకా అన్నంగి, మేదర మెట్ల గ్రామాలలో సేవలు చేసేవరకు కాక గ్రామాలలో కాని గత జై ఎజెక్యూషన్ లో కాని గ్రామకు వ్యతిరేకంగా వోటు చేశారు అని అనుమానం. అందువల్ల చారు చెట్టుకొన్న అజెక్యూషన్

పర్యాటక చెయాలనే లక్ష్యం ఉన్నట్లు మాత్రం కనబడుతున్నది. ప్రభుత్వం వ్యయంగాగాని, లేక ప్రైవేటు వ్యక్తులను ప్రోత్సహించిగాని క్లాకుకు ఒక workshop ను తెరిపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మరమ్మతులు తేలిక అవుతాయి. లేకపోతే వంపునెట్లు మూలచెట్టుకోక తప్పదు. అవి ఉపయోగించుకోడానికి యింకో బాధ కూడ ఉన్నది. డీసెల్ అయిల్, power kerosine గాలను $1\frac{1}{2}$ నుంచి రెండు రూపాయలకు మించి ధర పెరిగింది. దీనికి కారణం విపరీతమైన ఘన్నులు, పరిశ్రమలనుగాని, వ్యవసాయాన్నిగాని ప్రోత్సహించడమే, అవి అభివృద్ధికావడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం అయితే తీవ్రంగా పరిశోధించి ఉన్న ముడి వస్తువులను, ఉన్న అవకాశాలను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోడానికి కృషి చేయడం అవసరం. లేకపోతే ఆంధ్రదేశం ఎన్నటికి అభివృద్ధిలోకిరాక పరిశ్రమవిహీనంగా ఫడి ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైవేటు వ్యక్తులద్వారా వ్యవసాయం పెంపొందుతున్నదిగాని దానిని తగిన దోహదం ప్రభుత్వం చేయకపోతే వ్యవసాయ పరిశ్రమ కూడ వృద్ధి చెంద జాలదని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రేపు ఉదయం 8 $\frac{1}{2}$ గంటలకు తిరిగి సమావేశమవుదాము.

(The House then adjourned)